

PIĄTEK-NIEDZIELA
|22-24|09|2023|

GAZETA WEEKEND OLSZTYŃSKA

GAZETA WARMII I MAZUR

cena 4,99 zł (w tym 8% VAT)

DOSZŁO DO SPOTKAŃ BLISKIEGO STOPNIA Z UFO?

SPORT CODZIENNE

**PARYŻ POD ZNAKIEM
ZAPYTANIA** \28

**OD WSPÓLNYCH
TRENINGÓW DO...
ŚLUBU** \29

**STOMIL ZAGRA
ZE SPADKOWICZEM** \30

ISSN 0137-9127

3 8

9 770137 912057

Zapraszamy
naszych odbiorców
na **TARGI**
WEWNĘTRZNE

w dniu
29.09.2023 r.

w godz. 8⁰⁰-16⁰⁰

Więcej str. 7

103723otbr-a-M

**DYWIZJA ŚWIĘTUJE
NA POLACH GRUNWALDU** \3

**HIT
CZY KIT?** \4

**JESTEŚMY GŁUSI
NA GŁUCHYCH?** \6

NIE TRACĆ KONTAKTU Z RZECZYWISTOŚCIĄ

KUP „GAZETĘ OLSZTYŃSKĄ” W WERSJI ELEKTRONICZNEJ

89 539 76 65

kupgazete.pl

GAZETA
OLSZTYŃSKA

4423otbp-1-P

K A L E N D A R I U M T Y G O D N I A

**„PLANOWALI ODDANIE PÓŁ POLSKI
W RĘCE OKUPANTA”**

– Rząd koalicji PO-PSL likwidował jednostki na wschodzie naszego kraju, dlatego że realną obronę planował na rzece Wisła, a więc planował oddanie pół Polski w ręce okupanta – powiedział szef MON Mariusz Błaszczak.

W niedzielę w mediach społecznościowych ukazał się spot, w którym minister obrony narodowej Mariusz Błaszczak wskazał, iż plany obrony Polski na linii Wisły były niebezpieczne dla naszego kraju. Materiał obejmuje zdjęcia dokumentów, w tym fragmentów planu użycia Sił Zbrojnych RP w ramach samodzielnej operacji obronnej, zatwierdzonej przez b. szefa MON Bogdana Klichę.

Minister Błaszczak zapytany o ujawnienie tych dokumentów odparł, że „zastanawiał się często, dlaczego rząd koalicji PO-PSL likwidował jednostki na wschodzie naszego kraju, na wschód od Wisły”. „Mamy odpowiedź (...) – dlatego, że realną obronę planowali na rzece Wisła, a więc planowali oddanie pół Polski w ręce okupanta” – powiedział i podkreślił, że widać, czym kończy się rosyjska okupacja. „Nasze doświadczenia historyczne też są takie. Okupujący tereny Polski Rosjanie zawsze dopuszczali się zbrodni” – zaznaczył Mariusz Błaszczak.

Wskazał, że rosyjskich zbrodni wojennych doświadczyli Ukraińcy w Irpieniu czy w Buczy. – Widzimy wszyscy, jak z móżdżem Ukraińcy odbijają zajęte terytoria przez stronę rosyjską. W związku z tym w imię prawdy historycznej, ale też w imię (...) elementarnej uczciwości należało zdjąć klauzulę niejawności z tych dokumentów, co zrobiliśmy, i pokazać opinii publicznej, że PO to „potworna obłuda”, że to hipokrycja, którzy wyraźnie chcieli oddać pół Polski Rosji – stwierdził szef MON.

**PREMIER: POLSKA JEST GOTOWA DO POMOCY
UKRAINIE, ALE NIE ZA CENĘ DESTABILIZACJI
POLSKIEGO RYNKU**

Polska jako pierwsza otworzyła swoje drzwi dla Ukrainy, więc nie może być tak, by po tym wszystkim słyszeć sformułowania, które sprowadzają nas do roli państwa obojętnego; Polska jest gotowa do pomocy Ukrainie, ale nie za cenę destabilizacji polskiego rynku – tak premier

Mateusz Morawiecki odniósł się do wypowiedzi prezydenta Ukrainy Wołodymyra Zełenskiego.

Mateusz Morawiecki odniósł się do wystąpienia prezydenta Ukrainy Wołodymyra Zełenskiego podczas 78. Sesji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku. „Uruchomiliśmy tymczasowy morski korytarz eksportowy z naszych portów. Ciężko pracujemy nad zachowaniem szlaków lądowych dla eksportu zboża. I niepokojące jest to, jak niektórzy w Europie, niektórzy nasi przyjaciele w Europie, odgrywają w teatrze politycznym solidarność, robiąc thriller ze zbożem. Może się wydawać, że odgrywają własną rolę, ale w rzeczywistości pomagają przygotowywać scenę dla moskiewskiego aktora” – powiedział we wtorek w Nowym Jorku Zełenski.

– Nie może być tak, żeby po tym wszystkim słyszeć jakieś dwuznaczne – a niektórzy uważają, że w ogóle niedwuznaczne – sformułowania, które sprowadzają nas do roli państwa obojętnego – powiedział premier Morawiecki, który podkreślił, że: „My cały czas wierzymy w zwycięstwo Ukrainy, pomagamy, ale nasz interes, interes polskiego rolnika, polskiej wsi, Polaków musi być najważniejszy i jest dla nas zawsze najważniejszy. I tak będzie, niezależnie od tego, co kto będzie na świecie opowiadał, bo my nie kłaniamy się ani tym ze wschodu, ani tym z zachodu, tylko działamy w interesie Polaków”.

W poniedziałek władze w Kijowie poinformowały o złożeniu skargi do Światowej Organizacji Handlu (WTO) na Polskę, Węgry i Słowację w związku z przedłużeniem przez te kraje embarga na ukraińskie produkty rolne. We wtorek rzecznik WTO potwierdził w odpowiedzi na pytanie agencji Reutersa, że do Organizacji wpłynęła skarga Ukrainy dotycząca zakazu importu żywności z tego kraju. Jak przekazał, z formalnego punktu widzenia jest to wniosek o konsultacje, a zatem pierwszy krok w postępowaniu prawnym.

Zakaz importu z Ukrainy pszenicy, kukurydzy, rzepaku i słonecznika do Bułgarii, Węgier, Polski, Rumunii i Słowacji został wprowadzony przez Komisję Europejską na początku maja 2023 roku w wyniku porozumienia z tymi krajami w sprawie ukraińskich produktów rolnospożywczych. Początkowo ograniczenia obowiązywały do 5 czerwca, a następnie zostały przedłużone do połowy września. Embargo zniesiono 15 września na podstawie postanowienia KE.

16 września w życie weszło rozporządzenie ws. bezterminowego zakazu przywozu do Polski ukraińskich produktów rolnych. Decyzje o jednostronnym przedłużeniu ograniczeń importowych podjęły również rządy Węgier, Słowacji i Rumunii.

**„ZIELONA GRANICA” ZOSTANIE
POPREDZONA SPECJALNIE
PRZYGOTOWANYM SPOTEM**

Film „Zielona Granica” zawiera wiele nieprawd. Zdecydowaliśmy, że w kinach studyjnych w całej Polsce ten obrzydliwy paszkwil będzie poprzedzony specjalnie przygotowanym spotem, który pokazuje kontekst operacji hybrydowej i rozwiązania, które wprowadziliśmy, aby zagwarantować bezpieczeństwo polskiego państwa – poinformował wiceszef MSWiA Błażej Poboży.

KRYZYS MIGRACYJNY NA LAMPEDUSIE

Polska na posiedzeniu ambasadorów państw członkowskich w Brukseli zwróciła się do Komisji Europejskiej o podjęcie skutecznych działań, które ograniczą napływ nielegalnych migrantów do UE – wynika z nieoficjalnych informacji PAP. Polska domaga się wzmocnienia zewnętrznych granic UE, lepszej realizacji powrotów i readmisji oraz zwalczania sieci przemytniczych.

Z informacji PAP wynika, że na posiedzeniu ambasadorów Polski przy UE Andrzej Sadoś poinformował, że polski rząd przyjął uchwałę w sprawie kryzysu migracyjnego na Lampedusie oraz propozycji dotyczących polityki migracyjnej zgłaszanych przez instytucje UE w obliczu masowego napływu nielegalnych migrantów, wskazując na potrzebę zmiany kierunku dyskusji w UE w tym obszarze migracji.

POLSKA – JAK POWIEDZIAŁ POLSKI DYPLOMATA – NIEZWYKLE KRYTYCZNIE ODNOSI SIĘ DO NEGOCJOWANEGO OBECNIE MECHANIZMU OBOWIĄZKOWEJ SOLIDARNOŚCI. Z NIEOFICJALNYCH INFORMACJI PAP WYNIKA, ŻE SADOŚ PRZEKAZAŁ, IŻ MANDAT RADY DO NEGOCJACJI PRZEPISÓW WS. MIGRACJI ZOSTAŁ PRZYJĘTY BEZ KONSENSUSU, A ZATEM JEST NIEZGODNY Z KONKLUZJAMI RADY EUROPEJSKIEJ Z LAT 2016, 2018 I 2019.

Polska zaapelowała o porzucenie koncepcji obowiązkowej relokacji, ponieważ stanowi ona czynnik przyciągający nielegalną migrację i zachętę dla przemytników migrantów i handlarzy ludźmi.

Sadoś miał przekazać, że Warszawa ma nadzieję, że obecna sytuacja kryzysowa, która po raz kolejny dotknęła Włochy, zostanie potraktowana przez Komisję Europejską z należytą powagą.

Kolejne łodzie z migrantami dotarły w nocy z wtorku na środę na włoską wyspę Lampedusa, gdzie nie mija kryzys w efekcie masowego napływu uciekinierów z północy Afryki. Władze włoskich regionów buntują się przeciwko rządowej decyzji o utworzeniu w każdym z nich ośrodków repatriacji migrantów.

ŹRÓDŁO: PAP

WYDAWCA
GRUPA WM Sp. z o.o.
ul. Tracka 5,
10-364 Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera
zarzad@gazetaolsztynska.pl

ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO
Igor Hrywna

REDAKTORZY WYDANIA
Michał Podolak
Igor Hrywna
Barbara Barczuk
Artur Dryhynycz
wydawca@gazetaolsztynska.pl
sport@gazetaolsztynska.pl

WYDANIE ONLINE internet@gazetaolsztynska.pl
89 539 75 04

GAZETA OLSZTYŃSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 89 539 74 83

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
89 539 76 63

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Tracka 5
tel. 89 539 74 53, 89 539 77 77
reklama@gazetaolsztynska.pl

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ
tel. 89 539 74 80, 81, 82

REDAKCJA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 55 611 46 00
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 55 236 18 02, 55 611 46 01
reklamy@dziennikelblaski.pl

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPA WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7
tel. 89 539 74 21

DYWIZJA ŚWIĘTUJE NA POLACH GRUNWALDU

JA, ŻOŁNIERZ WOJSKA POLSKIEGO, PRZYSIĘGAM... TE SŁOWA ŻOŁNIERZ WYPOWIADA TYLKO RAZ W ŻYCIU, KIEDY SKŁADA PRZYSIĘGĘ WOJSKOWĄ. TAKĄ PRZYSIĘGĘ ZŁOŻY JUTRO NA POLACH GRUNWALDU PRAWIE 800 ŻOŁNIERZY DOBROWOLNEJ ZASADNICZEJ SŁUŻBY WOJSKOWEJ.

16 Dywizja Zmechanizowana im. Króla Kazimierza Jagiellończyka obchodzi swoje doroczne święto. W tym roku uroczystości z okazji 104. rocznicy powstania dywizji odbędą się w sobotę (23 września) na Polach Grunwaldu. Ich głównym akcentem będzie złożenie przysięgi przez niemal 800 żołnierzy dobrowolnej zasadniczej służby wojskowej. A to jedna z tych chwil, których nie zapomina się do końca życia, bo przecież przysięgę wojskową każdy żołnierz składa tylko raz w życiu, a do tego, gdy jeszcze dzieje się to na Polach Grunwaldu.

A jak święto, to oczywiście będzie też piknik wojskowy, podczas którego będzie można obejrzeć sprzęt, który jest na wyposażeniu jednostek 16 DZ. Będą też pokazy wyszkolenia, umiejętności naszych żołnierzy. Dla najmłodszych będzie strefa gier i zabaw. Piknik zaczyna się już o godz. 11, a uroczysty apel z przysięgą żołnierzy zaplanowany jest na godz. 13.

16 DZ dywizja jest największym związkiem taktycznym w kraju. Poza tym formacja cały czas jest rozbudowywana. Powstają nowe jednostki, rozrastają się szeregi dywizji. Obecnie liczy ona ponad 11 tys. żoł-

nierzy. W skład 16 Dywizji Zmechanizowanej wchodzi osiem jednostek: 9 Brygada Kawalerii Pancernej, 15 Brygada Zmechanizowana, 20 Brygada Zmechanizowana, 1 Brygada Artylerii, 15 Pułk Przeciwlotniczy, 16 Pułk Logistyczny, 16 Pułk Saperów (powstały na bazie 15 batalionu saperów) oraz 9 Batalion Dowodzenia.

Historia 16 Pomorskiej Dywizji Zmechanizowanej sięga 1919 r., kiedy rozpoczęło się formowanie regularnych jednostek Powstania Wielkopolskiego. Rok później dywizja została nazwana 16 Pomorską Dywizją Piechoty. Jej żołnierze brali udział m.in. w wojnie polsko-bolszewickiej 1920-1921 r. oraz wojnie obronnej w 1939 r.

Święto 16 DZ przypada 14 września. Otóż 14 września 1939 r. żołnierze 16 DP zdobyli po raz drugi Łowicz, okupując jednak swój sukces bojowy dużymi stratami w ludziach i sprzęcie.

Do ponownego sformowania 16 Dywizji Piechoty doszło w 1945 r., a w 1949 r. dowództwo dywizji zostało

„Jesienny Ogień 2023” na poligonie w Orzyszu, czyli pokaz nowoczesnego uzbrojenia, które w ostatnich latach trafiło do Wojska Polskiego

zlokalizowane w Elblągu, a sama jednostka zmieniła nazwę na 16 Dywizję Pancerną. Od 1990 r. związek taktyczny funkcjonuje jako 16 Dywizja Zmechanizowana. Od 2 grudnia 2019 r. dowództwo 16 DZ znajduje się w Olsztynie. Obecnie dowódcą dywizji jest gen. bryg. Wojciech Ziółkowski.

Na Polach Grunwaldu będą również rekruterzy z Wojskowego Centrum Rekrutacji, którzy odpowiedzą na wszystkie pytania związane z możliwościami i warunkami służby w Wojsku Polskim.

A ta cieszy się coraz większą popularnością, szczególnie na Warmii i Mazurach. Dziś co siódmy żołnierz powołany do dobrowolnej zasadniczej służby wojskowej pochodzi z Warmii i Mazur.

Jednak nie po raz pierwszy od 1410 r. żołnierze pojawiają się na Polach Grunwaldu, który wiąże się nierozdzielnie z tryumfem oręża polskiego. 15 lipca 1994 r. na Polach Grunwaldu 15 Dywizja Zmechanizowana, której dowództwo mieściło się wówczas w Olsztynie, otrzymała wyróżniającą nazwę warmiń-

sko-mazurska, a patronem został król Władysław Jagiełło. I wówczas to na Wzgórzu Pomnikowym po wiekach zabrzmiała znowu Bogurodzica. Rok później 15 lipca na Polach Grunwaldu odbyła się uroczystość wręczenia sztandarów sześciu jednostkom dywizji i znaków, które symboliką nawiązywały do tradycji grunwaldzkich.

Formalnie 15 Warmińsko-Mazurska Dywizja Zmechanizowana istniała w latach 1993-2001. Dziś o istnieniu formacji przypomina ulica im. 15 Dywizji w Olsztynie.

Ale dużo wcześniej na Polach Grunwaldu rozbrzmiały słowa innej przysięgi. W 1948 r. przyrzeczenie składali tu olsztyńscy harcerze. I wtedy słowa roty brzmiały: „Mam szczerą wolę pełnić służbę Bogu i ojczyźnie, nieść chętnie pomoc bliźniemu i być posłusznym prawu harcerskiemu. Tak mi dopomóż Bóg”. Ta wersja przyrzeczenia przetrwała do 1949 r.

ANDRZEJ MIELNICKI

a.mielnicki@gazetaolsztynska.pl

REKLAMA

mObywatel 2.0 zrób to prościej

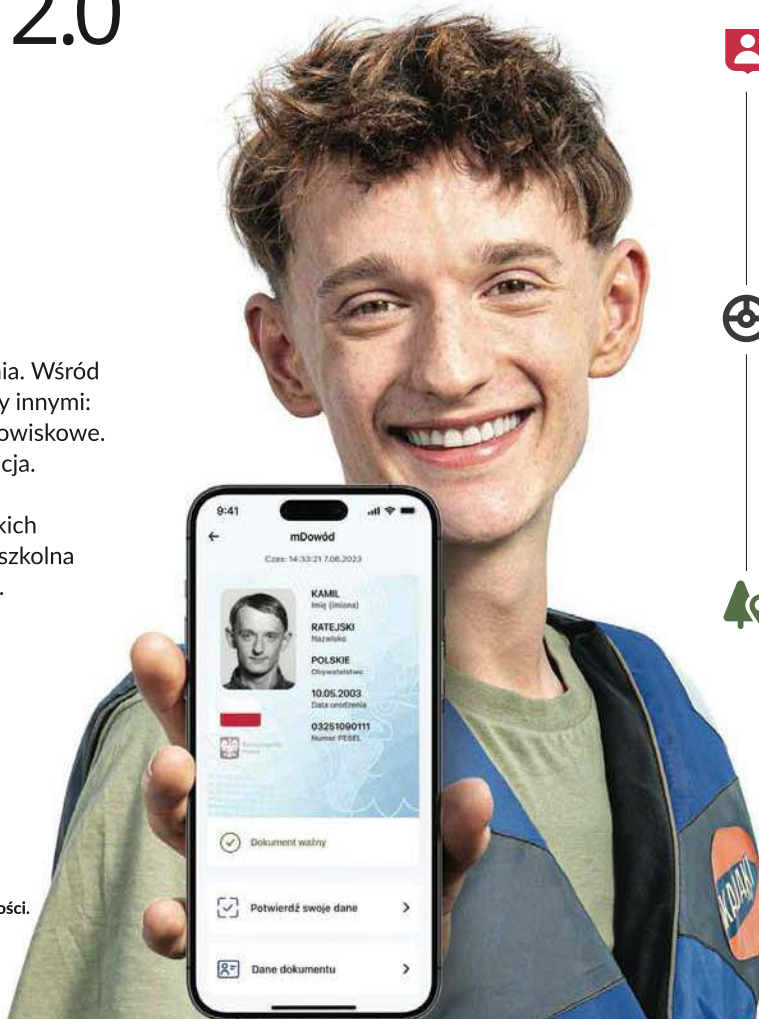
Jedna aplikacja i wiele możliwości – od teraz dostęp do najważniejszych dokumentów i usług publicznych możesz mieć w swoim telefonie.

Najnowsza wersja aplikacji mObywatel 2.0 jest już dostępna do pobrania. Wśród innowacji, które ułatwiają życie codzienne jej użytkownikom, są między innymi: mDowód, Tymczasowe elektroniczne prawo jazdy czy Naruszenie środowiskowe. Uprość sobie życie i skorzystaj z możliwości, które daje cyfrowa rewolucja.

W aplikacji skorzystasz także z elektronicznych wersji dokumentów, takich jak np. Karta Dużej Rodziny, legitymacje: emeryta-rencisty, studencka, szkolna oraz z takich usług jak Punkty karne, Bezpieczny autobus czy eRecepta.

mObywatel 2.0 to oficjalny projekt Ministerstwa Cyfryzacji. Pobierz aplikację i sprawdź jej możliwości.

mDowód

Zdarzyło Ci się zapomnieć dowodu osobistego? Nic nie szkodzi! mDowód masz zawsze przy sobie – w smartfonie. To całkiem nowy, pełnoprawny dokument, którym możesz bezpiecznie potwierdzić swoją tożsamość prawie wszędzie: w urzędzie, banku czy przychodni.

Tymczasowe

elektroniczne prawo jazdy

Egzamin zakończony sukcesem, a plastikowe prawo jazdy odbierzesz dopiero za 14 dni? Nie musisz już czekać, by wsiąść za kółko – wystarczy, że aktywujesz Tymczasowe elektroniczne prawo jazdy i możesz zacząć jeździć. Dokument będzie ważny do 30 dni.

Naruszenia środowiskowe

Jeśli jesteś świadkiem zdarzenia, które może mieć negatywny wpływ na środowisko, jak np. porzucone w lesie śmieci, teraz możesz to zgłosić od razu, w aplikacji. Twoje zgłoszenie trafi bezpośrednio do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (GIOŚ). Zgłoszenie może pozostać anonimowe – decyzja należy do Ciebie.

Wybór trenera reprezentacji

– rozpoczynamy nasz przegląd wydarzeń od kitu i rzeczy wesołej, a nawet śmiesznej. Kulesza (wyjaśnijmy: jest to terazniejszy prezes PZPN – musimy wyjaśnić, bo wiemy, że jak ktoś ogląda jego poczynania i ma jeszcze dodatkowo określony wiek, to pamięć mu szwankuje i myli gościa z Dziurówicem Marianem. Patrząc na ten swojski, siermiężny styl obecnego prezesa, podobny do dawnych czasów PRL-u, to trudno się dziwić). No więc prezes Kulesza stwierdził, że wybór trenera dla kadry i odpowiedzialność z tego tytułu bierze na siebie. Pytamy publicznie: dlaczego w takim razie nie odpowiada za fatalny wybór Santosa na kierownika kadry? W końcu skoro go wybrał i skoro odpowiedzialność spoczywa na nim, to zgodnie z logiką powinien powiedzieć: na wyborze trenera się nie znam, zawałem na całej linii i podaję się do dymisji. No teraz to wszystkie konie się uśmieły: Kulesza prezes i logika? Ha ha ha. Gość ma własną chytrą „logikę” – jak najmocniej trzymać się stolka i wciskać kity, aby jak najdłużej się na nim utrzymać. To jest jego logika i cel. A kadra? Aniech sobie kopią tę piłeczkę, aż się im znudzi. Teraz w panice, że odpadnie z eliminacji do Mistrzostw Europy, Kulesza prezes wykonał spektakl (cyrk) – wskazał winnego, żeby oddalić odpowiedzialność od siebie i żeby pokazać, jak to po dogłębnych analizach i spotkaniach wybrał „kumpla” z czasów Jagielloni – groteska i kit prowincjonalny ten cały spektakl kuleszowy. Miejmy nadzieję, że Probiez da sobie radę jak kiedyś Czesiu i zakwalifikuje się do mistrzostw. Czekaj go tam odbicie się od ściany fochów primabaleriny – Lewandowskiego, przegrana i zwolnienie przez Kuleszę, który znowu będzie ratował swój tyłek, zwalniając innych zamiast siebie. Oczywiście kierujemy się niezmiennie naszym mottem: pożyjemy, zobaczymy. Jedno jest pewne: tak jak w siatkówce praca obco-krajowców jako trenerów przynosi sukcesy – ostatnia wspaniała wygrana w Mistrzostwach Europy – wielki hit i pokłony dla siatkarzy, trenerów i prezesa związku, tak w piłce kopanej jakoś

ci obcy „mega” fachowcy nie mogą się ogarnąć. Tamci jakoś potrafią wybrać trenera, i to po raz kolejny, a ci nie umieją. Nam szkoda, że tak się dzieje, bo kochamy piłeczkę i meczyki (i rock ‘n’ rolla, i nasze Kobiety) i ciągle musimy znosić te kiepskie Pe Zet Pe eNy.

Wizy – proszę Państwa, sprawa 268 wiz (wg Prezesa Kaczyńskiego i prokuratury) zaczyna przesłaniać wszystko w naszym kraju, ale nie tylko w naszym. Co prawda PO mówi o 250 tys., a Przewodniczący Tusk o 350 tys. (ciekawe, ile policzyli członkowie PO – Grabiec

maczył. Ha ha ha – nieźle, przyznacie Państwo. Akurat te metody to my pamiętamy z historii, jak to podpalono Rzym i kłamano, że zrobili to chrześcijanie, aby ich mordować. A propos podpalen, to pamiętamy, jak w 1933 roku podpalał Reichstag, aby faszysty przejęli całkowitą władzę w Niemczech. Pamiętacie Państwo, co potem z tą absolutną władzą zrobili. Dzisiaj Niemcy chcą prawie takiej samej władzy poprzez federalizację Unii Europejskiej i zmianę traktatów, gdzie będzie: głosowanie większościowe i karanie za nieprzestrzeganie

garchów, w tym Poroszenki i zachodnich koncernów) za suwerenne. W relacjach Polski i Niemiec stało się mega niebezpiecznie (Niemcy zdrząły i natychmiast zadziały): suwerenność w decyzjach przyznana nam, Polsce, przez USA? To sytuacja wielce iskraśnie niebezpieczna dla Niemiec. Tego, że USA daje nam Polsce prawo do suwerennych decyzji, antypolskie grupy w elitach niemieckich (powiedzmy dobitnie: nie całe elity, czy nie cała społeczność niemiecka, ale ta o rodowodzie pruskim, ewentualnie luteranckim) znieść nie mogły i wymy-

o Polakach pt. „Zielona granica”, aby czasem w świecie nie utrwalił się pozytywny obraz Polaka. Pani Holland, mimo nagród „pocieszenia” na festiwalu w Wenecji, Pani film otrzymuje od nas nagrodę wielkiego kitu!

Ale za takie zachowania części niemieckich elit, jak Weber, sterowana przez nich Bruksela czy w końcu Holland winni jesteśmy również my sami. Pokazujemy zbyt często światu, jak sami nie szanujemy siebie i własnego kraju. Niestety przejęliśmy tę pogardę do nas samych i do naszej wspólnoty z przeszłości i nie możemy sobie dać z tym

Szanujemy się wzajemnie. Szanujemy ludzi w innych krajach, a zwłaszcza u naszych sąsiadów. Kościół, młodzież, nauczycieli, media, uniwersytety – musicie podjąć ten wysiłek i misję naprawy relacji między nami Polakami i równoległe między nami Polakami a innymi krajami. Codziennie i konsekwentnie musicie nas uczyć i przypominać nam, starym wiarusom, których życiową i historyczną misją było przetrwanie i opór wobec komunizmu i walka z bolszewicko-sowiecką zarażą o wolną Polskę, aby się wzajemnie szanować. Politycy, którzy chcą wzniecać walkę między nami Polakami, idźcie precz!

Niemcy za pomocą Brukseli przypominają nam stale, że w tej części Europy Polska (ale też inne kraje) nie mogą być suwerenne, że nasze szczęście ma polegać na uszczęśliwieniu ich – Niemców czy dawniej Rosjan i Austriaków. Polska, ale i inne kraje mają się we wszystkim słuchać, tzn. konsultować wszystko z nimi – mądrzejszymi i lepszymi. W głowie im się to nie mieści, że jakiś kraj może być suwerenny i podejmować decyzje bez zgody Niemiec czy Rosji? Drodzy czytelnicy, ktoś albo coś zatruło serca tych ludzi (powiedzmy otwarcie części elit niemieckich – nie wszystkich) i przez pokolenia nie chcą uznawać praw innego kraju do wolności, szczęścia, suwerenności. Ciągłe chcą innych pouczać, kierować nimi, zarządzać, a na końcu ekonomicznie wykorzystywać. A jak się ktoś temu nie poddaje, to go chcą straszyć wzywaniem na dywanik i karać (jak pokazuje nowy projekt złożony przez Niemcy i Francję do UE). Relacje Niemiec i Polski, ale też Niemiec z innymi chcącymi cieszyć się wolnością krajami to kit i przypadek jak złego, toksycznego małżeństwa, które powinno iść na terapię małżeńską – może coś to pomoże. Tylko w tym przypadku Niemcy to despotyczny, szowinistyczny kawaler, a Polska to porwana panna młoda. Dlatego pochwalamy ideę Trójmorza jako szansy na pokój, rozwój gospodarczy oraz szczęście krajów Europy Środkowo-Wschodniej i Wschodniej, o czym napiszemy w następnym odcinku Hitów i Kitów.

HITY I KITY

KONTYNUUJEMY NASZĄ RUBRYKĘ, W KTÓREJ Z LEKKIM PRZYMRUŻENIEM
OKA KOMENTUJEMY BIEŻĄCE WYDARZENIA SPOŁECZNO-POLITYCZNE.

i Szczerba? Dla nas to jest miarodajne, a nie jakieś liczenie Tuska. Może wiecie Państwo?). Azatem ostatnio Niemcy wezwały naszego ambasadora na dywanik odpytać go na okoliczność tych liczonych od 268 sztuk do 350 tys. sztuk wiz, tak jakby chłop cokolwiek na ten temat wiedział więcej, niż napisały to niemieckie portale w Polsce. Chyba wiadomo, kto w tej sprawie więcej wie – przecież nie przedstawiciel rządu Polski, ale media niemieckie. To chyba oczywiste. My to zawsze „podziwiamy”, jak działa PR niemiecki: najpierw ich media w Polsce rozdmuchały sprawę małego procederu z wizami do niebotycznych rozmiarów, a potem wzywają polskiego ambasadora, żeby im zdał relację z tego i się wytłu-

tęgo, co sobie wymyślą, np. rozlokowanie uchodźców, których sami najpierw zachęcali (Merkel) i przyjęli, zabieraniem wcześniej przyznanych pieniędzy za to, że nie wybieramy sędziów tak i takich jak oni chcą, przy czym nieważne, że sami robią w tej materii jeszcze gorzej. Groteska i kit w wydaniu niemieckiego rządu. Ale jest to bardzo niebezpieczne dla Polski. Właśnie Niemcy i Francja złożyły taki wniosek w Brukseli.

Tę „troskę” naszych zachodnich sąsiadów o sprawy wiz ocenić należy jako kit i pokaz pseudosyły po tym, jak administracja USA przyznała nam rację, uznając nasze decyzje wobec ukraińskiego zboża (co my piszemy ukraińskiego – to przecież zboże dziesięciu oli-

śliły, że wezwą natychmiast ambasadora Polski i pod pozorem jakichś problemów z wizami pokażą Polsce, kto tu rządzi. My w Polsce nie zauważamy, jak ktoś z nami, w tym przypadku USA, postępuje podmiotowo, czyli po ludzku (bo nie jesteśmy do tego przyzwyczajeni – od rozbiorów bowiem nikt nas nie szanował – poza Turcją, która rozbiorów nie uznała – a zwłaszcza często nie szanują nas kraje takie, jak nasi sąsiedzi). Tak jest w relacjach państwowych, bo inaczej to wygląda w relacjach zwykłych – ludzkich, czego obraz widział cały świat – naszego bezprzykładnego poświecenia w przyjmowaniu uchodźców z Ukrainy. I tej dobrej i pięknej postawy Polaków zło nie mogło znieść – Holland natychmiast nakręciła podły film

radę. Zbyt często uderzamy się też w cudze piersi zamiast w swoje. Świat trzeba zacząć zmieniać zawsze od zmiany siebie. Brakuje nam też przewodników i autorytetów. Jan Paweł II za krótko żył. Ale przecież zostawił swoje nauki. Wyrastają też nowi młodzi i szlachetni Polacy. Trzeba ich dostrzec i pokazywać. W niedawnej historii mamy również wiele wspaniałych postaw, wspaniałych ludzi – niedawno rodzina Ulmów została wyróżniona w Kościele katolickim za nieprawdopodobną heroiczną odwagę i miłosierdzie wobec Żydów. Jest nadzieja i czas zmienić i zmieniać codziennie nasze myślenie o sobie i o wspólnocie. Myślmy pozytywnie o sobie, o naszych Braciach i Siostrach Polakach, i o naszej Ojczyźnie.

TŁOCZNIA OLEJU TO TYLKO POCZĄTEK

UMOWA NA BUDOWĘ NOWOCZESNEJ TŁOCZNI OLEJU RZEPAKOWEGO PODPISANA. NA TERENIE DAWNEJ KĘTRZYŃSKIEJ CUKROWNI SPÓŁKA ORLEN POŁUDNIE ROZPOCZYNA INWESTYCJĘ WARTĄ PONAD 800 MLN ZŁ. PREZES ORLEN-U DANIEL OBAJTEK ZDRADZIŁ, ŻE MA DALSZE PLANY ZWIĄZANE Z KĘTRZYNEM.

Nawet 500 tys. ton rzepaku rocznie będzie przerabiała tłocznia oleju rzepakowego, która już niedługo powstanie w Kętrzynie. Za jej powstanie odpowiedzialna jest spółka ORLEN Południe, należąca do Grupy ORLEN S.A. Swoim zasięgiem obejmie trzy województwa: warmińsko-mazurskie, podlaskie i kujawsko-pomorskie. — Dawna kętrzyńska cukrownia została sprywatyzowana, dziesiątki hektarów zostały rozsprzedane. Zostało 16 ha i tu podejmujemy decyzję inwestycyjną. To nie są obietnice. Wybraliśmy wy-

konawców i będziemy budować największą tłocznię w Polsce — powiedział 21 września podczas specjalnej konferencji Daniel Obajtek, prezes Grupy Orlen S.A. Potencjał przerobowy w produkcji rzepaku tych trzech województw wynosi 1,2 mln ton. Kętrzyńska tłocznia zapewni 42 proc. produkcji. — Z tego rzepaku wytłoczymy ok. 200 tys. ton oleju rzepakowego — poinformował Obajtek.

Budowa potrwa dwa lata, a jej wartość wyniesie 850 mln zł. — To największa tego typu inwestycja w Polsce — dodał prezes ORLEN-u. Już prowadzone są

negocjacje z organizacjami rolniczymi na temat tego, jak będą wyglądały kontrakty. Prezes podkreślił, że muszą być one korzystne zarówno dla spółki, jak i dla rolników. Zdradził też, że na tłoczeniu oleju w Kętrzynie się nie skończy. — Planujemy tu kolejną inwestycję. Analizujemy budowę instalacji do biodiesla. Tak, żeby olej rzepakowy przesunąć na jego produkcję. W efekcie powstanie mała biorafineria — opowiedział o planach.

Uczestniczący w wydarzeniu Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi Robert Telus nie krył, że rozpoczynana w Kętrzynie inwestycja jest olbrzymim wsparciem rolnictwa. — 500 tys. ton to jest ok. 20 tys. gospodarstw z tego regionu, które skorzystają z tej propozycji. To jest wielka inwestycja i wzmocnienie dla tych rolników — powiedział Telus. — Mamy dobry przykład tego, że w naszym województwie realizowane są inwestycje kluczowe dla polskiej gospodarki, ale głównie dla polskiego rolnictwa. Nasz region jest re-

Daniel Obajtek podpisał umowy z wykonawcami inwestycji

gionem rolniczym. Rolnicy często pytali mnie, czy taka inwestycja jest możliwa. Rozmawiałem o tym z prezesem Obajtkiem i cieszę się, że właśnie ORLEN, będący spółką Skarbu Państwa, podjął się takiego zadania — nie krył radości Andrzej Śliwka, podsekretarz stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych. — To największa decyzja w ramach Polskiej Strefy Inwestycji — fundamentu planu premiera Morawieckiego dla polskiej gospodarki. Kiedyś specjalne strefy ekonomiczne były ogrodzone płotem. W środku było dobrze, na zewnątrz — niekoniecznie. Dzisiaj cała Polska jest specjalną strefą ekonomiczną, w której

powstają takie inwestycje i miejsca pracy — podkreślił Janusz Cieszyński, minister cyfryzacji. — To największa i przede wszystkim dwu-wymiarowa inwestycja. Po pierwsze zabezpieczenie dla rolników ładu i przewidywalności, która w ostatnim czasie jest trudna z uwagi na trwający konflikt. Z drugiej strony to nowe miejsca pracy, a w województwie warmińsko-mazurskim każde jest na wagę złota, żeby zbijać poziom bezrobocia — dodała w rozmowie z Gazetą Olsztyńską Olga Semeńniuk-Patkowska, podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii.

Wykonawcą inwestycji będzie konsorcjum firm: Polimex Mostostal S.A. oraz AB

Industry S.A. Budowa ma się rozpocząć wiosną 2024, a zakończyć w połowie 2026 roku. — Pracę nad tym projektem już zaczęliśmy. Już interesujemy się projektowaniem, już pracujemy nad przebudową linii. Chcielibyśmy w jak najkrótszym czasie, aby mieszkańcy Kętrzyna widzieli, że prace się rozpoczęły, że to prawdziwa budowa, która za chwilę będzie się materializować — zapewnił Krzysztof Figat, prezes Polimex Mostostal.

Przypomnijmy. 18 grudnia 2020 roku spółka Orlen Południe, należąca do Grupy Orlen zakupiła działkę o powierzchni ponad 16 ha. Zakup terenów po dawnej kętrzyńskiej cukrowni to efekt licytacji komorniczej działek należących do dotychczasowego właściciela terenu, spółki Eco-Brasco, która już wcześniej planowała tutaj budowę Zakładów Tłuszczowych przerabiających rzepak. Na przerwanie inwestycji miała wpływ śmierć właściciela spółki — Aleksandra Gudzowatego.

WOJCIECH CARUK

w.caruk@gazetaolsztynska.pl

REKLAMA

Uważaj na fałszywe prośby o szybki przelew

- 1 nie działaj pochopnie
- 2 nie klikaj w linki i nie otwieraj załączników
- 3 zadzwoń do znajomego i potwierdź potrzebę przelewu

ADA ROMANOWSKA
a.romanowska@
gazetaolsztynska.pl

Gdy Jacek Kirakowski się urodził, słyszał wszystko. Dzwonek do drzwi, rozmowy bliskich, śmiejące się dzieci w piaskownicy. Jego świat nie składał się tylko z gestów i obrazów, ale i brzmiał wyraźnie. Dwa lata później wszystko się zmieniło. Choroba zakryła mu uszy, świat ucichł. Nie całkowicie, ale... wywrócił się do góry nogami.

— Zachorowałem na zapalenie opon mózgowych i straciłem słuch. Na jedno ucho trochę słyszę, na drugie nic. Te dwa słyszające lata jednak w niczym mi nie pomogły. Gdy ogłuchłem, to był dla mnie na pewno trudny czas. Pamiętam, że gdy trochę podrosłem, rodzice zawieźli mnie w miejsce, gdzie było mnóstwo machających dzieci. Byłem zdezorientowany — wspomina Jacek Kirakowski, wiceprezes Olsztyńskiego Stowarzyszenia Głuchych. — Musiałem jednak zostać w tym miejscu. I nauczyć się żyć w świecie cizy. Poznałem tam chłopca, który miał czterech braci. Wszyscy bardzo dobrze migali. Patrzyłem na nich i nie wiedziałem, co robią. Nie było przecież lekcji języka migowego, więc głusi między sobą wymieniali się tym językiem. I wtedy nauczyłem się migać.

Wtedy pan Jacek zrozumiał, że komunikacja za pomocą gestów wspartych mimiką pozwala skutecznie zastąpić dźwięki mowy. Że uszkodzenie słuchu jest niepełnosprawnością specyficzną i w pewnym stopniu unikalną. Na pierwszy rzut oka nie jest zupełnie widoczna, jak w przypadku osób z niepełnosprawnością ruchową. Różnicę możemy zauważyć dopiero na etapie rozmowy.

— Ale wszyscy ludzie się różnią. Mówią różnymi językami, mają różne kolory włosów czy oczu. Jedni słyszą, a inni nie. W środowisku głuchych też są różnice pomiędzy stopniem wykształcenia czy świadomości. Nawet języki migowe nie są tożsame. W różnych regionach inaczej pokazujemy dane

Jacek Kirakowski
z tłumaczką
Barbarą Parda

JESTEŚMY GŁUSI NA GŁUCHYCH?

— CZY JA NAPRAWDĘ JESTEM INNY? — PYTA JACEK KIRAKOWSKI Z OLSZTYNA, KTÓRY JEST OSOBĄ GŁUCHĄ. I TŁUMACZY, ŻE GŁUSI SĄ NIEPEŁNOSPRAWNI TYLKO MIĘDZY SŁYSZĄCYMI. CO ROKU W OSTATNIĄ NIEDZIELĘ WRZEŚNIA OBCHODZONY JEST MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ GŁUCHYCH. W TYM ROKU PRZYPADA 24 WRZEŚNIA.

słowa. Można powiedzieć, że migamy gwarą — podkreśla pan Jacek. — Tylko czy ja naprawdę jestem inny? Bardzo lubię słuchać muzyki. Czuję wibracje i drgania. Uwielbiam Stinga. Czuję, że to moja muzyka. Pamiętam też, gdy tata wyjeżdżał w delegację, a ja zostawałem u kuzyna, oglądaliśmy telewizję. Leciał akurat festiwal w Opolu. Widziałem, co się dzieje na scenie. Lubilem to, ale nie słyszałem. Kuzyn wyszukiwał więc w radiu to, co leciało w telewizji i przykładał mi głośnik do ucha. Byłem zachwycony.

Wspaniały eksperyment

Dla osób słyszących bycie głuchym postrzegane w kategorii „nieszczęścia” — utraty jednego ze zmysłów. Tylko czy na pewno można mówić o nieszczęściu? Dla osób słyszących sprawą naturalną jest życie w świecie dźwięków i porozumiewanie się za pomocą mowy. Dla osób niesłyszących z kolei naturalne jest życie w świecie cizy i inny sposób komunikowania się. Głusi rozmawiają rę-

kami, ale żyją tak samo, jak słyszący.

— Moja żona też jest głucha. Myślałem, że powinienem mieć słyszącą żonę, ale stwierdziłem, że może lepiej, żebym jednak miał osobę, która też nie słyszy. Stanowimy rodzinę, musimy się doskonale rozumieć — podkreśla pan Jacek. — Gdy urodziła nam się córeczka, lekarz nie poinformował nas, czy ona słyszy, czy nie. Dla mnie było ważne, że jest zdrowa. W domu opiekowaliśmy się nią jak najlepiej, nie zwracając uwagi na jej uszy. Po czterech miesiącach były chrzciny. Przyjechał do nas ojciec chrzestny i zapytał, czy Diana słyszy. Córeczka wtedy spała. Przesunął firankę, a ona się obudziła. To był dowód, że córka słyszy. Wiedziałem już, że słyszy. To był wspaniały eksperyment! Dziś córka ma już 25 lat i pracuje jako tłumacz języka migowego. Jestem z niej bardzo dumny. I jestem szczęśliwy. To fajna dziewczyna!

I dodaje: — Uważam, że jestem szczęśliwym człowiekiem. Staram się nie odczuwać różnic pomiędzy

słyszącymi i niesłyszącymi. Mam mieszkanie, rodzinę, pracuję i za chwilę przechodzę na emeryturę. Zawodowo zajmuję się systemami klimatyzacji. Jestem jedyną osobą głuchą w moim zakładzie. Szefowi to nie przeszkadza, jest zadowolony z mojej pracy. Czego więc chcecie więcej od życia?

500 osób w Olsztynie

Pan Jacek jest jednym z 500 osób w Olsztynie, którzy żyją na świecie. Olsztyńskie Stowarzyszenie Głuchych wspiera osoby niesłyszące na Warmii i Mazurach. W tej chwili to 90 osób.

— Gdy zaczynaliśmy w 2013 roku, było nas 20-30 osób. Teraz doszliśmy do 90 osób. Mówi się jednak, że w Olsztynie jest ok. 500 osób głuchych. Ale ile w całym województwie? Nie ma niestety statystyk, więc trudno powiedzieć, ile osób na Warmii i Mazurach nie słyszy. To trudne do oceny. Dużo głuchych przebywa na terenach wiejskich. Oni nie dojeżdżają do Olsztyna,

bo jest im albo za daleko, albo nie mają pieniędzy, bo utrzymują się z renty socjalnej. Trzeba też wciąć pod uwagę osoby słabosłyszące, implantowane... Na pewno jest nas dużo. W Olsztynie działa również Polski Związek Głuchych — opowiada Jacek Kirakowski. — My nie słyszymy, ale nasze oczy widzą i są bardzo skupione. Niepotrzebny jest do tego słuch, żeby odbierać. To dla nas łatwe. Gdy wyjeżdżamy na wakacje i wypoczywamy z osobami słyszącymi, potrafimy razem spędzać czas. Siadamy przy wspólnym stole, imprezujemy i nawet razem pijemy alkohol. Tu nie ma bariery. Wystarczy chcieć. Gdy spotykam osobę słyszącą, a ona mi nie odpowiada, to znaczy, że jest na mnie zamknięta komunikacyjnie. W większości jednak ludzie są otwarci. Ale pewnych barier nie da się prześkoczyć — w urzędach, sklepach, przychodniach, poradniach, szkołach czy instytucjach kultury. Tam często zauważa się nieznajomość kultury głuchych. I tu niezbędny jest

tłumacz języka migowego. Jego obecność przy nas to wielka ulga. Kiedyś, gdy nie było przy nas tłumacza, w wielu przypadkach nie mieliśmy prawa głosu. Teraz wygrywamy nawet sprawy w sądach. Wiele jest jednak jeszcze do zrobienia, a może do zrozumienia. Na przykład na dworcach używa się megafonu, żeby poinformować o jakichś zmianach. Nie ma jednak napisów. Osoba głucha może domyślać się, że inni pasażerowie gdzieś idą, ale nie wie gdzie i dlaczego. Pamiętam też, że kiedyś byłem self-adwokatem, czyli tzw. samorzecznikiem w szpitalu wojewódzkim. Prowadziłem warsztaty dla słyszących pracowników. Byli zszokowani tym, co jest dla nas ważne. Przykład? Jeśli przychodzi z tłumaczem do lekarza, powinienem być obsługiwany w pierwszej kolejności. Nie chcę się wepchnąć, nie chcę być pierwszy. Po prostu mój tłumacz może nie mieć tyle czasu, żeby siedzieć ze mną w kolejce. Może mieć spotkanie z innym głuchym, który musi załatwić pilną sprawę.

— W Olsztynie jest tylko pięciu tłumaczy języka migowego. To za mało. Czasami żartuję, żeby wziąć nóż i mnie podzielić. Zleceń jest bardzo dużo, a bywa, że tłumacz jest zajęty. A zdarzają się sprawy nagłe, jak na przykład wypadek samochodowy, kiedy nie można umówić się na inny termin. Trzeba jechać i to już — zauważa Barbara Parda, tłumaczka języka migowego. — Pomagam głuchym w sądzie, na policji, w szpitalu czy w urzędzie. W kalendarzu mam już zapisane trzy strony tłumaczeń na 2024 rok. To pokazuje, jaka jest potrzeba takiej pomocy. Ale wybrałam ten zawód i nie żałuję. Kiedyś pracowałam w biurze, w administracji, ale zaczęła doskwierać mi monotonia. W radiu usłyszałam wywiad z osobą, która powiedziała, że w Olsztynie jest tylko jeden tłumacz języka migowego. Spojrzałam na swoje ręce i pomyślałam: dlaczego ja nie mogę tego robić? Dlaczego nie mogę założyć zespołu takich tłumaczy? I już ponad 10 lat zamieniam gesty na słowa.

GOM. Lider na FRONCIE BLATÓW.

GOM 25^{lat}
Płyty i Akcesoria Meblowe

GOM WSZYSTKO DO PRODUKCJI MEBLI

Hurtownia GOM, ul. Olsztyńska 14 G, 11-001 Dywity, tel. 89 512 02 23,
e-mail: biuro@hurtowniagom.pl, www.hurtowniagom.pl

Paged

PFLEIDERER

od 18 lat z „Pfleidererem”

25 lat na rynku

Jesteśmy stabilną rodzinną firmą. Pomimo tylu lat ciągle rozwijamy się i zmieniamy zakres działalności. Z firmy handlowej staliśmy się firmą handlowo-produkcyjną. Wybudowaliśmy własną fabrykę mebli.

**ŻYCZYMY SOBIE SIŁY
i WYTRWAŁOŚCI!!!**

W dn. **29.09.2023 r.**
w godz. 8.00-16.00
zapraszamy naszych
odbiorców na **Targi**
Wewnętrzne z prezentacją
produktów, przygotowanych
przez naszych dostawców
m.in. „Pfleiderer” i „Paged Sklejka”
oraz **Sevroll-System**
i GTV Poland.

RAJD TROPEM ŁUPASZKI

JUŻ W SOBOTĘ 24 WRZEŚNIA W STADNINIE KONI KIERZBUŃ ROZPOCZNIE SIĘ VIII RAJD KONNY PŁK. ZYGMUNTA SZENDZIELARZA PS. ŁUPASZKA. PRZEWIDZIANO M.IN. PRZEMARSZ PODWOZÓW WOKÓŁ JEZIORA DADAJ. W NIEDZIELĘ GŁÓWNĄ ATRAKCJĄ BĘDZIE PIKNIK KAWALERYJSKI Z ZAWODAMI I INSCENIZACJA BITWY POD RADZIUSZAMI.

Wprzemarszu trasą 50 km będą uczestniczyli żołnierze oraz jeźdźcy cywilni wraz z pasażerami wozów konnych. Po drodze przewidziano postoje gościnne z poczęstunkiem. Na tym jednak nie koniec sobotnich atrakcji.

Tego samego dnia odbędzie się w Biskupcu piknik kawaleryjski: „Kawaleryjskie zakończenie lata”, a podczas niego uroczysty przemarsz przez miasto, złożenie kwiatów pod pomnikiem, zawody w strzelaniu z konia z broni ostrej,

pokazy kawaleryjskie i inne atrakcje. Pierwszy dzień zakończy się ogniskiem kawaleryjskim dla uczestników przemarszu w Kierzbuniu.

W niedzielę, po mszy polowej w intencji płk. Łupaszki i jego żołnierzy, która zostanie odprawiona w krytej ujeżdżalni, rozpoczną się Ogólnopolskie Zawody Kawaleryjskie oraz pokazy: m.in. władanie lanca, szablą, cross, strzelanie z konia. Główną nagrodę VIII Memoriału ufundował, jak co roku, Burmistrz Biskupca Kamil Kozłowski.

Jest to szabla kawaleryjska wz. 34, tzw. Ludwikówka. Puchary dla zwycięzców Memoriału ufundował z kolei Patron Honorowy całego wydarzenia, Minister Obrony Narodowej Mariusz Błaszczak.

W niedzielę swojego patrona specjalną wystawą i pokazami uczci 9 Warmiński Pułk Rozpoznawczy im. płk. Zygmunta Szendzielarza ps. Łupaszka. Nowością tegorocznego memoriału będą skoki spadochronowe. Przez wszystkich oczekiwany punktem kulminacyjnym Memoriału jest inscenizacja potyczki kawaleryjskiej z udziałem rekonstruktorów, kawalerzystów, pojazdów i z efektami pirotechnicznymi. W tym roku kawalerzyści będą rekonstruowali potyczkę pod RADIUSZAMI.

Rekonstrukcja upamiętnia wydarzenia zapoczątkowane 2 lutego 1944, kiedy na wypoczywającą po krwawym boju z Niemcami 5 Wileńską Brygadę Armii Krajowej napadł oddział partyzantki sowieckiej. Polacy wycofali się za Straczę, zadając

Nagrodą w memoriale jest szabla kawaleryjska wz. 34, tzw. Ludwikówka

komunistom duże straty, przy stratach własnych wynoszących 2 partyzantów – 1 zabitego i 1, który utonął podczas przeprawy przez rzekę oraz kilku, którzy trafili do sowieckiej niewoli. Dzień później doszło w RADIUSZACH do kolejnej potyczki AK z komunistami, podczas której poległo 3 polskich partyzantów. Odebrano wówczas komunistom dwie furmanki z zagrabionym mieniem miejscowej ludności.

Podczas pikniku przewidziano także spotkanie z historykiem, prof. Jaro-

slawem Wołkonowskim, mieszkającym z dziada pradziada na Wileńszczyźnie. W planie jest także wstęp i dyskusja ze znanym z popularyzacji pamięci o Żołnierzach Niezłomnych profesorem Leszkiem Żebrowskim.

— UPAMIĘTNIMY W TEN SPOSÓB ŁUPASZKĘ, KTÓRY DŁUGO BYŁ NIEUCHWYTNY, GDYŻ ZE SWOIMI WOJSKAMI PRZEMIERZAŁ TAK DŁUGIE KILOMETRY — MÓWI ORGANIZATORKA RAJDU LUCYNA CIESIELSKA.

— On i jego żołnierze byli symbolem niesłabnącego oporu wobec okupacji, najpierw niemieckiej, a potem sowieckiej — dodaje.

W strefie militarnej prócz stoiska 9 WPK zaprezentują się Grupy Rozpoznania Elektronicznego w Lidzbarku Warm., WCR, 4.WM BOT. Będzie można zobaczyć pojazdy, sprzęty, żołnierzy, pojeździć m.in. quadem, na ścieżce saper-skiej poszukać i zabezpieczyć miny.

Patronat nad wydarzeniem sprawuje Minister Obrony Narodowej. W Komitecie Honorowym zasiadają Prezes IPN, Szef BBN, Szef UdSKiOR, Wojewoda Warmińsko-Mazurski, Burmistrz Biskupca, Prezes Fundacji Pamięci Narodowej, a przede wszystkim Weterani: kpt Stanisław Poźniak z Wilna i mjr Ireneusz Hurynowicz.

STANISŁAW KRYŚCIŃSKI

s.krystcinski@gazetaolsztynska.pl

Gazeta Olsztyńska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: kupgazete.pl

PIRAT DROGOWY ZOSTAJE W ARESZCIE

Olsztyński Sąd Okręgowy zdecydował w czwartek, że pirat drogowy, skazany nieprawomocnie na 11 lat więzienia, ma przebywać w areszcie. Mężczyzna został skazany na spowodowanie wypadku, w którym zginęły dwie osoby.

Do tragicznego wypadku, za który Zbigniew G. został skazany, doszło 11 listopada 2021 roku na jednej z głównych ulic Olsztyna – Bałtyckiej. Rodzeństwo 23-letnia Weronika i jej 25-letni brat Sebastian wyjeżdżali z bocznej uliczki i włączali się do ruchu na Bałtyckiej, gdy w ich auto uderzył rozpędzony do ponad 170 km na godz. samochód kierowany przez Zbigniewa G. Siła uderzenia była potężna, rodzeństwo zginęło na miejscu, a Zbigniew G. po zderzeniu wysiadł ze swojego auta, zobaczył, co się stało, zabrał ze swojego samochodu portfel i uciekł do lasu. Zatrzymano go po dwóch dniach, gdy sam zgłosił się do szpitala. W śledztwie Zbigniew G. spędził w areszcie pół roku i został zwolniony za kaucją.

W wypadku zginęło rodzeństwo, 23-letnia Weronika i jej 25-letni brat Sebastian

Obrona w czasie procesu przekonywała sąd, że G. nie uciekł celowo, że działał w szoku. Prokurator był odmiennego zdania i przekonywał, że była to świadoma ucieczka z miejsca zdarzenia. Sąd przyznał w tym względzie rację prokuratorowi.

— Czynności, które po ucieczce podejmował Zbigniew G., świadczą o tym, że wiedział, co się stało, że działał z pełną świadomością — argumentowała w czasie procesu sędzia Joanna Urlńska i przytaczała zeznania świadków, którzy o tym mówili.

Sąd uznał, że jedynie nadmierna prędkość, z jaką jechał Zbigniew G., przyczyniła się do tragicznego wypadku. — Z taką prędkością nie mamy do czynienia nawet na drogach szybkiego ruchu, a co dopiero w ruchu miejskim — podkreśliła sędzia Urlńska. Nie zgodziła się z sugestiami obrony i jednego z biegłych, że kobieta, która zginęła w wypadku, przyczyniła się do niego.

— Nikt nie bierze pod uwagę, że w ruchu miejskim ktoś może jechać z tak ogromną prędkością. Gdybyśmy to zakładali, to by doszło do paraliżu ruchu w mieście — mówiła sędzia, uzasadniając wyrok 11 lat więzienia dla Zbigniewa G.

Sąd, skazując Zbigniewa G. na 11 lat więzienia za spowodowanie śmiertel-

nego wypadku i ucieczkę z miejsca zdarzenia, dodatkowo zakazał mu dożywotnio kierowania wszelkimi pojazdami mechanicznymi. G. ma też zapłacić 30 tys. zł. nawiazki dla rodziców i brata zabitego w wypadku rodzeństwa.

Sąd nakazał też tymczasowe aresztowanie mężczyzny. — Jest obawa, że Zbigniew G. będzie się ukrywał lub ucieknie (...) z obawy przed rozpoczęciem odbywania surowej kary — powiedziała sędzia i dodała, że w ostatnim czasie Zbigniew G. mimo zakazu opuszczania kraju próbował wyjechać za granicę na wakacje.

Decyzję sądu zaskarżył obrońca Zbigniewa G. W czwartek Sąd Okręgowy w Olsztynie rozpoznał zażalenie obrony. — Sąd

odwoławczy w pełni podzielił stanowisko Sądu Rejonowego w Olsztynie o potrzebie stosowania wobec Zbigniewa G. najsurowszego ze środków zapobiegawczych na tym etapie postępowania — poinformował rzecznik prasowy Sądu Okręgowego w Olsztynie sędzia Adam Barczak. Rzecznik sądu dodał, że w ocenie sądu, który w czwartek rozpoznał zażalenie obrony „wyrok skazujący nieprawomocnie oskarżonego na karę 11 lat pozbawienia wolności stanowi wystarczającą podstawę stosowania wobec Zbigniewa G. tymczasowego aresztowania, ponieważ perspektywa odbycia przez niego surowej kary jest realna”.

(PAP) JOANNA

KIEWISZ-WOJCIECHOWSKA

ZWIĄZKOWIEC MOŻE WRÓCIĆ DO PRACY W IKEA

DARIUSZ KAWKA, LUBAWSKI RADNY MIEJSKI I SZEFE ZAKŁADOWEJ „SOLIDARNOŚCI”, ZOSTAŁ DYSCYPLINARNIE ZWOLNIONY Z PRACY POD KONIEC 2022 ROKU. POSTANOWIŁ ZAWALCZYĆ O PRZYWRÓCENIE DO PRACY I WŁAŚNIE POINFORMOWAŁ, ŻE MU SIĘ UDAŁO.

ALINA LASKOWSKA
a.laskowska@
gazetaolsztynska.pl

Pracodawca Dariusza Kawki, lubawski oddział IKEA Industry, zarzucał mu powtarzające się ciężkie naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych. Dariusz Kawka od decyzji o zwolnieniu postanowił się odwołać. W walce o przywrócenie do pracy mógł liczyć na wsparcie m.in. Piotra Dudy, szefa „Solidarności” w Polsce, na jego korzyść była także opinia Państwowej Inspekcji Pracy. Zanim do zwolnienia w ogóle doszło, zgodę musieli wyrazić radni Rady Miejskiej Lubawa, której członkiem jest pan Dariusz.

Dnia 18 września 2023 Dariusz Kawka poinformował, że zapadł wyrok Sądu Pracy w Ostródzie w sprawie zwolnienia z IKEA Industry Lubawa w trybie Art. 52 K.P.

— Sąd Pracy w Ostródzie przywrócił mnie do pracy w IKEA Industry Lubawa — informuje Kawka i dziękuje całej NSZZ „Solidarność”, Związkowi Zawodowemu „Budowlani”, a przede wszystkim Markowi Lewandowskiemu z Kancelarii Radców Prawnych TEZA za duże wsparcie i pomoc prawną. NSZZ „Solidarność” to profesjonalny związek zawodowy, który nigdy się nie poddaje i godnie reprezentuje swoich członków i sympatyków — dodaje. Wyrok jest nieprawomocny.

25 MARCA ODBYŁY SIĘ WYBORY REGIONU WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”, PODCZAS KTÓRYCH DARIUSZ KAWKA PONOWNIE ZOSTAŁ WYBRANY NA PRZEWODNICZĄCEGO ORGANIZACJI ZWIĄZKOWEJ NSZZ „SOLIDARNOŚĆ” IKEA INDUSTRY LUBAWA.

Co IKEA zarzuca Dariuszowi Kawce?

Pracodawca zarzuca Dariuszowi Kawce m.in. wielokrotne naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych, naruszenie obowiązku przestrzegania zasad współżycia społecznego oraz wartości, lekceważącą postawę,

podważenie ról i kompetencji przełożonych, używanie wobec współpracowników obraźliwego języka; wymienia konkretne incydenty wraz z datami.

— Nazwał ich sprzedawcami, żółtkami oraz nieodpowiedzialnymi ludźmi, a także wskazał, że są związkiem pracodawcy — opisuje pracodawca. — Takimi zachowaniami pracownik rażąco naruszył m.in. zasady poszanowania godności i dóbr osobistych współpracowników, zasadę dbania o dobrą atmosferę w zakładzie pracy, a także zasadę poszanowania przynależności do związków zawodowych. Jest też zarzut, że „pracownik kilkakrotnie w sposób obraźliwy i arogancki odnosił się do współpracowników pełniących funkcje społeczne w innych organizacjach związkowych niż pracownik”. Z dokumentu dowiadujemy się także, że Dariusz Kawka „uporczywie, umyślnie narusza obowiązek przestrzegania ustalonego w zakładzie pracy porządku oraz organizacji pracy”. Według pracodawcy Kawka miał nagabywać innych pracowników w obszarze linii produkcyjnej, rozmawiając z nimi na tematy niezwiązane z pracą i odciągając od obowiązków w czasie, gdy powinny być wykonywane. Według IKEI Dariusz Kawka nie zmienia swojego postępowania, pomimo wielu wezwań przełożonych i „sytuacja nie rokuje poprawy”. Dlatego firma czuje się zmuszona do podjęcia działań w kierunku zwolnienia pracownika.

**ALIOR
BANK**

BANK PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

**PRZENIEŚ DO NAS
KREDYT FIRMOWY
I ZETNIJ JEGO KOSZTY**

MARŻA NAWET

-50%

- kredyt do **1 mln zł** dla mikrofirm
- bez prowizji za przyznanie kredytu

www.aliorbank.pl

Alior Bank uzależnia decyzję o przyznaniu finansowania od oceny wiarygodności i zdolności kredytowej firmy. Promocja „Koszty dzielimy na pół” trwa od 1.07.2023 r. do 31.12.2023 r. i dotyczy refinansowania kredytów firmowych zaciągniętych w bankach innych niż Alior Bank. Zasady promocji określa jej regulamin. Marża refinansowanego kredytu może zostać obniżona maksymalnie o 50%, ale nie więcej niż do poziomu 2,5% lub 3,5% w zależności od rodzaju i kwoty kredytu. Pełna informacja i regulamin promocji są dostępne w placówkach banku i na www.aliorbank.pl.

UFO NA DOBRE ODLECIAŁO Z OGÓRKOWEGO POLA?

PRZESŁUCHANIA W KONGRESIE STANÓW ZJEDNOCZONYCH, PREZENTOWANIE RZEKOMO POZAZIEMSKICH BYTÓW W MEKSYKAŃSKIM PARLAMENCIE, A TAKŻE BADANIA NAD REAKCJAMI SPOŁECZEŃSTWA NA EWENTUALNE POJAWIENIE SIĘ OBCYCH – WSZYSTKO TO WSKAZUJE, ŻE UFO JEST TRAKTOWANE CORAZ POWAŻNIEJ. DLACZEGO?

Niedawno świat obiegła informacja o wystąpieniu w meksykańskim Kongresie Jaime Maussana, doświadczonego dziennikarza i badacza UFO. Przedstawiał on z mumifikowane szczątki, które rzekomo należą do pozaziemskich istot. Naukowcy nie pozostali obojętni i podważyli autentyczność tych obiektów, sugerując, że mogły zostać spreparowane.

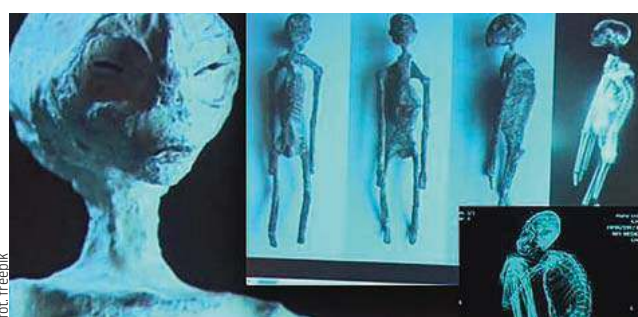
Maussan stanowczo broni swojej tezy. Twierdzi,

że mumie zostały odkryte w 2017 r. w Peru, w pobliżu słynnego płaskowyżu Nazca, znanego z olbrzymich geoglifów widocznych jedynie z powietrza. Co ciekawe, rząd Peru utrzymuje, iż mumie stanowią część dziedzictwa kraju, a Maussan jest oskarżany o nielegalne wywiezienie ich za granicę, co zdecydowanie obalałoby tezę, jakoby artefakty iszczątki zostały spreparowane. Ponadto José de Jesús Zalce Benítez, dyrektor Naukowego Insty-

tutu Zdrowia Marynarki Wojennej Meksyku, przekazał, że na podstawie badań DNA mumii nie udało się znaleźć żadnego podobnego gatunku znanego człowiekowi lub zarejestrowanego przez naukę.

Meksyk to nie jedyny kraj, który zwraca teraz uwagę na UFO. W lipcu amerykańscy wojskowi podczas przesłuchań przed Kongresem oskarżyli rząd o ukrywanie informacji na temat obcych istot. Wojskowych pytano, czy byli świadkami osobistego kontaktu z obcymi obiektami i istotami oraz jaką mogą dysponować technologią.

David Grusch, były oficer Narodowej Agencji Wywiadu Geoprzestrzennego i członek pentagonowskiego Biura Rozwiązywania Anomalii we Wszystkich Domenach (AARO), zeznał pod przysięgą, że Stany Zjednoczone posiadają technologie pochodzenia pozaziemskiego i ciała obcych istot już od lat 30. XX wieku. Grusch twierdzi, że od tego czasu prowadzona

jest kampania dezinformacyjna, mająca na celu zdyskredytowanie istnienia UFO. Twierdzi również, że USA prowadzą program „inżynierii odwrotnej”, próbując zrozumieć i odtworzyć pozaziemskie technologie. Ekspert zeznał, że w czasie swojej pracy w Pentagonie wielokrotnie kontaktował się z osobami, które twierdziły, że miały bezpośredni kontakt z UFO. Raport Kongresu zawiera informacje o 400 przypadkach niezidentyfikowanych zjawisk powietrznych oraz nagrania latających obiektów nieznanego pochodzenia. W dokumencie przyznano, że w kilku przypadkach niemal doszło do kolizji między

samolotami a niezidentyfikowanymi obiektami.

Dlaczego temat UFO nagle stał się tak popularny? Bardzo przyziemne wytłumaczenie proponuje hiszpański „El País”. Według dziennika władzom – zwłaszcza USA – chodzi o podwyższenie czujności społeczeństwa, wynikającej z napiętej sytuacji geopolitycznej na świecie. Przelot chińskich balonów nad terytorium USA wyraźnie pokazał, że większa ochrona przestrzeni powietrznej jest teraz konieczna. To może zachęcać obywateli do zgłaszania obserwacji niezidentyfikowanych obiektów. Obecnie Zachód staje w obliczu wyzwań,

jakie nie miały miejsca od czasów upadku Związku Radzieckiego. Ostatnie trzy dekady skupiały się na zwalczaniu terroryzmu i niskiego poziomu zagrożenia ze strony małych, źle uzbrojonych grup ekstremistów. Teraz jednak blok NATO, USA i państwa UE przygotowują się na niestety raczej nieuniknione starcie z krajami, które dysponują ogromnymi zasobami finansowymi przeznaczanymi na zbrojenia oraz zaawansowaną technologią.

Pytanie o istnienie życia we Wszechświecie pozostaje nadal niewyjaśnione. Statystyki i symulacje sugerują coraz wyraźniej, że gdzieś w bezkresnych otchłaniach kosmosu może istnieć czekające na odkrycie „życie”. Przy tysiącach miliardów gwiazd tylko w naszej Galaktyce i ponad trzech bilionach galaktyk w znanym Wszechświecie, szansa, że jesteśmy jedynymi mieszkańcami kosmosu, staje się coraz mniej prawdopodobna.

MACIEJ CHROŚCIELEWSKI

m.chroscielewski@gazetaolsztynska.pl

PROMOCJA

SZUKASZ
PRACOWNIKA?

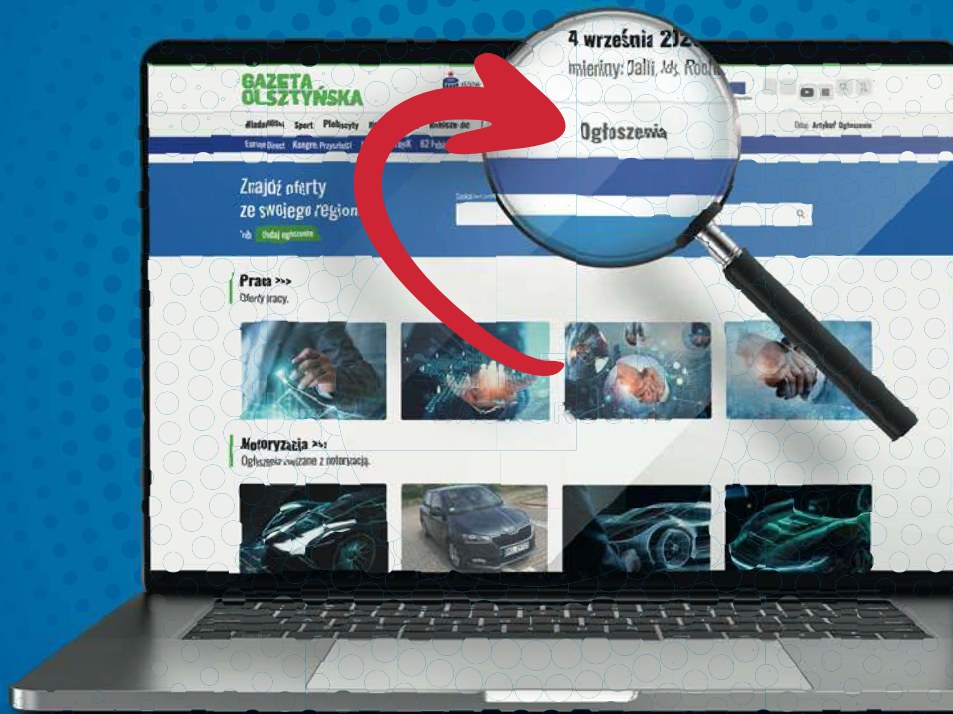

CHCESZ SPRZEDAĆ
MIESZKANIE?

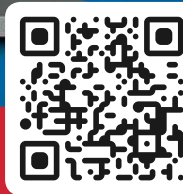

PLANUJESZ ZMENIĆ
SAMOCHÓD?

ZAMIESZCZAJ I PRZEGLĄDAJ
OGŁOSZENIA W NAJPOPULARNIEJSZYM
SERWISIE NA WARMII I MAZURACH

GAZETAOLSZTYNSKA.PL/OGŁOSZENIA

e-Doręczenia: Rewolucyjny krok w cyfrowej komunikacji z administracją publiczną

Wizyty w urzędach, wypełnianie druczków czy stanie w kolejkach, to wszystko zabiera przedsiębiorcy cenny czas. A przecież czas to pieniądz. Dlatego od grudnia 2023 r. firmy będą mogły korzystać z cyfrowej komunikacji z urzędami. Usługa e-Doręczeń, która jest elektronicznym odpowiednikiem tradycyjnego listu poleconego, stanie się codziennością. To kolejne narzędzie zwiększające cyfryzację państwa, a co za tym idzie, ułatwienie prowadzenia biznesu. Nawet w średniej wielkości spółkach ilość dokumentów, która krąży pomiędzy różnymi jednostkami administracji publicznej a firmą, jest wręcz nie do zliczenia. Usługa e-Doręczeń, stopniowo wprowadzana do kolejnych sektorów gospodarki, ma na celu

zmienić ten stan rzeczy i ułatwić komunikację pomiędzy przedsiębiorcami a urzędami.

Czym są e-Doręczenia?
To elektroniczny odpowiednik listu poleconego za potwierdzeniem odbioru. Podmioty publiczne i firmy, w określonym czasie będą zobligowane (a obywatele już mogą) korzystać z wygodnych i bezpiecznych przesyłek elektronicznych. Bez wychodzenia z biura już dziś można wysłać pismo, które jeszcze niedawno było wysyłane tradycyjną pocztą. Cały proces odbywa się bezpiecznie, a także umożliwia łatwą identyfikację adresata oraz zachowanie tajemnicy korespondencji. Przedsiębiorcom zawsze brakuje czasu, dlatego proces komunikacji z urzędami i jednostka-

mi publicznymi w formie online, jest prawdziwym udogodnieniem. Dzięki e-Doręczeniom przedsiębiorcy będą mogli wysłać i odbierać elektroniczne „listy polecone” każdego dnia, o dowolnej porze, z dowolnego miejsca, za pomocą komputera, tabletu czy smartfona. To właśnie te korzyści stanowią największe zalety posiadania przez firmę adresu do e-Doręczeń, umożliwiając jeszcze wygodniejszy i bardziej elastyczny kontakt z instytucjami publicznymi.

Kiedy i dla kogo e-Doręczenia będą obowiązkowe?
W dłuższej perspektywie obowiązek korzystania z e-Doręczeń będzie dotyczył wszystkich podmiotów publicznych

oraz firm rejestrowanych w KRS i CEIDG. Jednak nie wszystko wydarzy się od razu. Najwcześniej, już od 10 grudnia 2023 r., obowiązek posiadania adresu do e-Doręczeń i korzystania z tego systemu zostanie wprowadzony w takich jednostkach, jak: organy administracji rządowej, ZUS, KRUS, agencje wykonawcze, instytucje gospodarki budżetowej, państwowe fundusze celowe, samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, PAN, NFZ oraz uczelnie publiczne. Od 10 grudnia 2023 r. obowiązek ten będzie dotyczył także firm, które zarejestrują swoją działalność w Krajowym Rejestrze Sądowym właśnie po tym terminie. Natomiast przedsiębiorstwa zarejestrowane w KRS przed tą datą, będą

musiały złożyć wniosek o założenie skrzynki do 10 marca 2024 roku. W przypadku firm zarejestrowanych w rejestrze CEIDG, kalendarium wygląda nieco inaczej. Od 1 stycznia 2024 r. adres do e-Doręczeń będzie można założyć podczas rejestracji firmy w CEIDG. Natomiast przedsiębiorstwa zarejestrowane przed tą datą, na założenie skrzynki będą miały czas do 30 września 2026 r. – Stopniowo wprowadzamy obowiązek posiadania adresu do e-Doręczeń, co stanowi kolejny, bardzo ważny krok w procesie cyfryzacji usług w Polsce i przyniesie wiele korzyści dla całego społeczeństwa. Z pewnością przyczyni się do oszczędności oraz usprawnienia codziennej pracy wielu przedsiębiorców, ale również ad-

ministracji państwowej – podsumowuje Olga Semeniuk-Patkowska, wiceminister rozwoju i technologii. Wprowadzenie usługi e-Doręczeń stanowi prawdziwą rewolucję w sferze komunikacji z administracją publiczną. Ten krok przyspieszy wiele procesów i ułatwi kontakt z urzędami. Przedsiębiorcy zarejestrowani w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) lub Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS), jeśli jeszcze nie korzystają z adresu do e-Doręczeń, mogą go założyć już dziś. Wystarczy wejść na stronę biznes.gov.pl/e-doreczenia i złożyć wniosek o założenie adresu. Nawet jeśli przepisy dają jeszcze sporo czasu, warto to zrobić już dziś!

e-Doręczaj!

Wygodnie. Szybko. Bezpiecznie.

Załącz adres do e-Doręczeń i nie trać czasu!

Piszę ten artykuł z prawdziwą przykrością. Oto bowiem w ostatnim czasie Ukraina na forum międzynarodowym zachowuje się, prawdę mówiąc,

KIJÓW NIE ODROBIŁ LEKCJI HISTORII

jakby walczyła z Polską, a nie z Rosją. Zakaz przyjazdu do Polski postów z Ukrainy zaproszonych na fora ekonomiczno-polityczne w Karpaczu i Krynicy, embargo na owoce i warzywa z Polski, zapowiedź pozwu Polski do instytucji międzynarodowych w sprawie ograniczeń handlowych, buńczuczne, a często bezczelne, a nawet chamskie wypowiedzi polityków ukraińskich – wszystko to sprawia, że wielu Polaków przeciera oczy.

Ja nie, bo od początku mówiłem i pisałem – i byłem za to atakowany publicznie, nawet w moim obozie politycznym! – że sojusze, mniej lub bardziej sytuacyjne, a nawet strategiczne nie mogą przekreślać różnic interesów ekonomicznych i politycznych. Metafora, której użył prezydent RP Andrzej Duda, że tonący – czyli Ukraina, topi tego, który tonącego ratuje – czyli Polskę, jest udana, bo pokazuje istotę rzeczy.

Prawdę mówiąc, nie oczekuję od Ukrainy wdzięczności za gigantyczną pomoc dla uchodźców z ich kraju, ale też medyczną, militarną (największą spośród całej UE!) czy stricte dyplomatyczno-polityczną. Wiem, że w polityce międzynarodowej pojęcie „wdzięczność” nie występuje, a jeśli już występuje, to w „Słowniku Wyrazów Obcych”. Nie chodzi więc o to, żeby nam dziękowali – choć powinni. Machnijmy ręką, skoro nie umieją lub

nie potrafią się na to zdobyć. Chodzi wszak o coś ważniejszego, czyli wspólny interes. A właśnie wspólny interes Polski i Ukrainy wymaga, aby eksponować to, co łączy, a nie grać tym, co dzieli – a to robi obecnie strona ukraińska. Prawda jest taka, że z tego, co robi teraz Kijów, najbardziej cieszy się... Moskwa. Putin zaciera ręce, gdy mu donoszą o aroganckiej wypowiedzi wiceministra Tarasa Kaczki, który, choć

w ukraińskim rządzie, to jest absolwentem polskiej KSAP (Krajowa Szkoła Administracji Publicznej). Jako historyk dodam, że nasi zaborcy Austriacy i Rosjanie (najpierw „biali”, a potem „czerwoni”) grali na to, żeby poróżnić Polaków i Rusinów już paręnaście dekad temu, w końcu XIX i na początku XX wieku. Szkoda, że Kijów nie odrobił tej lekcji historii. Tym bardziej cieszą się Rosjanie...

RYSZARD CZARNECKI

CO Z JEDNOSTKĄ ZA 11 MILIONÓW?

We wrześniu 2022 roku, czyli rok temu, było huczne wbicie łopaty. Miała wtedy ruszyć budowa jednostki straży pożarnej nr 3 przy ulicy Witosa w Olsztynie. Ale od tamtego czasu niewiele się zadziało. Dlaczego?

W Olsztynie obecnie funkcjonują dwie bazy strażaków: przy ul. Marii Zientary-Malewskiej i przy al. Niepodległości. Pierwszy obiekt został oddany do użytku na początku lat 90. XX w. Druga siedziba pochodzi z 1909 roku. Został wybudowany w ekspresowym tempie. W maju zaczęto budowę, a już 30

listopada nastąpiło uroczyste oddanie go do użytku. A co z trzecią jednostką?

We wrześniu 2022 roku odbyło się symboliczne wbicie łopaty pod budowę inwestycji przy ul. Witosa w Olsztynie. Teraz nie tam się nie dzieje. Dlaczego?

— Inwestycja jest zaplanowana do 2025 roku. Budowa realizowana jest etapami. W tym roku część za-

nami, a w przyszłym roku dostaniemy kolejną transzę pieniędzy i przystąpimy do kolejnego etapu – odpowiada st. kpt. Kamil Kulas, oficer prasowy Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie.

Nowa siedziba ma mieć dwie kondygnacje, pięć stanowisk garażowych, myjkę i kanał samochodowy. Na co dzień stacjono-

wać mają tam dwa samochody ratowniczo-gaśnicze oraz specjalistyczny podnośnik i samochód ratownictwa wysokościowego.

Jednostka nie będzie wyposażona w syreny alarmowe, a wyłącznie w wewnętrzny dźwiękowy system umożliwiający powiadomienie zespołów straży pożarnej o konieczności natychmiastowego wyjazdu

do zdarzenia. Dzięki takiemu rozwiązaniu obiekt nie będzie generował hałasu.

Jednostka ma służyć nie tylko mieszkańcom Olsztyna, ale również ościennym gminom położonym w południowej części powiatu olsztyńskiego czyli: gminie Purda, Stawiguda i Olsztynek. Ułatwi także strażakom dotarcie do obwodnicy Olsztyna wkrótszym czasie.

Działkę, na której stanie nowy budynek, jednostka otrzymała od Urzędu Miasta w lutym 2021 roku.

Zadanie realizowane jest w ramach „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2022-2025”. Koszt przedsięwzięcia ma wynieść 11 440 000 zł.

AR

PROMOCJA

Z MIŁOŚCI DO LOKALNOŚCI!

KUPUJĄC „GAZETĘ OLSZTYŃSKĄ”, WSPIERASZ WARMIĘ I MAZURY

GAZETA OLSZTYŃSKA

ZABAWA I NAUKA Z BEZPIECZNĄ KRAINĄ ENERGI-OPERATORA

Portal internetowy Bezpiecznej Krainy Energa-Operator stworzony został z myślą o najmłodszych, pedagogach i rodzicach. Daje on możliwość ciekawego spędzenia czasu z dziećmi, ucząc jednocześnie wielu ważnych rzeczy o energii elektrycznej, a także tego, jak z niej bezpiecznie korzystać. Zdobyta za jego pomocą wiedza pozwala uniknąć wypadków i może uratować życie.

Energa-Operator już od lat prowadzi działania edukacyjne, których najważniejszym celem jest przekazywanie dzieciom zasad bezpiecznego korzystania z energii elektrycznej, a także zasad dotyczących bezpiecznego zachowania w pobliżu infrastruktury elektroenergetycznej. Udział w prowadzonych przez energetyków zajęciach wzięto już ponad 180 tysięcy młodych ludzi. Działania w ramach programu Bezpieczna Kraina Energa-Operator zostały wzbogacone m.in. o portal internetowy: <https://bezpiecznakraina.energa-operator.pl/>.

ZDOBYWANIE WIEDZY TO DOBRA ZABAWA

Bezpieczna Kraina Energa-Operator to program przeznaczony dla dzieci z klas I – III szkół podstawowych, którego podstawowym założeniem jest nauczanie o energii elektrycznej i bezpiecznym z niej korzystaniu w taki sposób, aby nie było w nim miejsca na nudę. Podczas wizyt miasteczka Bezpiecznej Krainy, a także prowadzonych w szkołach zajęciach najważniejszą rolę odgrywa zabawa, a także eksperymenty, które najmłodszy mogą przeprowadzać pod opieką pracowników Energa-Operator.

W podobnym duchu przygotowany został również portal Bezpiecznej Krainy. Na jego stronach odwiedzający mogą odbyć wirtualną podróż elektrycznym samochodem pogotowia energetycznego przez ciekawe miejsca będące częścią Bezpiecznej Krainy. Każdy przystanek ma formę e-learningu i jest okazją do zdobycia wiedzy na jakiś dotyczący energii elektrycznej temat. Na farmie wiatrowej dowiedzieć się można np. tego, czym jest energia odnawialna, a także tego, jakie są sposoby jej pozyskiwania. W innych miejscach można zdobyć wiedzę dotyczącą m.in. sposobów oszczędzania prądu, słońca jako źródła energii oraz sposobów postępowania z elektroodpadami.

W portalu znaleźć można także aktualności, m.in. relacje z wizyt miasteczka Bezpiecznej Krainy w kolejnych miejscowościach oraz filmy edukacyjne. Strona jest stale rozbudowywana. Już wkrótce znajdą się na niej gry online oraz interaktywna książeczka poświęcona bezpiecznemu korzystaniu z energii elektrycznej.

PORTAL TAKŻE DLA TROCHE STARSZYCH

W portalu Bezpiecznej Krainy Energa-Operator znajdują się również informacje przydatne dla nieco starszych użytkowników. Poza poradami dotyczącymi bezpiecznego korzystania z energii elektrycznej i kwestii bezpieczeństwa w pobliżu infrastruktury służącej do jej przesyłania na stronie znaleźć można m.in. telefony oraz dane kontaktowe, z których należy skorzystać w przypadku awarii lub np. zauważenia zerwanej linii elektroenergetycznej.

SCENARIUSZE Z CIEKAWYMI LEKCJAMI DLA NAUCZYCIELI

Wraz z początkiem września w szkołach w całej Polsce rozpoczynają się zajęcia. W prowadzeniu tych dotyczących energii elektrycznej pomóc może portal Bezpiecznej Krainy Energa-Operator, na którym znaleźć można materiały edukacyjne przeznaczone nie tylko dla najmłodszych, ale też ich rodziców oraz nauczycieli.

Istotną część portalu Bezpiecznej Krainy stanowią gotowe do pobrania scenariusze lekcji, z których mogą oni skorzystać. Scenariusze przygotowane zostały tak, aby zajęcia były jak najciekawsze dla najmłodszych. Każdy z nich zawiera dodatkowo karty pracy, które ułatwiają przeprowadzenie ćwiczeń i doświadczeń. Obecnie dostępnych jest pięć scenariuszy lekcyjnych: „Skąd się bierze prąd”, „Słońce jako źródło energii”, „Energia odnawialna”, „Oszczędzanie prądu” oraz „Elektrośmiectwo”. Niebawem zostaną opracowane kolejne. Za pomocą dostępnego w portalu Bezpiecznej Krainy formularza można także zgłosić szkołę zainteresowaną przeprowadzeniem przez pracowników Energa-Operator zajęć na jej terenie.

DLACZEGO WIEDZA O BEZPIECZNYM KORZYSTANIU Z ENERGII JEST WAŻNA

W Polsce każdego roku dochodzi do wypadków, których przyczyną jest nieostrożność w korzystaniu z energii elektrycznej lub też jej niezachowanie w pobliżu urządzeń i infrastruktury elektroenergetycznej. W wielu z tych

zdarzeń poszkodowane są także dzieci i młodzież. Tylko w ostatnim czasie doszło do kilku tego rodzaju wypadków z udziałem młodych ludzi, które były relacjonowane przez media.

Jedną z ważnych zasad, o których należy pamiętać i które warto przekazać najmłodszemu, jest to, że podobnie jak w przypadku przechodzenia przez jezdnię należy się rozejrzeć, tak też należy założyć, że każde urządzenie, kabel, instalacja elektryczna, co do którego nie ma 100% pewności, że zostało odłączone i jest bezpieczne w użytkowaniu, znajduje się pod napięciem. Zasadę tę należy stosować nie tylko w domu, ale też poza nim, np. w przypadku wyglądających na opuszczone budynków, obiektów itp.

ENERGA-OPERATOR, KIM JESTEŚMY?

ENERGA-OPERATOR pełni funkcję operatora systemu dystrybucyjnego (OSD) na terenie około ¼ powierzchni Polski, dostarczając energię elektryczną ponad 3,3 miliona odbiorców. Nie jesteśmy sprzedawcą energii elektrycznej, dostarczamy ją niczym kurier zakupiony towar. Zobowiązani jesteśmy także do dokonywania pomiarów zużytej lub wyprodukowanej energii elektrycznej wprowadzonej do sieci, a także kontroli jej parametrów. Odpowiadamy także za przekazywanie pozyskanych danych pomiarowych uczestnikom rynku.

W dobrym kontakcie
z ENERGA-OPERATOR

www.energa-operator.pl

O TOŻSAMOŚCI CIĄG DALSZY

PO PUBLIKACJI TEKSTU „ROLA KATOLICYZMU A TOŻSAMOŚĆ POLAKA”, KTÓRY UKAZAŁ SIĘ W GAZECIE OLSZTYŃSKIEJ TYDZIEŃ TEMU, OTRZYMAŁAM OD CZYTELNIKA PROŚBĘ, ABY SZERZEJ NAŚWIETLIĆ ZAGADNIENIE POZUCIA TOŻSAMOŚCI BYCIA POLAKAMI. A ZATEM DODAJĘ JESZCZE KILKA REFLEKSJI NA TEN TEMAT. W SENSIE NARODOWOŚCIOWYM BOWIEM – PISZE CZYTELNIK – JESTEŚMY POLAKAMI, ALE CO TO ZNACZY DZIŚ BYĆ POLAKIEM? Z CZYM SIĘ TO WIĄŻE? CZY TYLKO Z JĘZYKIEM I MIEJSCEM ZAMIESZKANIA, CZY TEŻ Z PRZYNALEŻNOŚCIĄ DO PEWNEJ WSPÓLNOTY I WSPÓLNYM KODEM KULTUROWYM?

Być Polakiem, to oczywiście też kwestia przywiązania do określonego terytorium, języka, kultury, obyczajów, tradycji, życie wokreślonym kręgu religijnym, a także pewien system wartości, z których, w przypadku Polski, wymieniałbym otwartość, tolerancję, gościnność, ciekawość świata, patriotyzm. Oczywiście to są ogólne wyznaczniki polskości. Niemcy, Włosi, Francuzi, odwołując się do swej tożsamości, również będą podawali te ważne składowe swych tożsamości. Trzeba jednak pamiętać, że mają one różne nasycenie. I tak na przykład są Polacy, którzy z pochodzenia są Ukraińcami czy Żydami. Są Polacy, którzy nie mieszkają w Polsce. Są też ci, którzy są tolerancyjni, ale są też tacy, którzy są ksenofobami. Ważne są jednak pewne ogólne komponenty.

Polskie myślenie

Wydaje mi się, że w świecie mocno zglobalizowanym, należy podkreślić, że w byciu Polakiem ważna jest, obok powszechnie wymienianych czynników tożsamości, konieczność myślenia, odwołującego się do paradygmatu tak zwanego „myślenia polskiego”, to znaczy takiego, które będzie brać pod uwagę przede wszystkim polską rację stanu, polski interes, godność bycia Polakiem. Podam przykład, paradoksalnie, na podstawie „myślenia niemieckiego”. W Berlinie przy Placu Paryskim znajduje się Instytut Pileckiego, który jest centralną, zagraniczną instytucją polityki historycznej polskiego rządu.

Napis znazwą Instytutu jest jednak mało widoczny. Władze miasta, jak wynika z relacji Polaków tam mieszkających, odmawiają wyeksponowania szyldu. Dlaczego? Bo nie jest w interesie Niemiec promowanie instytucji, która zajmuje się przywracaniem pamięci o niemieckich zbrodniach. Niemcy w tej konkretnej sytuacji wykazują... niemieckie myślenie o własnym interesie. Inny przykład, znany już wszystkim w naszym regionie. Gietrzwałd i budowa centrum segregacji odpadów pod nazwą Lidl. Czy sprzedaż polskiej ziemi Niemcom i zgoda decydentów-urzędników na budowę tego niemieckiego molocha na tle cudownego krajobrazu warmińskiej krainy, który będzie odrażającym wrzodem na czystej tkance chronionej przyrody, jest przejawem polskiego myślenia? Czy jest myśleniem w kategorii polskiego interesu i naturalnej postawy obrony polskiego dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego, religijnego? Tak więc o byciu Polakiem, o byciu częścią polskiej wspólnoty świadczy polskie myślenie, zabieganie o polskie dobro, nawet gdyby miał uciec na tym nasz osobisty, pragmatyczny interes wedle zasady: „nie wszystko jest na sprzedaż”.

Wspólnota

Jeżeli uznajemy, że tworzymy jednak wspólnotę mającą tę samą tożsamość, to jakie są jej wyróżniki? Co jest dla nas wspólne? Co podlega w tej tożsamości zmianom, a które zmiany zaprzeczają tej tożsamości? Dziś w kulturze indy-

widualizmu i liberalizmu trudno mówić o wspólnotcie. Zresztą uchwycenie definicyjne wspólnoty jest trudne. Istnieje pewnie około setki różnych definicji wspólnoty. Wspólnota, to jednak według mnie, przede wszystkim budowanie solidarnego działania na rzecz dobra wspólnego. Taki typ wspólnoty promuje amerykański socjolog żydowskiego pochodzenia Amitai Etzioni – założyciel platformy komunitarystycznej, lider amerykańskiego komunitaryzmu. Komunitarysty podkreślają przede wszystkim sieć afektywnych relacji w grupie, pomiędzy jej członkami, identyfikację ze wspólnymi wartościami i normami. Promują wspólną historię, tradycję, kulturę oraz wysoki stopień responsywności, czyli wzajemności na potrzeby wszystkich członków wspólnoty. Etzioni twierdzi, że właśnie wspólnoty mogą i powinny tworzyć zdrowe, aktywne społeczeństwo. Konstruowanie wspólnot buduje mosty i zasypuje rozmaite rowy. Jak wygląda to w praktyce? Ktoś na przykład podziela poglądy PiS, a ktoś inny Konfederacji, i mamy gotowy potencjalny konflikt. Tymczasem te dwie osoby uwielbiają morsować i zapisują się do lokalnego stowarzyszenia morsów, np. w Dobrym Mieście. I okazuje się, że dostrzegają w sobie wiele dobra, mają wspólne pasje i stają się znajomymi, kumplami, kolegami. Widzę to doskonale na przykładzie Uniwersytetu Trzeciego Wieku, który założyłam w Dobrym Mieście. W grupie około setki osób są słuchacze o różnych światopoglądach, ale fakt, że należymy do jednego stowarzyszenia, spotykamy się, słuchamy najrozmaitszych wykładów, podróżujemy, sprawia, że pękają mury nieufności, różnice schodzą na plan drugi, a my zaczynamy być wspólnotą, czujemy pewną swoją wspólnotową odrębność, a nawet swoistą tożsamość jako studenci UTW. Inną niż mają nasi lokalni Kresowiaczy czy Seniorzy Plus.

A jakie elementy wyróżniają wspólnotę? Są to na pewno wspólne cele oraz środki do ich realizacji, ale także lojalność wobec

wspólnoty, odpowiedzialność wobec niej, budowanie osobistych relacji we wspólnocie, system norm, które są w niej obecne, unikanie bezpośredniej konfrontacji, starcie we wspólnocie, solidarność.

Pęknięcie

Niestety, we wspólnocie bywają też pęknięcia, a na tożsamości pojawiają się rysy. Często mówi się, że naród polski jest podzielony, a nawet, że toczy się obecnie tzw. wojna polsko-polska. Co to znaczy? Czy jest to spór między dwiema różnymi wizjami polskości, czy spór między polskością a nie-polskością? I czy ta „wojna” naprawdę nas dotyczy? Bez wątpienia odpowiedziałabym pozytywnie na wszystkie te pytania. Jednak to nie zwalnia od szukania rozwiązania. Jak jednak wypracować zgodę między Polakami, jak prowadzić dialog i czy jest on możliwy ze wszystkimi? Bo rzeczywistość wskazuje na poważne pęknięcia. Już nawet na szczeblu gmin są one dość mocno odczuwalne. I, niestety, jak uczy doświadczenie codzienności, trzeba w określonych kontekstach pozbyć się złudzeń i uzmysłowić sobie, że jednak z pewnymi osobami nie udaje się dialogować ani dążyć do zgody. Ich zachowania, zaciętość, niechęć granicząca z nienawiścią, zjadłość, chęć destrukcji i podważania wszystkiego, nawet co obiektywnie dobre, sprawia, że zgoda staje się niemożliwa. Zwłaszcza że często osoby takiego pokroju uciekają się do bezczelnych kłamstw, manipulacji, szyderstwa, publicznego opluwania, hejtu, wulgarnego języka, publicznego wyciągania osobistych spraw, nie licząc się z nikim ani z niczym. W takich przypadkach nie pozostaje nic innego jak spuszczenie zasłony miłosierdzia i odcięcie się, izolacja.

Natomiast z innymi oponentami, skłonny do dyskusji, trzeba budować wspólne przestrzenie porozumienia: mogą to być wspomniane wspólnoty w ramach pasji, zainteresowań, hobby, wyznawanej wiary, działania w ramach różnych organizacji pozarządowych.

Moim zdaniem nie da się jednak zupełnie zlikwidować wojny polsko-polskiej. Ona nawet może się pogłębiać, gdyż wciąż panuje społeczne przyzwolenie na brutalizowanie się życia publicznego i relacji międzyludzkich. Widać to na przykładzie języka. Jeśli pani prof. z PAN na pochodzie kobiet spod znaku błyskawicy krzyczy *****, a lekarka powszechnie znana w małym miasteczku (która ma pacjentów różnych opcji politycznych) wraz z mężem zakłada koszulkę z takim napisem, fotografuje się i publicznie obnosi się z brakiem poczucia przyzwoitości, a rodzina ją „lajkuje”, jeśli nauczyciel akademicki, notabene kobieta na bardzo szacownej uczelni mojego syna, krzyczy do studentów siedzących w kurtkach – „wypie... z auli”, jeśli nauczycielka wrzeszczy publicznie na basenie do swojego ucznia, aby „wypie... z basenu”, to oznacza, że racjonalne i przyjęte niegdyś powszechnie granice cywilizowanych odniesień międzyludzkich już się zatarły. Inwektywy, szkalowanie, spotwarzanie, hejt, okrzyki „zabić” w imię wolności słowa i wolności jednostki weszły na stale w naszą przestrzeń publiczną. I my Polacy, niestety, jesteśmy w tym wyraziści, wchodząc dość szybko w takie narracje. To widać nie tylko na ulicach, ale dostrzegam taki stan rzeczy na przykład w teatrze, w kabaretach, w skeczach, a nawet na uczelniach. Z jednej strony Polacy pokazują, że są tolerancyjni, zwłaszcza wobec obcych, ale już wobec swoich potrafią, niestety, być niemiłosierni, opresyjni, wulgarni, nieprzewidywalni.

Widać to również dość dobrze w odniesieniu do zwolenników głównych partii w Polsce. Jest tak zwana „zbieranina pisowska”, mówiąc językiem Adama Michnika, a więc ciemnota, motłoch, spólstwo, skansen, aparatczyki i działacze partyjni, którą tworzą tzw. ćwierć-inteligenci, nieudacznicy życiowi, niewykształceni, bezrobotni, emeryci, renciści, starsze panie tzw. mohery, rolnicy, dzicz niedorośla do wyborów

i życia w demokracji, małomiasteczkowy plebs. Są też „elity”, oświeceni, nowocześni, z obozu głównie KO, Lewicy czy środowisk LGBT, reprezentanci tzw. wysokiej kultury, którym więcej wolno. Tak zwane autorytety, białe kołnierzyki, artyści, celebryci, którzy mogą nawet źle mówić o Polsce, ale im przecież wypada. Ochojska, Spurek, Thun, Biedroń, Halicki, Kopacz, Stuh, Holland, Janda, Ostaszewska, Olejnik – w ramach jakiejś własnej hegemonii kulturowej – mogą pejoratywnie wypowiadać się o Polakach i Polsce. I im to uchodzi (w ich własnym mniemaniu), bo są w końcu reprezentantami kultury inteligenckiej z dużych miast.

Konkluzja

Czy ta polaryzacja wpływa na naszą tożsamość? Bez wątpliwości ona się zmienia, ewoluuje, transformuje. Jednak nie popadałabym w przesadny pesymizm. Tożsamość należy do tych zjawisk kulturowych i socjologicznych, które mimo zmian zachowują pewien rodzaj trwałości wpisanej we własny krwioobieg. Ta trwałość, mimo różnych perypetii narodu polskiego, a może właśnie dzięki nim, odślaniała się w trudnych momentach naszej historii, pokazując swe oblicze mocno zakorzenione w chrześcijaństwie, które pozwoliło ocalić naszą autonomię, odrębność, niepodległość i tożsamość. Sądę, że jako naród przetrwamy, wierni naszemu ideałowi, którymi nieodmiennie są Bóg – Honor – Ojczyzna.

Dr hab. Zdzisława Kobylńska

– nauczyciel akademicki w Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UWM, filozof, etyk, pedagog, publicystka, posłanka na Sejm III kadencji.

22 - 28 września 2023

dodatek
TELEWIZYJNY DODATEK TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV

Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl, Redaktor naczelny: Sławomir Gizmiel ISSN 1643-2460. Skład komputerowy: Magraf, sp.j.

Poniedziałek

23:05

TVP KULTURA

Wierna rzeka
Dramat, Polska, 1983.

W podkieleckiej wsi, nad rzeką Łosną, rozgrywa się dramat pokolenia uwikłanego w wydarzenia 1863 roku. Z pobojozłoty wyszły się ciężko ranni powstaniec, książę Józef Odrowąż. Przegnany przez chłopów znajduje schronienie w zrujnowanym dworku, w którym żyje młoda szlachcianka Salomea Brynicka, córka rządcy majątku, również powstańca. Dziewczyna opiekuje się starym sługą Szczepan. Dwór najeżdżany jest nieustannie przez kozaków, choć carski oficer Wiesnycyn rozumie dramat powstania i współczuje jego ofiarom. Pojawiają się również zdesperowane gromady chorych i głodnych powstańców...

Piątek

1:35

TVP 2

Non-stop
Film akcji, Kanada, Francja, USA, 2014.

W tym obrazie Liam Neeson zagrał agenta Billa Marksa, który ma za zadanie zapewnić bezpieczeństwo pasażerom linii lotniczych. Uchodzi za najlepszego w swoim fachu, choć tak naprawdę nie znoś swojej pracy i w dodatku nie lubi latać, a to zajęcie traktuje jak zło konieczne. Tym razem Bill Marks przeżyje prawdziwy horror w powietrzu. Będzie musiał się zmierzyć z tajemniczym szaleńcem na pokładzie samolotu, lecącego z Nowego Jorku do Londynu. Niespodziewanie na swój telefon dostaje wiadomość z żądaniem 150 milionów dolarów okupu, w przeciwnym razie...

Sobota

1:25

TVP KULTURA

Pogarda
Dramat obyczajowy, Włochy, Francja, 1963.

Tytuł filmu wymownie określa stosunki panujące w świecie przemysłu filmowego. Wszechobecna pogarda staje się przyczyną izolacji i frustracji bohaterów, rodzi dramaty i konflikty prowadzące nieuchronnie do tragedii. Pogarda jest jednak również zadumą nad pięknem i potęgą kina, nad jego ciągle nowymi możliwościami, a przede wszystkim nad nieprzemijalnością tych wartości, które są jego niepodważalnym fundamentem.

Niedziela

13:05

TVP KULTURA

Vabank II, czyli riposta
Komedie sensacyjna, Polska, 1984.

W wyniku misternej intrygi Kwinty Kramer ląduje w Sikawie - więzieniu o zastraszonym rygorze. Podczas jednego ze spacerów niejaki Szytc proponuje byłemu bankierowi ucieczkę w zamian za połowę ocalonego przed konfiskatą szwajcarskiego konta. Kramer wyraża zgodę. Po kilku dniach do więzienia przyjeżdża kobieta podająca się za hrabinę Zwirską. Łatwo terroryzuje skonsternowanego naczelnika Twardziejewicza i umożliwia Kramerowi ucieczkę. Ten od razu zaczyna knuć plan zemsty na Kwincie, który niczego nie podejrzewając, prowadzi spokojny żywot hodowcy warzyw...

Wtorek

1:50

TVP 2

Mandarynki
Dramat, Gruzja, Estonia, 2015.

Niewielka abchaska republika dąży do niepodległości, chce odłączenia się od państwa gruzińskiego. Broniące integralności terytorialnej kraju władze Gruzji, zbrojnie sprzeciwiają się takiemu stanowi rzeczy. Tymczasem separatysty zyskują wsparcie ze strony sił rosyjskich, ich dążenia niepodległościowe popierają także ochotnicy z Czeczenii. W położonej w dolinie abchaskiej wiosce od dawna wiodł spokojny żywot imigranci z Estonii, ale wraz z początkiem zbrojnego konfliktu, większość z nich zdecydowała się na powrót do ojczyzny.

Środa

22:20

TVP 1

Przełęcz ocalonych
Dramat wojenny, USA, Australia, 2016.

Akcja filmu rozgrywa się w czasie, gdy wojna ma się już ku końcowi. Armia amerykańska toczy ciężkie walki z Japończykami na Pacyfiku. Rozpoczyna się amerykański desant na japońską o wyspę Okinawa. Zdobyć wyspę może oznaczać ostateczną klęskę Japonii. Wśród setek tysięcy amerykańskich żołnierzy jest także Desmond Thomas Doss, sanitariusz, który ze względu na przekonania religijne stanowczo odmawia noszenia i używania broni. Jego postawa sprawia, że jest traktowany z nieufnością, oskarża się go o tchórzostwo. Czas pokaże, jak bardzo się wszyscy mylili.

Czwartek

0:50

TVN

Sala samobójców. Hejter.
Thriller, Polska, 2020.

Tomek (Maciej Musiałowski), student prawa Uniwersytetu Warszawskiego, zostaje przyłapany na plagiatcie i wydalony z uczelni. Postanawia jednak ukrywać ten fakt przed światem i nadal pobiera pomoc finansową od państwa Krasuckich (Danuta Stenka, Jacek Koman) - rodziców Gabi (Vanessa Aleksander), przyjaciółki z czasów dzieciństwa. Kiedy oszustwo wychodzi na jaw, skompromitowany chłopak traci zaufanie i życzliwość swoich dobroczyńców. Przepęnlony gniewem i żalem, oddzielony od Gabi, w której skrycie podkochuje się od lat, Tomek planuje zemstę na Krasuckich.

PIĄTEK • 22 września

TVP 1

04:50 Klan - telenowela
05:15 Dziedzictwo - serial
06:10 Złoty chłopak - serial obyczajowy
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Agape Blisko Ciebie - magazyn
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:30 Pogoda poranna
08:40 Ranczo - serial obycz.
09:40 Komisarz Alex - serial krym.
10:40 Ojciec Mateusz - serial
11:25 Kuchnia Jagiellonów
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:35 Magazyn Rolniczy
12:50 Natura w Jedynce - Estremadura - przyrodniczy raj w Europie - dok., Hiszp., 2022

TVP 2

05:00 Na sygnale - serial fabularny
05:30 M jak miłość - serial
06:20 Anna Dymna - spotkajmy się - Dominik Breksa
06:55 Rodzinka.pl - serial kom.
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:55 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:15 Nie taka prosta historia - CK dezerterzy - magazyn
11:45 Nabożeństwo z Trzynastego Zgromadzenia Ogólnego Światowej Federacji Luteranckiej
13:15 Akacja 38 - serial
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularny
15:05 Krok od Nieba - serial kryminalny
16:00 Koło fortuny - teleturniej

TVN

05:30 Uwaga! - program interw.
05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:40 Doradca smaku - program kulinarny
06:50 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:05 Detektywi - program kryminalny
15:10 Ten moment - program obyczajowy
15:45 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy
16:50 Zapisane w gwiazdach - program
17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
19:00 Fakty
19:30 Sport
19:40 Pogoda
19:50 Uwaga! - program interwencyjny

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny
12:50 Wydarzenia - program informacyjny
13:20 Interwencja - magazyn reporterów
13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki
07:05 Gdynia - studio festiwalowe
07:20 Res Poloniae - 0 Polsce z oddali - Vaira Vike Fraibergera - rozmowa
08:00 Informacje kulturalne
08:30 Miasto z morza - dram. hist., Polska, 2009
10:40 Gdynia - studio festiwalowe
11:00 Quo vadis? - serial
12:00 Francoise Gilot - harda muza Picassa - dok., Franc., 2021
13:10 Żywa Woda - spektakl muzyczny Anny Szałapak
14:20 Informacje kulturalne
14:45 Wydarzenia aktualne
15:30 Ostatni dzień lata - dram. psych., Polska, 1958
16:45 Avatar, czyli zamiana dusz - film TVP
18:00 Jazz.pl - koncert
19:40 Gdynia - studio festiwalowe

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny - serial, Kobra opowiada o przygodach policjantów patrolujących autostradę, których podczas ich pracy spotykają niezwykle przypadki kryminalne i szalone pościgi.
08:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
09:00 Kurierzy - serial paradokumentalny
10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy
12:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
16:00 Kurierzy - serial paradokumentalny
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument
20:00 Czas porachunków - akcja, USA, 2022.

TVN 7

04:50 Szkoła - program obyczajowy
06:45 Szpital - program obyczajowy
07:45 Ukryta prawda - program obyczajowy
10:50 Zapisane w gwiazdach - program
11:50 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy
12:50 Szpital - program obycz.
13:50 Sąd rodzinny - program sądowy
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:55 Szpital - Dr Dominika Gajda przyjmuje na oddział zgwalczoną nastolatkę. Dziewczyna jest mocno wziębiona, bo przez kilka godzin leżała w piwnicy.
17:55 Mamma mia! - reality show

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film akcji
08:00 Nasz nowy dom - reality show
09:00 Pierwsza miłość - serial obycz.
09:50 Łowcy skarbów. Kto da więcej
10:50 Kochane Pieniądże - serial obyczajowy
11:50 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
12:55 Detektywi w Akcji - serial krym.
13:55 STOP Drogówka - serial policyjny
15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
17:00 Pomóż mi - serial fabularny
18:00 Łowcy Skarbów. Kto da więcej
19:00 Policjantki i Policjanci
20:00 Gwiazdy Kabaretu
21:00 Love Island. Wyspa miłości
22:05 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
00:05 Klucz do wieczności
02:40 Śmierć na 1000 sposobów
03:05 Interwencja - magazyn reporterów
03:25 Top 10 - Lista Przebojów

14:00 Złoty chłopak - serial obycz.
15:00 Wiadomości; Pogoda
15:20 ALARM! - magazyn
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress; Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial obycz.
19:00 Jeden z dziesięciu
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda, Sport
20:15 ALARM! - magazyn
20:35 Archiwista 2 - serial krym.
21:35 Nie ma mocnych - komedia, Polska, 1974
23:20 Dewajtis - serial kostium.
00:15 Katyn. Ostatni świadek - dram., Wlk. Bryt., Pol., 2018
02:00 Mistrz - dram., Pol., 2020
03:40 Przysłań - serial fab.
04:35 Stanisław Syrewicz - dok.

16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacja 38 - serial
19:35 Barwy szczęścia - serial
20:50 Polskie Biesiady - widowisko
22:10 Rytm Dwojki - widowisko muzyczne
23:30 Kino relaks - Zakochani w Rzymie - kom. romant., USA, Włochy, 2012.
W Wiecznym Mieście rozgrywa się miłosne perypetie Amerykanów i Włochów... cztery różne historie.
01:35 Non-stop - akcja, Kan., Franc., USA, 2014
03:35 Rodzinka.pl - serial kom.

20:00 Godzilla vs. Kong - film, USA, 2021. Król Potworów zaczyna siać spustoszenie na całym świecie. W obliczu zagrożenia, grupa ludzi postanawia przeciwstawić mu mitycznego Konga.
22:35 Sala samobójców. Hejter - obycz., Polska, 2020. „Sala samobójców. Hejter” to nowy, porażająco aktualny manifest młodego pokolenia.
01:15 Kuba Wojewódzki - talk-show
02:20 Śmierć Diany: dwa śledztwa - program dok.
03:20 Dowody zbrodni - serial krym., USA
04:20 Nauka jazdy - program
04:50 Recepta na stary dom - program edukacyjny

18:00 Pierwsza miłość - serial
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:45 Sport; Pogoda
20:05 Twoja Twarz Brzmi Znajomo - program muzyczno-rozrywkowy
22:10 47 roninów - akcja, USA, Wlk. Bryt., Jap., 2013. Grupa samurajów planuje zemstę na urzędniku sądowym z śmierć swojego pana.
00:55 Escape Room - horror, USA, RPA, 2019,
03:05 Nasz Nowy Dom - serial
04:05 Zjedź Alaskę - program podróżniczo-kulinarny
04:45 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

20:00 Wieczór kinomana - Pogarda - obycz., Włochy, Franc., 1963
21:55 Gdynia - studio festiwalowe
22:10 Informacje kulturalne
22:40 Pitbull - serial kryminalny
23:45 Czwartkowy klub filmowy - Pasażerka - dram. psych., Polska, 1963
00:55 Noc krótkich filmów - Doktor Faust - Syzyf - filmy animowane
01:35 Kino nocne - Dzieci szczęścia - dram. woj., Franc., 2016
03:25 Women make film - Kobiety za kamerą - dok., Wlk. Bryt., 2019
04:40 Informacje kulturalne
05:10 Teledyski

22:10 Infiltrator - akcja, USA, 2013. Aby ratować syna, John Matthews (Dwayne Johnson) stawia na szali własne życie, przenikając do podziemnego świata przestępczego i działając tam w charakterze agenta.
00:20 Plan lotu - thriller, USA, 2005. Podczas lotu z Berlina do Nowego Jorku 6-letnia córka Kyle Pratt znika bez śladu. Ale czy istnieć? Nikt nie widział i nikt nie wierzy Kyle, że dziewczynka leciała razem z nią.
02:20 Menu na miarę - program kulinarny
04:35 Z archiwum poligii - program kryminalny
05:00 Dyżur - serial medyczny

18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Hotel Paradise - reality show
21:00 Seks w wielkim mieście - kom., USA, 2008. Cztery niezależne i samodzielne kobiety w poszukiwaniu partnera idealnego. Czy wreszcie się uda? Czy to na pewno będzie to ten jeden, jedyny?
00:05 Wymazać siebie - obycz., Australia, USA, 2018. Historia Jareda, syna pastora w konserwatywnym amerykańskim miasteczku.
02:25 Hotel Paradise - reality show
03:25 Zbrodnie z pierwszych stron gazet

09:35 Święty na każdy dzień
09:45 Jestem mamą
10:00 Inf. dnia
10:15 Rozmowy niedok.
11:25 Myśląc Historia
11:35 Edukacja domowa
12:00 Anioł Pański
12:03 Inf. dnia
12:20 Przygody pana Michała
12:50 Stan wojenny w Polsce
13:30 Msza święta
14:30 Drzwi do lasu
14:55 Słowo życia
15:00 Modlitwa do Bożego Miłosierdzia
15:20 Mocni w Wierze
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia
16:15 Podróż Apostolska
Papieża Franciszka do Marsylii
16:45 Siostry na posterunku
17:15 Podróż Apostolska
Papieża Franciszka do Marsylii
17:55 Kartka z kalendarza
Powstanie Warszawskie
18:00 Podróż Apostolska
Papieża Franciszka do Marsylii
19:00 Warto zauważyć...
19:30 Brat Franciszek
20:00 Inf. dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Historia
21:00 Apel Jasnołęski
21:20 Inf. dnia

eprasa.pl 72f645b3a6

SOBOTA • 23 września	
TVP 1	TVP 2
05:45 Balans bieli - magazyn 06:20 Janka 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:40 Rok w ogrodzie 08:20 wojsko-polskie - reportaż 08:45 Pełnosprawni - Bez ograniczeń wiekowych 09:20 Komisarz Alex - serial krym. 10:15 Ojciec Mateusz - serial 11:15 Wiesz czy nie wiesz? - teleturniej 12:15 Gwiazdy w południe - Kiedy nadejdzie wrzesień - kom. romant., USA, 1961 14:10 Z pamięci - Kabaret Starszych Panów - felieton 14:25 Okrasa łamie przepisy - mag. kulinarny 14:55 Ogniem i mieczem 15:55 Rolnik szuka żony - reality show	04:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial 06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial obyczajowy 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz 11:55 Zrzućnawani odbudowani - magazyn 12:30 Polskie Biesiady - widowisko 14:00 Familiada - teleturniej 14:35 Koło fortuny - teleturniej 15:15 Szansa na sukces. Eurowizja Junior, 2023 - widowisko muzyczne 16:20 Na dobre i na złe - serial obyczajowy 17:15 Wędrowiec Polski - Co ludzi pcha do wielkich czynów? Świętokrzyskie porządki - reportaż 17:45 Słowo na niedzielę 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej
17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda 17:35 Ojciec Mateusz - serial 18:25 Kulisy serialu Ojciec Mateusz - felieton 18:40 Jaka to melodia? 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda 20:10 Sport 20:15 ALARM! - magazyn 20:35 Komisarz Alex - serial krym. 21:30 Orleńta. Grodno '39 - dram. historyczny 23:25 Godzina prawdy - fab., USA, 2020 01:30 Cena prawdy - dram., USA, 2008 03:25 Jaka to melodia? 04:20 Z pamięci - Kabaret Starszych Panów - felieton	18:45 Akacjaowa 38 - serial 19:35 Informacje kulturalne 20:00 The Voice of Poland - Przesłuchania w ciemno - widowisko muzyczne 22:30 Jak dogonić szczęście - kom., Kan., Niemcy, 2014. Rozczarowany swoim zawodem psychiatra Hector postanawia wziąć udział w międzynarodowej misji. 00:40 Sezon na zabijanie - akcja, Belgia, USA, 2013. Fabuła filmu nawiązuje do porachunków między weteranami wojennymi: amerykańskim i serbskim. 02:25 Zakochani w Rzymie - kom. romant., USA, Włochy, 2012 04:25 Rodzinka.pl - serial kom.

NIEDZIELA • 24 września	
TVP 1	TVP 2
05:05 Sprawa dla reportera 06:00 Słownik polsko@polski - talk-show prof. Jana Miodka 06:25 wojsko-polskie - reportaż 06:50 Słowo na niedzielę 07:00 Transmisja Mszy Świętej 08:00 Tydzień 08:30 Zakochaj się w Polsce 09:00 Życie lasu. Grzyby - dok. 09:50 Marmaduke - pies na fali - kom., USA, 2010 11:30 Welon, fura i brawura - reality show 11:55 Między ziemią a niebem 12:00 Anioł Pański, Watykan 12:15 Między ziemią a niebem 13:00 Dożyny Prezydenckie; relacja 14:15 Z pamięci - Hanna Gosławska-Lipińska - felieton 14:25 Komisarz Alex - serial krym.	05:25 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial 06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość 07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka 07:55 Pytanie na śniadanie 11:25 The Voice of Poland - Przesłuchania w ciemno - widowisko muzyczne 14:00 Familiada - teleturniej 14:35 Koło fortuny - teleturniej 15:10 Szansa na sukces. Eurowizja Junior, 2023 - widowisko muzyczne 16:15 Tak to leciało! - teleturniej muzyczny 17:15 Na sygnale - serial fabularny 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej 18:55 Na sygnale - serial fabularny
15:15 Nie ma mocnych - kom., Polska, 1974 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:35 Wiesz czy nie wiesz? - teleturniej 18:40 Jaka to melodia? 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda; Sport 20:20 Dewajtis 21:20 Rolnik szuka żony - reality show 22:20 Strefa starcia; program publicystyczny 23:00 Zakochana Jedyńka - Zostań, jeśli kochasz - dram., USA, 2014 00:55 Orleńta. Grodno '39 - dram. hist., Polska, 2022 02:45 Jaka to melodia? 03:40 Program rozrywkowy 04:30 Z pamięci - Hanna Gosławska-Lipińska	20:00 Postaw na milion - teleturniej 21:05 Non-stop - akcja, Kan., Franc., USA, 2014 23:05 Kino bez granic - Najlepszy - dram., USA, 2009. Przejmujący obraz... Śmierć 18-letniego Benetta przeżywają wspólnie jego matka Grace, ojciec Allen i młodszy brat Ryan oraz dziewczyna Rose. 00:55 Fale - obycz., Polska, 2016. Poruszająca opowieść o wielkiej przyjaźni, która pozwala snuć marzenia. 02:25 Jak dogonić szczęście - kom., Kan., Niemcy, 2014. Rozczarowany swoim zawodem psychiatra Hector postanawia wziąć udział w międzynarodowej misji.

TVN
05:40 Uwaga! - program interw. 06:00 Nowy Looney Tunes I - animacja 06:50 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:30 Na Wspólnej Omnibus - serial obyczajowy, Polska 13:25 MasterChef - program 15:05 Ślub od pierwszego wejrzenia - program 16:10 Totalne remonty Szelągowskiej - program rozrywkowy 17:15 Kobieta na krańcu świata - program Martyny Wojciechowskiej 17:50 Doradca smaku - program kulinarny 17:55 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 19:00 Fakty 19:25 Sport 19:35 Pogoda 19:45 Uwaga! - program interw.
20:00 Top Model - program rozrywkowy 21:35 Lejdis - kom., Polska, 2008. Komedia o perypetiach czterech kobiet usiłujących poradzić sobie ze zwirowanym życiem, które nigdy nie wygląda tak, jak się je sobie zaplanuje. 00:20 Nowe oblicze Greya - obycz., USA, 2018. Christian i Anastasia wiodą pełne szczęścia i dostatku wspólne życie. Mimo że spędzają ze sobą praktycznie każdy dzień, wciąż istnieje pomiędzy nimi wielka namiętność 02:40 Co za kabaret! - program 03:40 Szpital - program obycz. 04:40 Nauka jazdy - program rozrywkowy

TVN
05:40 Uwaga! - program interw. 06:00 Tom i Jerry Show - film animowany 06:50 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:30 Kobieta na krańcu świata - program Martyny Wojciechowskiej 12:05 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy 12:45 Top Model - program rozrywkowy 14:25 Godzilla vs. Kong - film, USA, 2021. Król Potworów zaczyna się spustoszenie na całym globie. 16:50 Jak wytresować smoka II - anim., przyg., USA, 2014 19:00 Fakty 19:25 Sport 19:35 Pogoda 19:45 Uwaga! - program interw. 20:00 MasterChef - program kulinarno-rozrywkowy
21:35 Szadź - serial, Polska 22:40 Godziny szczytu III - sens., USA, Niemcy, 2007. Detektyw Carter z policji w Los Angeles i chiński inspektor Lee (Jackie Chan) lądują w Paryżu z zamiarem powstrzymania spisku przestępców i uratowania życia córki ambasadora Hana, Soo Yung. 00:25 Teściowie - kulisy produkcji - program 01:05 Kuchenne rewolucje 02:10 Śmierć Diany: dwa śledztwa - program 03:10 Szpital - program obycz. 04:05 Nauka jazdy - program 04:35 Recepta na stary dom - program edukacyjny 05:05 Raj za pół ceny - program lifestyleowy

POLSAT
06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:25 Małolaty u taty 10:10 Ewa gotuje - prog. kulinarny 10:40 Nasz Nowy Dom 11:40 Bogaty Dom-Biedny Dom 12:40 Para do Gara. Ona mówi, on gotuje. - program kulinarno-rozrywkowy, którego gospodarzem jest Mateusz Gessler 13:40 Polacy za granicą - spotkanie z ciekawymi ludźmi 14:40 Rolnicy. Podłaskie 15:45 Więzienie - program parodokumentalny 17:45 Chłopaki do wzięcia - Pochodzą z małych wsi i miasteczek. Pracują dorywczo, mają niewielkie perspektywy, mimo to z niezachwianą wiarą poszukują partnerek na całe życie. 18:50 Wydarzenia 19:15 Prezydenci i Premierzy 19:45 Sport; Pogoda
20:00 Aladyn - fantasy, Wlk. Bryt., USA, 2019. Aladyn to uroczy rozrabiacz, którego domem są ulice miasta Agrabah. Pragnie porzucić życie złodziejzki, gdyż wierzy, że został stworzony do ważniejszych rzeczy. 22:50 Moja dziewczyna wychodzi za mąż - kom. romant., USA, Wlk., Bryt., 2008. Życie Toma to sielanka: jest seksowny, odniósł sukces, ma szczęście do kobiet i wie, że w każdej sytuacji może polegać na Hannah, swojej najlepszej przyjaciółce... 01:20 Misjonarz - akcja, USA, 2007 03:35 Świat według Kiepskich - serial komediowy 04:45 Disco Gramy

POLSAT
06:00 Nowy dzień z Polsat News 07:40 Tajemnica zielonego królestwa 09:50 Aladyn - fantasy, Wlk. Bryt., USA, 2019. 12:35 Para do Gara. Ona mówi, on gotuje. - program kulinarno-rozrywkowy 13:40 Ninja Warrior Polska 15:40 Twoja Twarz Brzmi Znamo - program muz. 17:40 Ślubne pogotowie Izabeli Janachowskiej - poznajemy historie par, które zdecydowały się na to, by stanąć na ślubnym kobiercu. 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:20 Sport 19:27 Pogoda 19:30 Państwo w Państwie - program interwencyjny 20:00 Kabaret na żywo. Młodzi i Moralni 22:10 Teściowie - serial obycz.
23:10 Escape Room: Najlepsi z najlepszych - horror, USA, RPA, 2021. Grupa kilku osób zostanie zamknięta w Escape Roomie i podejmie próbę wydostania się z niego za wszelką cenę. Łączą siły i wkrótce odkrywają, że wszyscy grali już wcześniej w tę grę... 01:10 Z księżycą spadłeś? - komedia SF, USA, 2000. Pozbawieni uczuć i rozmóżający się przez klonowanie kosmici chcą zawiądnąć wszechświatem. 03:35 Świat według Kiepskich - serial komediowy 04:45 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Teledziewczyny TV Okazje

TVP Kultura
07:00 Piosenka jest dobra na wszystko. Wspomnienie o Jerzym Wasowskim - koncert 07:55 Tamte lata, tamte dni - Krzysztof Zanussi - mag. 08:35 Gdynia - studio festiwalowe 09:00 W hołdzie Mozartowi. - koncert, Niemcy, 2020 10:05 Gdynia - studio festiwalowe 10:30 Serialowa nostalgia - Alternatywy 4 - serial 11:40 Stepanowie po amerykańsku - dok., Wlk. Bryt., 2018 12:55 Upa! - kom., Polska, 1964 14:25 Gdynia - studio festiwalowe 14:45 Przypadek pani Bovary - dok., Franc., 2021 15:50 Res Poloniae - O Polsce z oddali - Ruta Kamińska - rozmowa 16:25 Gdynia - studio festiwalowe
16:40 Retro kino - Hrabina z Hongkongu - kom., USA, 1967 18:35 Gdynia - studio festiwalowe 21:40 Bilet do kina - Nieznajoma z Sans-Souci - dram., Franc., Niem., 1981 23:45 Informacje kulturalne 00:15 Rozmowa z Romy Schneider - dok., Franc., 2018 01:25 Wiciorz kinomana - Pogarda - obycz., Włochy, Franc., 1963 03:20 Galeria sztuki na ekranie - Leonardo i jego dzieła. - dok., Wlk. Bryt., 2021 04:25 Informacje kulturalne 05:15 Tamte lata, tamte dni - Krzysztof Zanussi - mag. 05:45 Jeszcze więcej kultury

TVP Kultura
07:00 Informacje kulturalne 07:25 Urodzeni artyści - Rodzina Wendtów - rep. 08:00 Nabożeństwo z Kościoła Chrześcijan Baptystów 09:05 Przypadek pani Bovary - dok., Franc., 2021 10:10 Od ucha do ucha - Baśnie z piasku - Złota rybka 10:45 Lato pszczoł - film krótkometr., Fin., 2021 11:20 Rawhide - serial, western, USA, 1959 12:25 Trzeci punkt widzenia 13:05 Vabank II, czyli riposta - kom. sens., Polska, 1984 14:55 Wędrowiec Polski - Warszawa da się lubić - rep. 15:35 Serialowa nostalgia - Alternatywy 4 - serial 16:50 Zaginione-odnalezione - Odzyskanie dyktiku - „Ecce Homo” i „Mater Dolorosa” - magazyn 17:15 Niedziela z...Haliną Frąckowiak - prog. muz.
20:00 Buffalo Bill i Indianie - USA, 1976 22:10 Informacje kulturalne 22:40 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny 23:20 Scena muzyczna - Iza Półnińska - Pejaż bez Ciebie - koncert 00:15 Noc krótkich filmów - Doktor Faust - Syzyf - filmy anim. 00:55 Legendy Rocka - Amerykański Punk Rock US Punk Rock - dok., Wlk. Bryt., 2019 01:35 Kino nocne - Śmierć człowieka skorpomowanego - fab., Franc., 1977 03:45 Tanie Dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat - talk-show 04:30 Informacje kulturalne

TV Puls
06:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki. 07:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 10:00 Lombard. Życie pod zastaw - parodokument fabularny. Prowadzenie lombardu to zajęcie ciekawe, momentami ekscytujące, ale często i niebezpieczne. 20:00 Niezniszczalni 3 - akcja, USA, Niemcy, Bułg., 2014. Conrad Stonebanks (Mel Gibson), jeden z największych na świecie handlarzy bronią kontra grupa najlepszych na świecie żołnierzy do wynajęcia - Niezniszczalnych
22:35 Twierdza - akcja, USA, 1996. Uzbrojona grupa żołnierzy piechoty morskiej opanowuje wyspę Alcatraz i bierze zwiędzających jako zakładników. Żądają okupu. 01:30 Zemsta frajerów: następne pokolenie - kom., USA, 1992 03:30 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki. 04:25 Z archiwum policji 04:45 Menu na miarę 05:20 Dyżur - Program ukazuje kulisy pracy oddziału ratunkowego Szpitala Klinicznego Dzieciątka Jezus w Warszawie.

TVN 7
05:00 Szkoła - program obyczajowy 06:05 Wiza na miłość - serial parodokumentalny 07:00 Wyluzuj, Scooby-Doo! - serial animowany, USA 07:30 Scooby-Doo II: Potwory na gigantach - przyg., USA, 2004 09:35 Ten moment - Bezrobotny Szymon nie może dogadać się ze swoją byłą żoną Magdą w sprawie opieki nad ich wspólną córką. 10:10 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:10 Madagaskar - kom. anim., USA, 2005 16:55 Człowiek ze stali - przyg., USA, Kanada, Wlk. Bryt., 2013. Krypton jest na krawędzi zagłady. W wyniku eksploatacji jego bogactw naturalnych, jądro planety przestało być stabilne.
20:00 Harry Potter i czara ognia - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2005. Harry Potter (Daniel Radcliffe) zaczyna czwarty rok nauki w Szkole Magii i Czarodziejstwa w Hogwarcie. 23:20 Podzielony - sens., USA, Japonia, 2016. Kevin, mężczyzna o mnogiej osobowości, porwuje trzy nastoletnie dziewczęta. 01:45 Wrota zaświatów - horror, Kan., 2015. Profesor (Nicolas Cage) gorączkowo szuka swojego syna, który został porwany podczas parady Halloween. 03:40 NASA - archiwum tajemnic - serial dokumentalny, Wlk. Bryt.

TVN 7
05:00 Szkoła - program obyczajowy 06:05 Wiza na miłość - serial parodokumentalny 07:00 Wyluzuj, Scooby-Doo! - serial animowany, USA 07:30 Turbo - kom., USA, 2013. Niepozorny ślimak ulega wypadkowi, dzięki któremu zyskuje supermoce. 09:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:40 Znow mam 17 lat - kom., USA, 2009. 40-letni Mike wraca do swojego liceum i nagle ponownie staje się siedemnastoletkiem. Czy uda mu się zmienić przeszłość? 16:45 Harry Potter i czara ognia - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2005. Harry Potter (Daniel Radcliffe) zaczyna czwarty rok nauki w Szkole Magii i Czarodziejstwa w Hogwarcie.
20:00 Batman kontra Superman: Świt sprawiedliwości - przyg., USA, 2016 23:15 Naciągacze - kom., USA, 2003. Roy i Frank stanowią parę drobnych oszustów, którzy wypylizowali się w naciąganiu prostych ludzi na drobne sumy. 01:40 Pierwsza noc oczyszczenia - sens., USA, Franc., 2018. Organizacja New Founders of America (NFA) testuje teorię socjologiczną, która daje mieszkańcom Staten Island przyzwolenie na upust agresji w jedną noc. 03:35 NASA - archiwum tajemnic - serial dok., Wlk. Bryt.

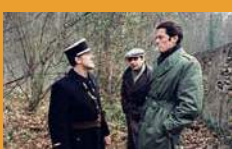
TV 4
06:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe 11:00 Bezenność w Seattle - kom. romant., USA, 1993 13:10 Walentynki na całe życie 15:00 STOP Drogowka - serial policyjny 17:00 Policjanci i Policjanci - serial parodokumentalny. 20:00 Para do Gara. Ona mówi, on gotuje. - program kulinarno-rozrywkowy, którego gospodarzem jest Mateusz Gessler 21:00 Doda. Dream Show 22:05 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 00:20 Underworld: Bunt Lykanów - horror, akcja, USA, Nowa Zelandia, 2009 02:05 Interwencja - magazyn reporterów 02:25 Disco Polo Life - program muzyczny 03:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Teledziewczyny TV Okazje
09:00 Generał naszej wolności - Kpt. Janusz Belza 09:55 Słowo życia 10:00 Podróż Papieża Franciszka do Marsylii 11:15 Marianne w Kazachstanie 11:30 Podróż Papieża Franciszka do Marsylii 12:20 Warto zauważyć... 12:50 Siódmy Sakrament 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza święta 14:30 Przegląd Tygodnika „Niedziela” 14:35 Z Parlamentu Europejskiego 15:00 Ojcowie Niepodległości 15:30 Wierzę w Boga 15:45 Święty na każdy dzień 16:00 Inf. dnia 16:15 Podróż Papieża Franciszka do Marsylii 17:55 Kartka z kalendarza 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysłac Historia 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Inf. dnia

TV 4
06:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe 07:00 Zaginiona księga Nostradamusa 08:55 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe 10:55 Medalion 12:50 Opiekun 15:00 Więcej niż wszystko 17:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 20:00 Para do Gara. Ona mówi, on gotuje. - program kulinarno-rozrywkowy, którego gospodarzem jest Mateusz Gessler 21:00 Love Island. Wyspa miłości 22:05 We krwi 00:25 Powrót do przeszłości 00:55 Nowe wierzenia i stare sekty 01:55 Śmierć na 1000 sposobów - ludzie czasami umierają tragicznie, niektórzy przypadkowo, inni z powodu zwykłej głupoty... 02:25 Disco Polo Life 03:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Teledziewczyny TV Okazje
09:10 Spotkanie z Magdaleną Buczek 09:15 Manna z Nieba 09:30 Msza święta 10:35 Przegląd Tygodnika „Niedziela” 10:40 Samuraj Chrystusa 12:00 Anioł Pański z Ojcem Świętym Franciszkiem 12:15 Papież Polak do Rodaków 13:00 Spektakl teatralny: Powrót posła 14:15 Odwaga wiary 14:40 Drzwi do lasu 15:00 Wiesz - to też Polska 16:00 Inf. dnia 16:10 Koncert życzeń 16:45 Rzeźbiarz Wielkiego Króla 17:00 Zostań Żołnierzem RP 17:30 Sól Ziemi 17:55 Kartka z kalendarza - Powstanie Warszawskie 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Moja katolicka rodzina 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Krótka Historia Zbawienia - Bóg spotyka się z człowiekiem 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Inf. dnia 21:40 Retrospekcja

PONIEDZIAŁEK • 25 września	
TVP 1	TVP 2
04:50 Klan - telenowela 05:15 Dziedzictwo - serial 06:10 Złoty chłopak - serial obycz. 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Welon, fura i brawura - reality show 08:00 Wiadomości 08:10 Kwadrans polityczny 08:25 Informacje kulturalne 08:30 Pogoda poranna 08:40 Ranczo - serial obycz. 09:40 Komisarz Alex - serial krym. 10:40 Ojciec Mateusz - serial 11:25 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela hist. 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:35 Magazyn Rolniczy 12:55 Natura w Jedynce - Magiczne chwile - dok., Austria, 2021 14:00 Złoty chłopak - serial obyczajowy 15:00 Wiadomości; Pogoda	04:50 Na sygnale - serial fabularyzowany 05:25 M jak miłość - serial 06:20 Klasztorne smaki według Remigiusza Rączki - magazyn kulinarny 06:55 Rodzinka.pl - serial kom. 07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka 10:35 Panorama 10:45 Pytanie na śniadanie 11:15 Dla niesłyszących - Okrasa łamie przepisy - mag. kulinarny 11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacjaowa 38 - serial 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:00 Koło Fortuny - extra - teleturniej
15:20 ALARM! - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:20 Jaka to melodia? 17:55 Klan - telenowela 18:25 Leśniczówka - serial obycz. 19:00 Jeden z dziesięciu - telet. 19:30 Wiadomości; Sport 20:15 ALARM! - magazyn 20:30 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela hist. 21:10 Teatr Telewizji - Mord w hurtowni - spektakl 22:30 Program rozrywkowy 23:10 Irlandia Północna - niekończąca się wojna - dok. 00:15 Balans bieli - magazyn 01:00 Zyczenie śmierci - dram., USA, 1974 02:40 Zostań, jeśli kochasz - dram., USA, 2014	15:05 Krok od Nieba - serial krym. 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacjaowa 38 - serial 19:35 Barwy szczęścia - serial 20:45 Kulisy serialu „M jak miłość” 20:55 M jak miłość - serial 21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany 22:35 Miłość i medycyna - serial obycz. 23:35 Mandarynki - dram., Gruzja, Estonia, 2015 01:15 0 mniej się nie martw 02:15 Najlepszy - dramat, USA, 2009. 04:05 Rodzinka.pl - serial kom.

TVN
05:30 Uwaga! - program interw. 05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:40 Doradca smaku - program kulinarny 06:50 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:05 Zapisane w gwiazdach - program 15:10 Ten moment - program obyczajowy 15:45 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 16:50 Detektywi - program krym. 17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 19:00 Fakty; Pogoda 19:40 Sport; Pogoda 19:55 Uwaga! - program interw. 20:10 Doradca smaku - program kulinarny
20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:55 Milionerzy - program rozrywkowy 21:35 Pati - serial fabularyzowany 22:40 Sahara - przyg., USA, Wlk. Bryt., Hiszp., Niemcy, 2005. Dirk, Al i Eva szukają okrętu wojennego konfederatów z cennym ładunkiem... 01:10 Szadź - serial, Polska 02:15 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy 02:50 Dowody zbrodni - serial krym., USA 03:50 Nauka jazdy - program 04:20 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:45 Raj za pół ceny - program lifestyleowy 05:10 Kto was tak urządził

POLSAT
06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny 12:50 Wydarzenia 13:20 Interwencja - magazyn reporterów 13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny 18:00 Pierwsza miłość - serial obycz.
18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda 20:05 Doda. Dream Show 21:05 MEGA HIT - Szklana pułapka 3 - akcja, USA, 1995. detektyw John McClane (Bruce Willis) musi zmierzyć się z szaleńcem, który terroryzuje Nowy Jork, podkładając bomby w różnych punktach miasta. 00:00 W cywyli 4 - ruchomy cel - akcja, USA, 2015 02:00 7 sekund - thriller, USA, Szwajc., Wlk. Bryt., 2005 04:05 Zjedź Ałaskę - program podróżniczo-kulinarny 04:45 Disco Gramy - program muzyczny

TVP Kultura
07:00 Muzyczne poranki 07:55 Niedziela z... Haliną Frąckowiak 08:50 Informacje kulturalne 09:20 Upa! - kom., Polska, 1964 11:00 Amerykańskie śniadanie - Rawhide - serial, western, USA, 1959 12:05 Reżyserzy - Sidney Lumet - dok., Wlk. Bryt. 13:00 Baśnie z piasku - Złota rybka 13:30 Lato pszczoł - film krótkomet., Fin., 2021 14:00 Wydarzenie aktualne 14:25 Urodzeni artyści - Agnieszka Hubeny-Zukowska i Rafał Zukowski - rep. 15:00 Informacje kulturalne 15:30 Retro kino - Hrabina z Hongkongu - kom., USA, 1967 17:30 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny 18:10 Inny świat - dok.
20:00 Kino Mocnych Wrażeń - Flic Story - fab., Franc., 1975. Inspektor Roger Borniche (Alain Delon) na tropie kryminalisty Emile'a Buissona. 22:00 Informacje kulturalne 22:30 Międzynarodowy Festiwal Telewizyjny - Heart of Europe - felieton 23:05 Panorama kina polskiego - Wierna rzeka - dram., 1983 01:40 Scena muzyczna - Iza Połomska - Pejzaż bez Ciebie - koncert 02:35 Buffalo Bill i Indianie - western komediiowy, USA, 1976 05:35 Afisz kulturalny ekstra 05:50 Jeszcze więcej kultury

TV Puls
06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 08:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 09:00 Kurierzy - serial paradokumentalny 10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 12:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 16:00 Kurierzy - serial paradok. 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 20:00 Pierwszy strzał - akcja, Wlk. Bryt., USA, Kan., 2017. Will z synem stają się świadkami napadu na bank. Kłótnia między rabusiami jest początkiem ich problemów.
22:00 Czas porachunków - akcja, USA, 2022. nnor Connolly (Kevin Dillon) zostaje zmuszony do zapłaty 2 milionów dolarów porywaczom swojej ciężarnej żony. 00:15 Champion - akcja, USA, Niemcy, 2002. Mistrz świata bokser George „Iceman” Chambers trafia do więzienia, gdzie wyrok odsiaduje Monroe Hutchen, bezkonkurencyjny w walkach. 02:15 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:15 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 04:30 Taki jest świat 05:20 Z archiwum policji - program kryminalny

TVN 7
04:50 Szkoła - program obyczajowy 06:45 Szpital - program obycz. 07:45 Ukryta prawda - program obyczajowy 10:50 Zagadki losu - program obyczajowy 11:50 Mamma mia! - reality show 12:50 Szpital - program obycz. 13:50 Sąd rodzinny - program sądowy 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:55 Szpital - Dr Anna Nowicka przyjmuje na oddział kobietę z silnym bólem brzucha. Pacjentka od lat ciężko pracuje i ma wrzody żołądka. 17:55 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy 18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Hotel Paradise - reality show 21:00 Podzielony - sens., USA, Japonia, 2016. Kevin (James McAvoy), mężczyzna o mnogiej osobowości, porywa trzy nastoletnie dziewczęta. 23:30 Sztos II - kom., Polska, 2012. Rok 1981. Synek (Cezary Pazura), hazardzista i oszust, oraz jego wspólnik Janek (Borys Szyc), mimo niełatwej sytuacji w kraju nie przerywają swojego procederu. 01:40 Hotel Paradise - reality show 02:40 Zbrodnie z pierwszych stron gazet - program 03:35 NASA - archiwum tajemnic - serial dok.

TV 4
06:00 Walker, Texas Ranger III 08:00 Nasz nowy dom - reality show 09:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 09:50 Łowcy Skarbów. Kto da więcej 10:50 Kochane Pieniądze - serial obyczajowy 11:50 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 12:55 Detektywi w Akcji - serial krym. 13:55 STOP Drogówka - serial policyjny 15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 17:00 Pomóż mi - serial fabularyzowany 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - serial 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Love Island. Wyspa miłości 22:00 Krejzi Patrol - serial kryminalno-obyczajowy 23:05 Falszywe powody 01:05 Jaś Fasola radzi 01:20 Food Factory i potrawy 02:20 Śmierć na 1000 sposobów 02:50 SuperLudzie
09:15 Słowo życia 09:30 Moja katolicka rodzina 09:55 Święty na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:20 Stan Bezpieczeństwa Państwa 11:30 Polskie dziedzictwo 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Życie lasu. 12:55 Z Zaczisa za Syberię 13:30 Msza święta 14:30 Lalka 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Sanktuarium polskie 16:30 Porady Medyczne Bonifratrów 16:55 Spotkania z lasem 17:05 Świadkowie 17:30 Zbrodnia z rosyjskiego scenariusza - tzw. pogrom kielecki 17:55 Kartka z kalendarza Powszechnie Miłośnicy 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Opowieści Theo 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysłąg Historia 21:00 Apel Jasnogórski

WTOREK • 26 września	
TVP 1	TVP 2
04:50 Klan - telenowela 05:15 Dziedzictwo - serial 06:05 Złoty chłopak - serial 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Kościół z bliska 08:00 Wiadomości 08:10 Kwadrans polityczny 08:25 Informacje kulturalne 08:30 Pogoda poranna 08:40 Ranczo - serial obycz. 09:40 Komisarz Alex - serial krym. 10:40 Ojciec Mateusz - serial 11:25 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela hist. 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:35 Magazyn Rolniczy 12:50 Natura w Jedynce - Pingwin Afrykański Chaplin - dok., RPA, 2014 14:00 Złoty chłopak - serial obyczajowy 15:00 Wiadomości; Pogoda 15:20 ALARM! - magazyn	04:55 Na sygnale - serial fabularyzowany 05:30 M jak miłość - serial 06:25 Jerozolima niebieska - reportaż 06:55 Rodzinka.pl - serial kom. 07:30 Pytanie na śniadanie 10:35 Panorama 10:45 Pytanie na śniadanie 11:15 Czas w las - magazyn 11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacjaowa 38 - serial 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:00 Koło Fortuny - extra - teleturniej 15:05 Krok od Nieba - serial kryminalny 16:00 Koło fortuny - teleturniej Familiada - teleturniej
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:20 Jaka to melodia? 17:55 Klan - telenowela 18:25 Leśniczówka - serial obycz. 19:00 Jeden z dziesięciu 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda; Sport 20:15 ALARM! - magazyn 20:30 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela hist. 21:10 Reset - film dok. 22:30 Lokatorka - serial krym. 23:25 Resortowe Dzieci - rep. 23:55 Magazyn śledczy Anity Gargas 00:30 Świat należy do ciebie - kom. krym., Franc., 2018 02:20 Chichot losu - serial obycz.	17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacjaowa 38 - serial 19:35 Barwy szczęścia - serial 20:45 Kulisy serialu „M jak miłość” 20:55 M jak miłość - serial 21:55 Na sygnale - serial obycz. 22:35 Miłość i medycyna - serial 23:35 Pitbull. Ostatni pies - akcja, Polska, 2018. Po zabójstwie policjanta, schwytanie sprawców brutalnego mordu jest dla komendanta sprawą priorytetową. 01:50 Mandarynki - dram., Gruzja, Estonia, 2015 03:30 Max Factor - film dok. 04:30 Rodzinka.pl - serial kom.

TVN
05:30 Uwaga! - program interwencyjny 05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:40 Doradca smaku - program kulinarny 06:50 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:05 Zapisane w gwiazdach - program 15:10 Ten moment - program obyczajowy 15:45 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 16:50 Detektywi - program krym. 17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 19:00 Fakty 19:40 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interw.
20:10 Doradca smaku - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:55 Milionerzy - program rozrywkowy 21:35 Ślub od pierwszego wejrzenia - reality show 22:40 Kuba Wojewódzki - talk-show 23:45 Superwizjer - magazyn reporterów 00:20 Pati - serial fabularyzowany 01:25 Dowody zbrodni - serial krym., USA 02:25 Co za kabaret! - program 03:25 Szpital - program obycz. 04:25 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:55 Raj za pół ceny - program lifestyleowy

POLSAT
06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:40 Gliniarze - robotnicy odnajdują zakopane w ogrodzie ludzkie kości. 12:50 Wydarzenia - program informacyjny 13:20 Interwencja - magazyn reporterów 13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny 18:00 Pierwsza miłość - serial 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa 19:45 Sport; Pogoda 20:05 Ninja Warrior Polska 22:10 Wschodzące słońce - krym., USA, 1993. Podczas przyjęcia zorganizowanego przez Japończyków ginie amerykańska prostytutka. 01:05 Szklana pułapka 3 - akcja, USA, 1995. detektyw John McClane musi zmierzyć się z szaleńcem, który podkłada bomby w różnych punktach miasta. 03:45 Nasz Nowy Dom 04:45 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje

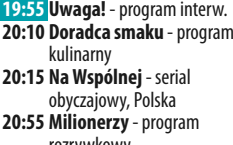
TVP Kultura
07:00 Muzyczne poranki - teledyski 08:00 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny 08:40 Informacje kulturalne 09:10 Szczęśliwy brzeg - dram. psychologiczny, Polska, 1983 11:00 Rodzina Kanderów - serial obycz. 12:10 Legendarne hollywoodzkie pary - Ali McGraw i Steve McQueen - dok., Wlk. Bryt., 2019 13:20 Wydarzenie aktualne 13:45 Inny świat - dok. 15:35 Informacje kulturalne 16:05 Dzieci i ryby - kom., Polska, 1996 17:55 Res Poloniae - O Polsce z oddali - Ruta Kamińska - rozmowa 18:35 Stwarka większa niż życie - Cafe Rose - serial sensacyjny
20:00 Teatr Telewizji - Nocną porą - spektakl teatralny 21:20 Informacje kulturalne 21:50 Międzynarodowy Festiwal Telewizyjny 22:20 Lekkie obyczaje - Zapnijcie pasy - fab., Wocho, 2014. Podczas rutynowej mammografii okazuje się, że Elena ma raka piersi. Zaczyna się walka o życie... 00:25 Kino Mocnych Wrażeń - Flic Story - fab., Franc., 1975. 02:25 Panorama kina polskiego - Wierna rzeka - dram., 1983 05:00 Teledyski 05:30 Afisz kulturalny ekstra 05:45 Kultura 2 - Jeszcze więcej kultury

TV Puls
06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 08:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 09:00 Kurierzy - serial paradokumentalny 10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 12:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 16:00 Kurierzy - serial paradokumentalny 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 20:00 Do utraty sił - akcja, USA, Chiny, 2015. Billy Hope (Jake Gyllenhal) w ciągu jednego dnia traci wszystko, co jest dla niego ważne...
22:25 Champion 2 - akcja, USA, 2006. Bokser George „Iceman” Chambers (Michael Jai White) przyjeżdża do Rosji. Wkrótce w podejrzanych okolicznościach trafia do lokalnego więzienia. 00:25 Pod ścianą - akcja, Kanada, 2011. Shane (Gary Daniels) zostaje szantażem zmuszony do walki na ringu. 02:25 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:25 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 04:35 Z archiwum policji - program kryminalny 05:00 Nash Bridges - serial kryminalny

TVN 7
04:50 Szkoła - program obycz. 06:45 Szpital - program obycz. 07:45 Ukryta prawda - program obyczajowy 10:50 Zagadki losu - program obyczajowy 11:50 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy 12:50 Szpital - program obycz. 13:50 Sąd rodzinny - program sądowy 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:55 Szpital - 30-latek, któremu żona odebrała w sądzie prawa rodzicielskie, porywa syna ze szkoły i chce uciec z nim za granicę. 17:55 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy 18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Hotel Paradise - reality show
15:17 do Paryża - sens., USA, 2018. Wczorajem 21 sierpnia 2015 r. świat w napięciu śledził doniesienia o udermionym ataku terrorystycznym na pociąg zmierzający do Paryża. 23:05 Kong: Wyspa czaszki - przyg., USA, Chiny, 2017. Film śledzi losy zespołu badaczy, którzy zapuszczają się w głąb wyspy położonej na Pacyfiku nie wiedząc, że wchodzi na teren należący do mitycznego King Konga. 01:30 Hotel Paradise - reality show 02:35 Zbrodnie z pierwszych stron gazet - program 03:35 NASA - archiwum tajemnic - serial dok.

TV 4
06:00 Walker, Texas Ranger III 08:00 Nasz nowy dom - reality show 09:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 09:50 Łowcy Skarbów. Kto da więcej 10:50 Kochane Pieniądze - serial obyczajowy 11:50 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 12:55 Detektywi w Akcji - serial krym. 13:55 STOP Drogówka - serial policyjny 15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 17:00 Pomóż mi - serial fabularyzowany 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - serial 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Love Island. Wyspa miłości 22:00 Krejzi Patrol - serial kryminalno-obyczajowy 23:05 Oldboy: Zemsta jest cierpliwa 01:20 Food Factory 02:20 Śmierć na 1000 sposobów 02:50 Trans World Sport
09:55 Święty na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Jak my to widzimy 10:45 Żew natury 11:05 Mocni w Wierze 11:35 Słowo życia 11:40 Ma się rozumieć 11:50 Święty na każdy dzień 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Oto ja, posłij mnie! 13:20 Słowo życia 13:30 Msza święta 14:30 Polska Jerozolima 15:25 Duszpasterz 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Jestem mamą 16:25 Przyroda w Obiektywie 16:40 Zdrowie z Bożej Apteki 16:55 Życie wg. świętego Jana Pawła II 17:10 Prosto o gospodarce 17:30 Zostań Żołnierzem RP 17:55 Kartka z kalendarza 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Ze szkolnej ławki 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Każdy małuch to potrafi 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysłąg Historia 21:00 Apel Jasnogórski

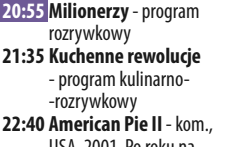
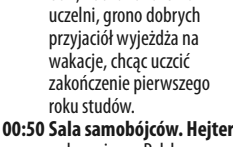
ŚRODA • 27 września	
TVP 1	TVP 2
04:45 Klan - telenowela 05:15 Dziedzictwo - serial 06:05 Złoty chłopak - serial obyczajowy 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Zrzuńcowani odbudowani - magazyn 08:00 Wiadomości 08:10 Kwadrans polityczny 08:25 Informacje kulturalne 08:30 Pogoda poranna 08:40 Ranczo - serial obycz. 09:40 Komisarz Alex - serial krym. 10:35 Ojciec Mateusz - serial 11:25 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela hist. 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:35 Rok w ogrodzie Extra - magazyn 12:50 Natura w Jedyńce - dok., Hiszp., 2022	05:00 Na sygnale - serial 05:30 M jak miłość - serial 06:25 Pozyteczni.pl 06:55 Rodzinka.pl - serial kom. 07:30 Pytanie na śniadanie 10:35 Panorama 10:45 Pytanie na śniadanie 11:15 Zaginione-odnalezione - Jacek Malczewski „Przy fortepianie” • Teodor Axentowicz „Dama w pawich piórach” - magazyn 11:50 Dla niesłychających - Barwy szczęścia - serial 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacja 38 - serial 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:00 Koło Fortuny - extra - teleturniej 15:05 Krok od Nieba - serial kryminalny
14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 15:00 Wiadomości; Pogoda 15:20 ALARM! - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:20 Jaka to melodia? 17:55 Klan - telenowela 18:25 Leśniczówka - serial obycz. 19:00 Jeden z dziesięciu 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda; Sport 20:15 ALARM! - magazyn 20:30 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela hist. 21:10 Polska mówi 22:20 Przełęcz ocalonych - dram., USA, Australia, 2016 ● 00:40 Festiwal Niepokorni Niezłomni Wykłeci 01:05 Kurierka - film dokument. 02:10 Tajemnice rodu Valentów	16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacja 38 - serial 19:35 Barwy szczęścia - serial 20:40 Przepis dnia 20:55 Na dobre i na złe - serial obyczajowy 21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany 22:35 Serial fabularny 23:45 Na skrzydłach miłości - obycz., Kan., 2020. Okazuje się, że dla miłości można poświęcić wszystko... 01:20 Bolivar - serial kostium. 02:15 Slow News - dok., Włochy 03:25 Echo serca - serial 04:25 Rodzinka.pl - serial kom.

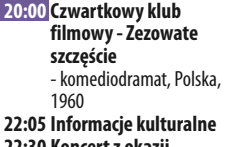
TVN
05:30 Uwaga! - program interw. 05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:40 Doradca smaku - program kulinarny 06:50 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:05 Detektywi - program krym. 15:10 Ten moment - program obyczajowy 15:45 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 16:50 Detektywi - program krym. 17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 19:00 Fakty 19:35 Doppelganger. Sobowtór - relacja z premiery - program 19:40 Sport; Pogoda
19:55 Uwaga! - program interw. 20:10 Doradca smaku - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:55 Milionerzy - program rozrywkowy 21:35 Totalne remonty Szelągowskiej - program rozrywkowy 22:40 10000 lat przed naszą erą - przyg., USA, 2008 00:55 Superwizjer - magazyn reporterów 01:30 Dowody zbrodni - serial krym., USA 02:30 Szpital - program obycz. 03:30 Nauka jazdy - program 04:00 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:30 Raj za pół ceny - program lifestyleowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:25 Gość Wydarzeń 19:45 Sport; Pogoda 20:05 Żony Warszawy - reality show 21:05 Temptation Island Polska - reality show 22:10 Swingers - kom., Polska, Łotwa, 2020. 00:30 Joe Dirt - kom., USA, 2001 02:30 Underworld: Bunt Lykanów - horror, akcja, USA, Nowa Zelandia, 2009. Film pokazuje początki krwawej waśni wampirów, znanych jako Handlarze Śmierci i ich byłych niewolników Lykanów. 04:20 Kabaretowa Ekstraklasa 04:40 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje

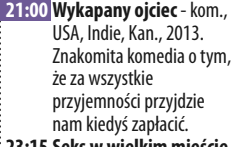
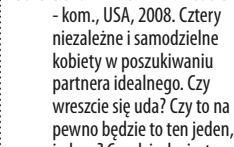
TVP Kultura
07:00 Muzyczne poranki 07:30 Wędrowiec Polski - Warszawa da się lubić - reportaż 08:10 Wydarzenie aktualne 08:35 Informacje kulturalne 09:05 Dzieci i ryby - kom. 11:00 Rodzina Kanderów 12:15 La la la. Historia Musicalu - dok., Franc., 2019 13:25 Na kredyt - obycz., Polska, 2008 14:10 Stawka większa niż życie - serial sensacyjny 15:35 Szatan z siódmej klasy - fab., Polska, 2006 17:30 Księga Przestrzeni - prog. edukacyjny 18:05 Ktoś po sztuce - Dürer - magazyn 18:20 Herbert. Rekonstrukcja poety - koncert 20:00 Na wschód od Hollywood - Deva - dram., Węgry, 2018
21:20 Informacje kulturalne 21:50 Międzynarodowy Festiwal Telewizyjny - Heart of Europe - felieton 22:15 Genialna przyjaciółka - serial obycz., Włochy, 2022 23:20 Tanie Dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat - talk-show 24:00 Więcej niż fikcja - Sztuka milczenia - dok., Franc., 2022 01:40 Jazz.pl - Powrót Studia Jazzowego Polskiego Radia - koncert 03:00 Lekkie obyczaje - Zapnijcie pasy - fab., Włochy, 2014 05:00 Teledysk 05:40 Afisz kulturalny ekstra
06:00 Kobra - oddział specjalny - serial krym. 08:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 09:00 Kurierzy - serial paradokumentalny 10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 12:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 16:00 Kurierzy - serial paradokumentalny 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 20:00 Hellboy - akcja, USA, 2019. Pojmiana przed wiekami królowa czarownic powraca, by znów nieść śmierć i zniszczenie. Chce sprowadzić na Ziemię potężne plagi.
22:25 Ja, Frankenstein - akcja, USA, Australia, 2013. Adam, potwór stworzony przez dr. Frankenstein, obdarzony ogromną siłą i wytrzymałością, wytrenowany w sztukach walki. 00:05 Dredd - akcja, Wlk. Bryt., RPA, USA, 2012. Przenosimy się do niedalekiej przeszłości, gdzie prawo egzekwują sędziowie. Sami ścigają przestępców, wydają wyroki i wymierzają kary. 02:10 Dzielnica strachu - serial 03:10 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 04:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 05:00 Nash Bridges - serial

TVN 7
04:50 Szkoła - program obycz. 06:45 Szpital - program obycz. 07:45 Ukryta prawda - program obyczajowy 10:50 Zagadki losu - Adrian razem ze swoim najlepszym przyjacielem, Markiem, rozkręca start-up, który kiedyś ma im przynieść miliony... 11:50 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy 12:50 Szpital - program obycz. 13:50 Sąd rodzinny - program sądowy 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:55 Szpital - program obycz. 17:55 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy 18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Hotel Paradise - reality show
21:00 Disco polo - kom., Polska, 2015. Tomek i Rudy - chłopaki z prowincji żegnają szarą rzeczywistość i ruszają na podbój discolowych list przebojów 23:20 Ostatnia misja USS Indianapolis - film wojenny, USA, 2016. Okręt kapitana McVaya zostaje zatopiony przez japońską łódź podwodną. Blisko 900 ocalałych członków załogi dryfuje po oceanie wypatrując pomocy i tocząc walkę z pragnieniem, głodem oraz z... 02:00 Hotel Paradise - reality show 03:00 NASA - archiwum tajemnic - serial dokumentalny, Wlk. Bryt.
06:00 Walker, Texas Ranger III 08:00 Nasz nowy dom - reality show 09:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 09:50 Łowcy skarbów. Kto da więcej 10:50 Kochane Pieniądze - serial obyczajowy 11:50 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 12:55 Detektywi w Akcji - serial krym. 13:55 STOP Drogówka - serial policyjny 15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 17:00 Pomóż mi - serial fabularyzowany 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - serial 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Love Island. Wyspa miłości 22:00 Krejzi Patrol - serial kryminalno-obyczajowy 23:00 Underworld: Bunt Lykanów 01:00 Food Factory 02:00 Interwencja - mag. reporterów 02:25 Disco Polo Life
TV Trwam
09:00 Akita 101 Łez 09:30 Sanktuarium polskie 09:50 Święty na każdy dzień 10:00 Audycja Generalna Ojca Świętego Franciszka z Watykanu 11:00 Marianie w Kazachstanie 11:25 Jestem mamą 11:40 Prosto o gospodarce 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Kuźnia Redemptorystów 13:10 Tajemnice Krzywego Lasu 13:30 Msza święta 14:30 Rodzina Polanieckich 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Na zdrowie 16:30 Zostaw ślad... 17:00 Po stronie prawdy 17:55 Karta z kalendarza - Powstanie Warszawskie 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Opowieści z Księgi Cnót 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysłąc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia

CZWARTEK • 28 września	
TVP 1	TVP 2
04:50 Klan - telenowela 05:15 Dziedzictwo - serial 06:05 Złoty chłopak - serial obycz. 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Pełnia Wiary - magazyn 08:00 Wiadomości 08:10 Kwadrans polityczny 08:25 Informacje kulturalne 08:30 Pogoda poranna 08:40 Ranczo - serial obycz. 09:40 Komisarz Alex - serial krym. 10:40 Ojciec Mateusz - serial 11:25 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela hist. 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:40 To się oplaca - magazyn 13:00 Natura w Jedyńce - Przywrócić las - dok. 14:00 Złoty chłopak - serial obyczajowy 15:00 Wiadomości 15:10 Pogoda 15:20 ALARM! - magazyn	04:55 Na sygnale - serial fabularyzowany 05:30 M jak miłość - serial 06:20 Czas w las - magazyn 06:55 Rodzinka.pl - serial kom. 07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka 10:35 Panorama 10:45 Pytanie na śniadanie 11:15 W kotle historii 11:50 Dla niesłychających - Barwy szczęścia - serial 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacja 38 - serial 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:00 Koło Fortuny - extra 15:05 Krok od Nieba - serial kryminalny 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 17:55 Klan - telenowela 18:25 Leśniczówka - serial obycz. 19:00 Jeden z dziesięciu 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda; Sport 20:15 ALARM! - magazyn 20:35 Ojciec Mateusz - serial 21:30 Sprawa dla reportera 22:30 Magazyn śledczy Anity Gargas 23:10 Ocaleni - reality show 00:10 Festiwal Niepokorni Niezłomni Wykłeci 00:30 Tanie Dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat - talk-show	18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacja 38 - serial 19:35 Barwy szczęścia - serial 20:50 Postaw na milion 21:45 Polskie Biesiady 23:15 Godziny - wyścig z czasem - akcja, USA, 2013. Huragan Katrina pustoszy Nowy Orlean. Woda zalewa szpital, z którego zostaje ewakuowany cały personel oraz pacjenci. 01:00 Bolivar - serial kostium. 02:00 Pitbull. Ostatni pies - akcja, Polska, 2018. Po zabójstwie policjanta, schwytanie sprawców brutalnego mordu jest dla komendanta sprawą priorytetową.

TVN
05:30 Uwaga! - program interw. 05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:40 Doradca smaku - program kulinarny 06:50 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:05 Detektywi - program krym. 15:10 Ten moment - program obyczajowy 15:45 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 16:50 Zapisane w gwiazdach - program 17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 19:00 Fakty 19:40 Sport; Pogoda 19:55 Uwaga! - program interw. 20:10 Doradca smaku - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska
20:55 Milionerzy - program rozrywkowy 21:35 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 22:40 American Pie II - kom., USA, 2001. Po roku na uczelni, grono dobrych przyjaciół wyrusza na wakacje, chcąc uczcić zakończenie pierwszego roku studiów. 00:50 Sala samobójców. Hejter - obyczajowy, Polska, 2020 ● 03:40 Nauka jazdy - program 04:10 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:40 Raj za pół ceny - program lifestyleowy 05:10 Kto was tak urządził - program poradnikowy
16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 17:00 Gliniarze - serial paradok. 18:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda 20:05 Nasz Nowy Dom 21:10 Przyjaciółki - serial obycz. 22:10 Erin Brockovich - dram., USA, 2000. Erin Brockovich (Julia Roberts; dostała za tę rolę Oscara) jest w trudnej sytuacji. Samotnie wychowuje trójkę dzieci, nie ma pieniędzy ani wykształcenia. Zdesperowana Erin dostaje pracę w kancelarii prawnej.

POLSAT
06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny 12:50 Wydarzenia - program informacyjny 13:20 Interwencja - magazyn reporterów 13:40 Trudne sprawy - Robert, mąż Sylwii Kazimierczak niespodziewanie odchodzi do innej kobiety. Sylwia jest załamana... 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja - magazyn reporterów
20:00 Czwartkowy klub filmowy - Zezowate szczęście - komediodramat, Polska, 1960 22:05 Informacje kulturalne 22:30 Koncert z okazji otwarcia Muzeum Historii Polski 23:50 Głina - serial 00:50 Kino nocne - Seksmisja - komedia, Polska, 1983 03:00 Na wschód od Hollywood - Deva - dram., Węgry, 2018 04:30 Jean-Michel Basquiat - artysta totalny - Franc., 2019 05:35 Afisz kulturalny ekstra 05:50 Jeszcze więcej kultury w TVP Kultura 2 na stream.tvp.pl
07:00 Muzyczne poranki 07:35 Księga Przestrzeni 08:20 Ktoś po sztuce - Dürer - magazyn 08:30 Informacje kulturalne 09:00 Szatan z siódmej klasy - fab., Polska, 2006 11:00 Rodzina Kanderów - serial obycz. 12:05 Legendarne hollywoodzkie pary - Ingrid Bergman i Roberto Rossellini - dok., Wlk. Bryt., 2019 13:10 Informacje kulturalne 13:40 Herbert. Rekonstrukcja poety - koncert 15:25 Ranczo - serial obycz. 17:15 Wędrowiec Polski - Warszawa da się lubić - rep. 18:00 Międzynarodowy Festiwal Telewizyjny - felieton 19:00 Koncert z okazji otwarcia Muzeum Historii Polski

TV Puls
06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 08:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 09:00 Kurierzy - serial paradokumentalny 10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 12:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 16:00 Kurierzy - paradokument 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 20:00 Taxi 3 - kom., akcja, Fran. 2003. Miasto zaatakowane zostaje przez gang jeżdżących na rolkach Świętych Mikołajów, którzy obrabiają kolejne banki. Do akcji znowu musi wkroczyć taksówka Daniela... 23:50 Genialny wynalazek - kom., USA, 2009. Czy dwójce przyjaciół, Mattowi i Samowi, uda się wynaleźć produkt, który stanie się światowym fenomenem? 01:30 Dzielnica strachu - serial kryminalny 02:30 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 03:40 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 04:25 Z archiwum policji - program kryminalny 05:00 Nash Bridges - serial krym.
21:45 Gang dzikich wieprzy - kom., USA, 2007. S przyjaciele wyruszają na Harleyach w szaloną podróż po Stanach Zjednoczonych. 23:15 Seks w wielkim mieście - kom., USA, 2008. Cztery niezależne i samodzielne kobiety w poszukiwaniu partnera idealnego. Czy wreszcie się uda? Czy to na pewno będzie to ten jeden, jedyny? Czy dziecko jest dobrym sposobem na podtrzymanie związku? 02:15 Hotel Paradise - reality show 03:15 NASA - archiwum tajemnic - serial dok. 04:15 Druga strona medalu - talk-show
TV Trwam
09:20 Opowieści z Księgi Cnót 09:45 Święty na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:25 Mysłąc Ojczyzna 11:35 Przyroda i ludzie 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:50 Prawda znalazła swój dom 13:15 Słowo życia 13:20 Przegląd Tygodnika „Niedziela” 13:30 Msza święta 14:35 Wołyn - nierozliczone ludobójstwo 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Z wędka nad wodę w Polskę i Świat 16:35 Regał 17:05 Akademia pro-life 17:30 Odpowiedzialni za Kościół 17:55 Karta z kalendarza - Powstanie Warszawskie 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Przyjaciele i bohaterowie 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysłąc Historia 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Inf. dnia

Pomoc dla grup i organizacji producentów rolnych

Do 3 października 2023 r. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przyjmuje wnioski o przyznanie wsparcia na „Tworzenie i rozwój organizacji producentów i grup producentów rolnych”. Pomoc realizowana jest w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej 2023-2027.

KORZYŚCI Z DZIAŁANIA W GRUPIE

Duży może więcej – to główny argument przemawiający za zrzeszaniem się rolników w grupy producentów. Działanie w grupie ma wiele zalet. Po pierwsze, zrzeszeni rolnicy mają możliwość sprzedaży swoich produktów w ramach dużych, jednorodnych partii towaru – zarówno pod względem odmiany, jak również jakości, sposobu produkcji i przygotowania do handlu. Po drugie, działanie zespołowe ułatwia sprzedaż

FOT. ADOBE STOCK

produktów, uzyskiwanie za nie wyższych cen, wynegocjowanie korzystniejszych warunków kontraktów. Po trzecie, producenci, którzy łączą swoje kapitały mogą wspólnie inwestować i razem zakupić potrzebną infrastrukturę, np. obiekty do przechowywania czy przygotowania produktów rolnych do handlu. Po czwarte, taka kooperacja pozwala obniżyć koszty produkcji, np. przez wspólne użytkowanie maszyn i urządzeń, hurtowe, czyli tańsze, zakupy środków do

produkcji rolnej. Po piąte, grupa ma większy potencjał w organizowaniu kampanii promocyjnych wpływających na kreowanie marki wytwarzanych przez nią produktów i zwiększanie ich wartości handlowej.

KTO MOŻE ZŁOŻYĆ WNIOSEK

Pomoc skierowana jest do nowych grup producentów rolnych uznanych od 1 stycznia 2023 r. na podstawie ustawy z 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach.

O dofinansowanie mogą starać się również organizacje producentów uznane nie wcześniej niż 1 stycznia 2023 r. na podstawie przepisów ustawy z 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych albo ustawy z 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych. Dofinansowanie nie dotyczy podmiotów zrzeszających producentów mięsa drobiowego i produktów pszczelich, owoców i warzyw.

WARUNKI UZYSKANIA WSPARCIA

W pierwszej kolejności podmiot zrzeszający rolników musi uzyskać osobowość prawną, wraz z rejestracją w Krajowym Rejestrze Sądowym – Rejestrze Przedsiębiorców. Kolejnym krokiem jest złożenie wniosku o uznanie za grupę producentów rolnych lub organizację producentów wraz z planem biznesowym do dyrektora oddziału regionalnego ARiMR. Od daty uznania na potencjalnym beneficjencie ciąży obowiązek realizacji zatwierdzonego planu biznesowego. Dopiero wówczas grupa producentów rolnych lub organizacja producentów może złożyć wniosek o przyznanie pomocy finansowej.

FORMA ORAZ WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA

Wsparcie jest realizowane w formie rocznych płatności przez okres pierwszych pięciu lat,

następujących po dacie uznania grupy producentów rolnych lub organizacji producentów.

Wysokość dofinansowania wynosi: w pierwszym roku – 10 proc. przychodów netto, w drugim – 9,5 proc., w trzecim – 9 proc., w czwartym – 8,5 proc., w piątym – 8 proc.

Limit dofinansowania w każdym roku pięcioletniego okresu pomocy w przypadku grup producentów rolnych to 60 tys. euro (lecz nie więcej niż 6 tys. euro w przeliczeniu na jednego członka grupy), natomiast dla organizacji producentów maksymalna kwota to 100 tys. euro.

SPOSÓB SKŁADANIA WNIOSKU

Wnioski o przyznanie wsparcia przyjmuje Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa do 3 października 2023 r. wyłącznie za pośrednictwem Platformy Usług Elektronicznych ARiMR.

Pieniądze na inwestycje chroniące przed ASF

Także w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 rolnicy mogą starać się w ARiMR o wsparcie na inwestycje zapobiegające rozprzestrzenianiu się afrykańskiego pomoru świń (ASF). Nabór wniosków trwa do 6 października 2023 r.

O przyznanie pomocy mogą ubiegać się rolnicy – osoby fizyczne, prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej. Muszą one m.in. prowadzić chów lub hodowlę nie mniej niż 50 świń (średniorocznie) lub ho-

dowlę świń ras rodzimych lub ras czystych, zarejestrowanych na nieruchomości objętej inwestycją i być wpisane do ewidencji producentów, a w przypadku osób fizycznych – mieć ukończone 18 lat.

W całym okresie realizacji Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej 2023-2027 będzie można otrzymać do 100 000 zł, a pomoc przyznawana jest w formie refundacji 80 proc. poniesionych kosztów kwalifikowanych lub – w przypadku budowy ogrodzenia – ustalonych stawek jednostkowych, które wynoszą:

- za metr bieżący ogrodzenia – 320 zł;

- posadowienie jednej bramy – 2 860 zł;
- posadowienie jednej furtki – 970 zł.

Minimalna wysokość kosztów kwalifikowanych uprawniających do otrzymania pomocy wynosi 20 000 zł.

Środki można przeznaczyć m.in. na:

- wykonanie ogrodzenia;
- utworzenie zadaszonych niecki dezynfekcyjnej;
- wyposażenie gospodarstwa rolnego w urządzenia do dezynfekcji;

- zapewnienie możliwości zdezynfekowania się osób zajmujących się obsługą świń;
- budowę lub przebudowę magazynu do przechowywania słomy;
- posadowienie silosu na paszę gotową lub zboże przeznaczone na paszę;
- zapewnienie utrzymania świń odrębnie od innych zwierząt.

Wnioski o przyznanie pomocy można składać do 6

FOT. ADOBE STOCK

października 2023 r. wyłącznie drogą elektroniczną poprzez Platformę Usług Elektronicznych ARiMR (PUE).

WIĘCEJ INFORMACJI:

- na portalu internetowym – www.gov.pl/web/arimr
- pod numerem bezpłatnej infolinii – 800-38-00-84
- w punktach informacyjnych w biurach powiatowych i oddziałach regionalnych ARiMR

**MAGDALENA MARIA
BUKOWIECKA**
m.bukowiecka@
gazetaolsztynska.pl

Miód — czyli co dokładnie?

Miód to syropowaty płyn wytwarzany przez pszczoły miodne z nektaru roślinnego. To także pokarm wytwarzany przez pszczoły dla pszczoł, ale także dla ludzi, którzy od tysięcy lat cenią miód za jego słodki smak. Ale miód to coś więcej niż tylko słodzik — może również przynosić korzyści zdrowotne. Jest bogaty w składniki odżywcze i przeciwutleniające, ma właściwości antybakteryjne i może odgrywać rolę w leczeniu cukrzycy w ramach zbilansowanej diety. Jest powszechnym składnikiem wielu produktów spożywczych, dostępnym w wielu postaciach. Produkt ma również kilka potencjalnych korzyści zdrowotnych i odgrywa rolę w wielu domowych środkach i terapiach medycyny alternatywnej.

Surowy miód pochodzi prosto z ula. Większość miodu sprzedawanego w sklepach poddawana jest procesowi podgrzewania, dzięki czemu jest mniej lepki i łatwiejszy do filtrowania. Wysokie temperatury pasteryzują miód i niszczą znajdujące się w nim komórki drożdży, które mogą powodować niepożądaną fermentację.

Wartości

Jedna łyżka miodu zawiera 64 kalorie. To też 17 g węglowodanów, a za to zero tłuszczu i białka. Miód zawiera śladowe ilości witamin i minerałów: żelaza, cynku i potasu. Warto też zaznaczyć, że miód jest bogaty w prozdrowotne związki roślinne, zwane polifenolami.

Minimalnie przetworzony miód zawiera wiele ważnych bioaktywnych związków roślinnych i przeciwutleniaczy, takich jak flawonoidy i kwasy fenolowe. Przeciwutleniacze pomagają neu-

TO Z PEWNOŚCIĄ JAKIŚ RODZAJ KŁĄTWY — ILEKROĆ BOWIEM WRACAM Z WAKACJI W CIEPŁYCH KRAJACH, NATYCHMIAST DOPADA MNIE PRZEZIĘBIENIE! W TYM ROKU UCZYNIŁAM POSTĘPY I Z PRZEZIĘBIENIA GŁADKO PRZESZŁAM W KLASYCZNĄ ANGINĘ... ANTYBIOTYK, TABLETKI, SYROPY — A JEDNAK RĘCE POLECIAŁY MI PRZED WSZYSTKIM DO SŁOIKA Z MIODEM!

tralizować reaktywne formy tlenu (ROS) w organizmie, które mogą gromadzić się w komórkach i powodować uszkodzenia. Uszkodzenia te mogą przyczyniać się do takich schorzeń, jak przedwczesne starzenie się, cukrzyca typu 2 i choroby serca. Ciemniejsze odmiany oferują zwykle więcej przeciwutleniaczy niż odmiany jaśniejsze.

Miód lepiej wpływa na poziom cukru we krwi niż zwykły cukier — choć podnosi poziom cukru we krwi, podobnie jak inne rodzaje cukru, zawarte w nim przeciwutleniacze mogą pomóc chronić przed zespołem metabolicznym i cukrzycą typu 2. Naukowcy odkryli, że miód może zwiększać poziom adiponektyny — hormonu zmniejszającego stany zapalne i poprawiającego regulację poziomu cukru

we krwi. Istnieją również dowody na to, że codzienne spożycie miodu może poprawić poziom cukru we krwi na czczo u osób chorych na cukrzycę typu 2.

Miód na serce i rany

Miód może również pomóc w zapobieganiu chorobom serca. Według jednej z recenzji miód może pomóc obniżyć ciśnienie krwi, poprawić poziom tłuszczu we krwi, regulować bicie serca i zapobiegać śmierci zdrowych komórek — wszystkie czynniki mogą poprawić funkcjonowanie i zdrowie serca.

W jednym badaniu obserwacyjnym, w którym wzięło udział ponad 4500 osób powyżej 40. roku życia, powiązano umiarkowane spożycie miodu z niższym ryzykiem nadciśnienia tętniczego u kobiet. Ponadto

surowy miód zazwyczaj zawiera propolis, żywicę wytwarzaną przez pszczoły z drzew produkujących soki i podobnych roślin. Propolis może poprawiać poziom cholesterolu i trójglicerydów.

Miód wspomaga gojenie się oparzeń i ran — istnieje historyczny precedens stosowania miejscowego leczenia miodem w leczeniu ran i oparzeń. Praktyka ta jest nadal powszechna. Przegląd 26 badań dotyczących miodu i opatrzywania ran wykazał, że jest on najsukurszejszy w leczeniu oparzeń częściowej grubości i ran zakaźnych po operacji. Naukowcy uważają, że lecznicze właściwości miodu wynikają z jego działania antybakteryjnego i przeciwzapalnego.

Rodzaje miodu

— nie tylko smaki

Miód rzepakowy jest jednym z najpopularniejszych miodów w Polsce. Jest wyjątkowy, bo jako jeden z pierwszych powstaje w pasie po zimowej przerwie — pszczoły zbierają nektar z kwiatów rzepaku w okresie wiosennym. Miód rzepakowy pomaga w leczeniu wątroby, trzustki, nerek, układu pokarmowego, wrzodów żołądka i dwunastnicy. Polecany przy leczeniu

schorzeń układu krążenia, niewydolności mięśnia sercowego, dusznicy sercowej i miażdżycy. Obniża ciśnienie tętnicze krwi i wyrównuje niedobory potasu w organizmie. Skuteczny także przy przeziębieniach i stanach zapalnych dróg oddechowych. Przyspiesza gojenie ran. W przypadku oparzeń zapobiega tworzeniu się pęcherzy.

Miód wielokwiatowy to duża grupa miodów, która jest jednym z popularniejszych i powszechnie stosowanych produktów pszczelich. Miody wielokwiatowe różnią się smakiem, barwą i walorami zdrowotnymi. Właściwości te są uzależnione od gatunków kwiatów, krzewów i drzew wybieranych przez pszczoły, miejsc występowania pasiek oraz terminów zbioru.

Dzięki łatwo przyswajalnemu cukrom prostym wspomaga mięsień sercowy. Pomaga przy chorobach wątroby i pęcherzyka żółciowego. Osobom uczulonym na pyłki pomaga znosić i uodparniać się na alergię. Ze względu na łagodny smak, miód wielokwiatowy poleca się podawać dzieciom przy leczeniu grypy, przeziębienia, chorób dolnych dróg oddechowych, a także zapobiegawczo.

Miód akacjowy — mój ulubiony! — jest jednym z nielicznych rodzajów miodu, który posiada bardzo jasną barwę. Najczęściej określa się go jako jasnosłomkowy. Patoka, czyli płynna postać miodu, ma czasem tak jasny kolor, że wydaje się być nawet bezbarwna. Pozyskiwany jest w okresie kwitnienia robinii akacjowej, czyli tzw. białej lipy, która stanowi doskonały materiał miododajny dla pszczoł. Miód akacjowy jest cennym źródłem korzystnych dla ludzkiego organizmu substancji. Poleca się go cukrzykom i w wypadkach skurczów jelit i żołądka. Łagodzi on objawy nadkwasoty. Polecany jest w walce z bezsennością. Bardzo dobry i przydatny środek na kaszel, a także w przypadkach przeziębienia. Wykazuje działanie moczopędne, połączone z równoczesnym oczyszczaniem układu moczowego. I to chyba dzięki niemu w końcu wychodzę na prostą...!

Z kolei miód faceliowy zalicza się do nektarowych, a pozyskiwany jest właśnie z kwiatów facelii. Roślina ta posiada wiele odmian, jednak w Polsce najczęściej występuje facelia błękitna, wyróżniająca się piękną, niebiesko-fioletową, a czasem błękitną barwą. Pola porośnięte tym gatunkiem kwiatów wyglądają wręcz niesamowicie i właściwie zawsze można na nich spotkać pilnie pracujące pszczoły. Nie bez powodu spędzają one w takich miejscach wiele godzin, a jest tak, ponieważ facelia uznawana jest za jedną z najbardziej miododajnych roślin — pszczelarze często nazywają ją „królową roślin miododajnych”. Miód faceliowy ze względu na swoje drogocenne właściwości coraz częściej nazywany jest polskim miodem Manuka. Pomaga szczególnie w trakcie przeziębienia oraz gdy czujemy, że coś nas „rozkłada”. Działa przeciwbakteryjnie oraz ochronnie. Obniża toksyczne działanie nikotyny, alkoholu oraz herbaty i kawy. Wspomaga leczenie chorób układu pokarmowego.

To oczywiście tylko kilka z bogatej gamy smacznych i zdrowych miodów, które polecam zawsze. Bo jeśli nawet miód nas nie wyleczy sam z siebie — to z pewnością wspomaga medykamenty. Już na pewno nie zaszkodzi!

Korzystałam ze stron webmd.com, healthline.com oraz Skarby z Rostocza.

REKLAMA

Roman Łesiów UROLOG

- leczenie zachowawcze i operacyjne
- USG układu moczowego
- cystoskopia, zabiegi operacyjne
- uroflometria

rejestracja Olsztyn, od godz. 13⁰⁰
Lancet 89 535 72 80
al. Wojska Polskiego 39

338230tr-a-P

NEUROLOG

BEATA NOWAK

specjalista neurolog

poniedziałek 10:00-13:00
czwartek 10:00-13:00

Rejestracja tel. 89 534 23 33
w godz. 10:00-18:00

Olsztyn, ul. Pana Tadeusza 6
PANTAMED

337230tr-a-P

Dr n. med. JACEK NOWAK

specjalista chirurgii ogólnej
i naczyniowej

PRZYJMUJE: poniedziałek-piątek 16.00-18.30

REJESTRACJA TEL. w godz. 10⁰⁰-18⁰⁰
tel. 89 534 23 33

Olsztyn
ul. Pana Tadeusza 6 (PANTAMED)

337230tr-b-P

JUBILEUSZ Z „BURZĄ” I ROZKŁADANKĄ

OLSZTYŃSKI TEATR LALEK W TYM ROKU OBCHODZI 70-LECIE. Z TEJ OKAZJI SZYKUJE SIĘ BOGATY ARTYSTYCZNIE ROK. POZA SPEKTAKLAMI BĘDZIE MOŻNA ZAPOZNAĆ SIĘ Z LALKAMI, KTÓRE WSPÓŁTWORZĄ HISTORIĘ PLACÓWKI, I POZNAĆ MINIONE DZIEJE W WYJĄTKOWEJ KSIĄŻCE STWORZONEJ DLA DZIECI.

Historia Olsztyńskiego Teatru Lalek sięga końca 1953 roku. Wtedy powstało Stowarzyszenie Teatru Kukłowego Ziemi Warmińsko-Mazurskiej „Czerwony Kapturek”. Przez wiele lat, aż do roku 1989 roku, teatr działał w gmachu przy pl. Bema. Dziś ma swoją siedzibę przy ul. Głowackiego. Łącznie w dwóch gmachach odbyło się 276 premier. Teraz czas na kolejne.

— Przeglądamy się naszej historii, więc w nowym sezonie dominującym tematem jest nasza tożsamość: kim jesteśmy, skąd jesteśmy i dokąd zmierzamy. Przed nami cztery premiery, które wpisują się w jubileusz. Każda będzie skierowana do innego widza — opowiada Andrzej Bartnikowski, dyrektor Olsztyńskiego Teatru Lalek.

— Zaczynamy od premiery dla dorosłych spektaklem „Pięć i pół człowieka”. To historia zwykłego człowieka, któremu przyszło żyć w czasach dużej historii — I i II wojny światowej — mówi Andrzej Bartnikowski, dyrektor Olsztyńskiego Teatru Lalek

— Zaczynamy od premiery dla dorosłych spektaklem „Pięć i pół człowieka”. To historia zwykłego człowieka, któremu przyszło żyć w czasach dużej historii — I i II wojny światowej — mówi Andrzej Bartnikowski, dyrektor Olsztyńskiego Teatru Lalek

— I i II wojny światowej. Wydaje się, że bohater jest bez serca i okrutny, a jedyne, co organizuje jego życie, to miłość do osoby, której już nie ma. Kolejnym spektaklem skierowanym do młodszego widza będzie „Babcia”. Starość jest coraz bardziej obecna w życiu społecznym. Dlatego chcieliby-

śmy przybliżyć ten temat dzieciom. W przedstawieniu nie padnie ani jedno słowo. Później na deskach naszego teatru pojawi się Szekspir. To autor, który powinien pojawić się w każdym teatrze. To przecież archetyp teatru europejskiego. Zdecydowałem się na „Burzę”, która będzie inna niż zwykle. Ostatnia, najważniejsza premiera, będzie połączona z kulminacją obchodów jubileuszowych w kwietniu. Roboczo nazywamy ją „Mały widz” i będzie to historia postaci, która siedzi przed naszym teatrem na wysokim krześle. Od wielu lat dajemy jej życie. Tym razem opowiemy też historię Warmii. Mały widz będzie bohaterem usytuowanym pomiędzy Piotrusiem Panem a Forrestem Gumpem, czyli dzieckiem, które bardzo nie chce wyrosnąć, widząc świat zarządzany przez dorosłych. Uciekając, podróżuje przez stulecia i ląduje w wydarzeniach związanych z regionem.

Przez cały sezon Olsztyński Teatr Lalek w social mediach będzie publikować archiwalne zdjęcia i wspomnienia. Azwieńczeniem sezonu będzie wydanie pop-up booka.

— To książka rozkładanka, która wyróżnia się elementami ruchomymi pozwalającymi na animowanie ilustracji. Na kilku stronach, w tej formie, chcemy opowiedzieć o historii naszego teatru — zdradza Andrzej Bartnikowski. — Pomyśleliśmy, że nie chcemy tworzyć kolejnej monografii, która jest skierowana do wąskiego kręgu odbiorców. To albo nasi koledzy ze świata teatralnego, albo krytycy. Najczęściej takie książki lądują na półce i się kurzą. Anaszym głównym odbiorcą przez te 70 lat były przecież dzieci. Dlatego chcemy zrobić coś, czego nikt jeszcze nie zrobił i trafić właśnie w ich gust.

Poza tym odbędą się liczne warsztaty, których celem będzie pokazanie dzieciom i młodzieży te-

atru, jakiego nie widać z zewnątrz. Do „teatralnej kuchni” będzie można zajrzeć już w sobotę 16 września. Wtedy planowany jest „Plecak pełen niespodzianek”.

Przez cały rok widzowie będą mogli przyjrzeć się bliżej lalkom, które znalazły swoje miejsce w teatralnym magazynie. To bohaterowie wielu spektakli, które zeszły już z afisza. Ożyją ponownie za sprawą „Galerii jednej lalki”.

W jubileuszowym sezonie Olsztyński Teatr Lalek przejdzie modernizację. Ogłoszono już przetarg na realizację projektu „OTL przyszłości”. Placówka czeka na wymianę sztankietów, które służą do powieszenia nad sceną elementów dekoracji, oświetlenia, nagłośnienia czy kurtyny.

Projekt ma wartość ponad 1,4 mln zł, a wysokość dofinansowania z Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2014-2020 to niemal 960 tys. zł. **AR**

REKLAMA
Materiał Informacyjny NFOŚiGW

0010914507

Są pieniądze na ciepłe mieszkania. Nabór jeszcze we wrześniu

Właściciele mieszkań w budynkach wielorodzinnych, najemcy mieszkań komunalnych i wspólnoty od 3 do 7 lokali mieszkalnych mają szanse na dotacje do wymiany kopciuchów i poprawę efektywności energetycznej. Wsparcie z programu „Ciepłe Mieszkanie” to nawet 41 tys. zł dla osób fizycznych i 375 tys. zł dla wspólnot mieszkaniowych. Na więcej mogą liczyć mieszkańcy najbardziej zanieczyszczonych gmin.

„Poprawa jakości powietrza to ważny cel rządu Prawa i Sprawiedliwości. Pięć lat temu uruchomiliśmy program „Czyste Powietrze”. Cieszy się on ogromną popularnością. Teraz pilotażowo uruchamiamy nabór dla gmin w programie, który umożliwi wymianę nieefektywnych źródeł ciepła w lokalach mieszkalnych w budynkach wielorodzinnych” — mówi minister klimatu i środowiska **Anna Moskwa**.

„Samorządowcy na spotkaniach podkreślali, że brakuje im programu, który umożliwi termomodernizację i wymianę pieca w mieszkaniach komunalnych. Wiele z tych mieszkań wciąż jest opalanych węglem. Cieszę się, że Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej daje teraz taką możliwość” — zaznacza **Marta Zbrowska**, sekretarz powiatu przysuskiego.

29 września br. rozpocznie się nabór wniosków dla gmin, które — za pośrednictwem 16 wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej — otrzymają pieniądze na eko-inwestycje dla mieszkańców,

czyli beneficjentów końcowych „Ciepłego Mieszkania”.

NOWOŚCI W PROGRAMIE

Pierwotny budżet programu wynosił 1,4 mld zł, obecnie to 1,75 mld zł, z czego zostaje do wykorzystania jeszcze ok. 1 mld zł. To nie jedyna nowość.

„Mając na względzie głosy płynące od przedstawicieli gmin, poszerzyliśmy katalog beneficjentów końcowych o najemców lokali z mieszkaniowego zasobu gminy oraz wspólnoty mieszkaniowe obejmujące od 3 do 7 lokali mieszkalnych. Urealniliśmy koszty kwalifikowane, zwiększyliśmy progi dochodowe i maksymalne kwoty dotacji, dodaliśmy też nowe rodzaje dofinansowywanych przedsięwzięć” — wyjaśnia pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów ds. programu „Czyste Powietrze” i efektywności energetycznej budynków oraz wiceprezes Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej **Paweł Mirowski**.

TRZY POZIOMY DOFINANSOWANIA

Obecnie podstawowy poziom dofinansowania — przy dochodach do **135 tys. zł** rocznie — to szansa na **16,5 tys. zł**, nie więcej niż 30 proc. kosztów kwalifikowanych na jeden lokal mieszkalny oraz do 35 proc. w przypadku lokali z gmin najbardziej zanieczyszczonych (do **19 tys. zł**). Podwyższone dotacje przewidziano przy dochodach do **1894 zł** w gospodarstwie wieloosobowym i do **2651 zł** w jednoosobowym (chodzi o przeciętny miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego).

Wówczas można starać się o **27,5 tys. zł**, do 60 proc. kosztów kwalifikowanych lub do **29,5 tys. zł** (do 65 proc. kosztów), jeśli to lokal z listy gmin najbardziej zanieczyszczonych. Najwyższe wsparcie otrzymają ci, których przeciętny miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego nie przekracza **1090 zł** w gospodarstwie wieloosobowym i **1526 zł** w jednoosobowym lub jest ustalone prawo

do zasiłku stałego, okresowego, rodzinnego lub opiekuńczego. Tutaj na przedsięwzięcie przewidziano aż do **41 tys. zł** wsparcia (do 90 proc. kosztów kwalifikowanych) lub do **43,9 tys. zł** (do 95 proc. kosztów) dla budynków w miejscowości ujętej na liście najbardziej zanieczyszczonych gmin. Część programu adresowana do wspólnot mieszkaniowych to propozycja dotacji na poziomie do 60 proc. koszt-

tów kwalifikowanych, przy czym: do **350 tys. zł** wsparcia w przypadku kompleksowej termomodernizacji z wymianą źródła ciepła, do **360 tys. zł**, jeśli przedsięwzięcie obejmuje dodatkowo zakup i montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej (lub do **375 tys. zł** dla zadania uwzględniającego pompy ciepła) oraz do **150 tys. zł**, jeśli projekt zakłada tylko termomodernizację bez wymiany źródeł ciepła.

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

NARODOWY FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
i GOSPODARKI WODNEJ

**WEEKENDOWY
REPERTUAR HELIOS**
Centrum Handlowe Aura,
Olsztyn, al. Piłsudskiego 16**Piątek, 22 września**

ZIELONA GRANICA: 12:00,
14:00, 17:15, 19:15; NIEZNISZ-
CZALNI 4 / napisy: 15:10, 18:45,
21:00; KOSMICI W MOJEJ
SZKOLE / familijny / od 6 lat
/ dubbing: 12:00, 15:20, 17:30;

TEŚCIOWIE 2: 12:15, 15:45,
16:45; 18:00, 19:00, 20:15, 21:15;
AFTER 5. Na zawsze / napisy:
14:30, 17:45, 20:00; DUCHY
W WENEJCJI / napisy: 16:20,
18:30, 21:15; MRU I JA: wielka
przygoda na cztery tapy /
familijny / od 7 lat / dubbing:
13:00, 17:10; SOUND OF
FREEDOM. Dźwięk wolności /
napisy: 19:30; ZAKONNICA II
/ napisy: 14:40, 16:00, 20:30;
BARBIE / dubbing: 12:00; O
PSIE, który jeździł koleją:
13:15; MIĘDZY NAMI ŻYWI-
OŁAMI / familijny / od 7 lat /
dubbing: 13:15

**WEEKENDOWY
REPERTUAR
KINA AWANGARDA
W OLSZTYNIE****Piątek, 22 września**

Zielona granica: prod. Polska,
Francja: godz. 17.00
Teściowie 2: prod. Polska:
godz. 18.00
Duchy w Wenecji: prod. USA:
godz. 18.00
Zielona granica: prod. Polska,
Francja: godz. 19.45
Sound of Freedom. Dźwięk
wolności: prod. USA, Meksyk:
godz. 19.45
Turkusowa suknia: prod.
Francja: godz. 19.45

Sobota, 23 września

Zielona granica: prod. Polska,
Francja: godz. 15.30
Teściowie 2: prod. Polska:
godz. 16.00
Pierwszy dzień mojego życia:
prod. Włochy: godz. 16.00
Duchy w Wenecji - prod. USA:
godz. 17.45

Sobota, 23 września

ZIELONA GRANICA: 10:30,
13:10, 13:45, 17:15, 19:15; NIE-
ZNISZCZALNI 4 / napisy: 12:15,
15:10, 18:45, 21:00; KOSMICI
W MOJEJ SZKOLE / familijny /
od 6 lat / dubbing: 11:15, 12:20,
15:20, 17:30; TEŚCIOWIE 2:
11:00, 13:30, 15:45, 16:45, 18:00,
19:00, 20:15, 21:15; AFTER 5. Na
zawsze / napisy: 14:30, 17:45,
20:00; DUCHY W WENEJCJI /
napisy: 10:45, 16:20, 18:30, 21:15;
MRU I JA: wielka przygoda na
cztery tapy / familijny / od 7 lat
/ dubbing: 10:15, 17:00; SOUND
OF FREEDOM. Dźwięk wolności
/ napisy: 19:30; ZAKONNICA II
/ napisy: 14:45, 20:30; BARBIE
/ dubbing: 10:15; O PSIE, który
jeździł koleją: 12:50; MIĘDZY
NAMI ŻYWIÓŁAMI / familijny
/ od 7 lat / dubbing: 13:20; ;
OPPENHEIMER / napisy: 11:30

Niedziela, 24 września ZIELO-
NA GRANICA: 10:30, 13:10, 13:45,
17:15, 19:15; NIEZNISZCZALNI 4 /
napisy: 12:15, 15:10, 18:45, 21:00;
KOSMICI W MOJEJ SZKOLE / fa-
milijny / od 6 lat / dubbing: 11:15,
12:20, 15:20, 17:30; TEŚCIOWIE 2:
11:00, 13:30, 15:45, 16:45, 18:00,
19:00, 20:15, 21:15; AFTER 5. Na
zawsze / napisy: 14:30, 17:45,
20:00; DUCHY W WENEJCJI /
napisy: 10:45, 16:20, 18:30, 21:15;
MRU I JA: wielka przygoda na
cztery tapy / familijny / od 7 lat
/ dubbing: 10:15, 17:00; SOUND
OF FREEDOM. Dźwięk wolności
/ napisy: 19:30; ZAKONNICA II
/ napisy: 14:45, 16:00, 20:30;
BARBIE / dubbing: 10:15; O
PSIE, który jeździł koleją: 12:50;
MIĘDZY NAMI ŻYWIÓŁAMI / fa-
milijny / od 7 lat / dubbing: 13:20;
OPPENHEIMER / napisy: 11:30

Strzępy: prod. Polska: godz. 18.00
Teściowie 2: prod. Polska:
godz. 18.00
Sound of Freedom. Dźwięk wolno-
ści: prod. USA, Meksyk: godz. 19.30
Turkusowa suknia: prod.
Francja: godz. 19.45
Zielona granica: prod. Polska,
Francja: godz. 19.45

Niedziela, 24 września

Zielona granica: prod. Polska,
Francja: godz. 15.30
Teściowie 2: prod. Polska:
godz. 16.00
Pierwszy dzień mojego życia:
prod. Włochy: godz. 16.00
Duchy w Wenecji: prod. USA:
godz. 17.45
Strzępy: prod. Polska: godz. 18.00
Teściowie 2: prod. Polska:
godz. 18.00
Sound of Freedom. Dźwięk
wolności: prod. USA, Meksyk:
godz. 19.30
Turkusowa suknia: prod.
Francja: godz. 19.45
Zielona granica: prod. Polska,
Francja: godz. 19.45

22 WRZEŚNIA**Koncert symfoniczny****Olsztyn**

Paweł Przytocki – dyrygent, Shiori Kuwahara (Japonia)
– fortepian, Orkiestra Symfoniczna Filharmonii War-
mińsko-Mazurskiej | Program: Feliks Ignacy Dobrzyński
– Uwertura do opery Monbar czyli Flibusterowie op. 30,
Robert Schumann – Koncert fortepianowy a-moll op. 54,
Witold Lutosławski – Koncert na orkiestrę.

Godz. 19:00, sala koncertowa Filharmonii.

22 WRZEŚNIA**Stand-up: Olka Szczęśniak:
Skąpiec Poznawczy****Olsztyn**

Olka Szczęśniak wy-
stąpi ze swoim 80 mi-
nutowym materiałem,
„Skąpiec poznawczy”,
a wraz z nią na scenie
pojawi się również su-
pport.

Każdy z nas nosi w sobie „skąpca poznawczego”. Upraszc-
czamy rzeczywistość, posługując się schematami i stereo-
typami, żeby zaoszczędzić sobie czasu i energii. W wielu
przypadkach skąpiec się przydaje, czasem jednak wpro-
wadza w błąd i działa na naszą niekorzyść.

Godz. 20.00, Aula im. Anny Wasilewskiej, ul. Kościńskiego 11.

22 WRZEŚNIA**Salon Maturzystów Perspektywy 2023****Olsztyn**

W programie m.in.:

» prezentacje oferty edukacyjnej uczelni akademickich
na rok 2024/2025 z udziałem przedstawicieli uczelni
z regionu i z Polski

» wszystko o maturze 2024 z języka polskiego, mate-
matyki, języków obcych oraz przedmiotów dodatkowych
– spotkania z ekspertami Okręgowej Komisji Egzamina-
cyjnej w Łomży.

**Godz. 09.00, Centrum nauk Humanistycznych UWM,
ul. Obitza 1.**

23 WRZEŚNIA**Wielcy Polacy - Mikołaj Kopernik****Frombork**

Koncert poświęcony
Mikołajowi Koperniko-
wi. Warmińska Kapi-
tuła Katedralna, której
członkiem był Mikołaj
Kopernik poprzez orga-
nizację tego wydarzenia
muzycznego składa hołd
wielkiemu Astronomowi.

„ASTROLABIUM na orkiestrę kameralną” to trzyczę-
ściowa kompozycja instrumentalna. Poszczególne części
utworu - Kwadrant, Triquetrum oraz Astrolabium - od-
noszą się do nazw instrumentów astronomicznych, jakimi
posługiwał się Mikołaj Kopernik. Urządzenia te skon-
struował sam Kopernik według wzorów i opisów pozo-
stawionych przez Ptolemeusza. Inspiracją do powstania
dzieła była genialna myśl Kopernika, która pozwoliła mu
zbudować rewolucyjną teorię, kwestionując ptolemejski,
geocentryczny Wszechświat, przy użyciu tych samych
narzędzi, którymi posługiwał się Ptolemeusz. Intencją
kompozytora jest wzbudzenie refleksji nad wykorzysta-
niem narzędzi, instrumentów, czy kolejnych zdobyczy
techniki do poznawania szeroko rozumianej prawdy.
Ponadto usłyszymy utwory innych kompozytorów.

**Godz. 19.00, Bazylika Archikatedralna WNMP
i św. Andrzeja, ul. Katedralna 8.**

23 WRZEŚNIA**Profilaktyczny Piknik z Polkardem****Olsztyn**

Zarówno dorośli, jak i dzieci będą mogli bezpłatnie
skonsultować się z ortodontą oraz dentystami, a także
skorzystać, również całkowicie za darmo, z porady le-
karza medycyny estetycznej. Przygotowano również:
grill, profesjonalnych animatorów, pokazy magika czy
konkursy, w których do wygrania będą m.in. vouchery
na darmową higienizację – skaling i piaskowanie.

**Godz. 10.00, Parking Centrum Medycznego Polkard,
ul. Jaroszyka 3.**

23 WRZEŚNIA**Baby Filharmonia****Olsztyn**

Dorota Mentel – prowadzenie | Cykl koncertów skiero-
wany do najmłodszego grona słuchaczy, których celem jest
wprowadzenie dzieci w naturalny język muzyczny, poprzez
śpiew i ruch – podstawowe środki ekspresji dziecka. Kon-
certy chociaż przybierają formę interaktywno-warsztatową,
prowadzone są bez słów, tak aby dziecko mogło w pełni
doświadczyć pięknego języka, jakim jest muzyka.

Godz. 10.30/11.30, sala kameralna filharmonii.

23 WRZEŚNIA**Astronomiczna Jesień Muzyczna
- koncert MC Kwadrat****Olsztyn**

W pierwszym dniu astronomicznej jesieni zapraszamy
na koncert zespołu MC Kwadrat - Astronomiczna Je-
sień Muzyczna na jazzowo. Będzie można usłyszeć dobre
kompozycje jazzowe, które mniej lub bardziej kojarzą
się z astronomią. Świetna muzyka w połączeniu z nie-
zwykłymi obrazami nieba to znakomita propozycja na
pierwszy jesienny wieczór.

Godz. 18.00, Olsztyńskie Planetarium, Al. Piłsudskiego 38.

23 WRZEŚNIA**Nocne Powitanie Jesieni****Olsztyn**

Coraz chłodniej...
coraz ciemniej...
Więc już czas! Ra-
zem z ROVELO-
NIĄ zapraszamy
Was na Nocną
Przejażdżkę Ro-

werową z okazji powitania jesieni. Będzie ognisko! Wię-
koniecznie weźcie kielbaski. Całość trasy to ok. 20 km.
Ze względów bezpieczeństwa, tym razem zapraszamy na
wydarzenie bez dzieci. Będzie ciemno więc prosimy nie
zapominać o sprawnym oświetleniu rowerowym.

Godz. 21.00, Wysoka Brama w Olsztynie.

23 WRZEŚNIA**Pod niebem pełnym gwiazd: Niebo jesienne****Olsztyn**

„A cóż piękniejszego nad niebo, które przecież ogarnia
wszystko, co piękne?”, pisał Mikołaj Kopernik w swoim
dziele „O obrotach”. Trudno się z nim nie zgodzić. Nie-
jeden z nas z zachwytem od czasu do czasu spogląda na
nocne niebo. Dlatego też warto wiedzieć, co na nim moż-
na zobaczyć. Podczas pokazu w planetarium prowadzo-
nym na żywo przez astronoma dowiesz się jakie zmiany
zachodzą będą na nocnym niebie w ciągu najbliższego
miesiąca, jak znaleźć „gwiazdy wędrujące” czyli planety,
nie wspominając o Drodze Mlecznej, którą każdy z nas
pewnie widział, ale może nie każdy wie, czym ona jest.

Godz. 14.00, Olsztyńskie Planetarium, Al. Piłsudskiego 38.

TRENUJ Z WOJSKIEM

PROJEKT BEZPŁATNYCH SZKOLEŃ WOJSKOWYCH W CAŁEJ POLSCE POTRWA DO KOŃCA PAŹDZIERNIKA BR. HASŁEM TEJ EDYCJI JEST „TRENUJ Z WOJSKIEM – SAM I W GRUPIE”.

Nauczymy każdego posługiwać się bronią, zakładać maskę, przekażemy podstawy przetrwania oraz technik walki w bliskim kontakcie, będzie można także rzucić granatem. To opcja dla wszystkich, którzy chcą czuć się bardziej bezpiecznie i pewnie. Powiemy, jak się bronić i gdzie schronić w razie ataku, ostrzału czy kryzysu. A to wszystko w profesjonalny sposób i w bardzo przystępnej formie – zapewniają organizatorzy „Trenuj z wojskiem”, które odbędzie się w Giżycku 23 września 2023 r. w godz. 8-16 w 15 Giżyckiej Brygadzie Zmechanizowanej. Jego uczestnicy mają zapewnione wyżywienie, ubezpieczenie oraz zabezpieczenie medyczne.

— Wystarczy zgłoszenie do 15. Giżyckiej Brygady Zmechanizowanej. W zgłoszeniu podaj imię i nazwisko, numer telefonu, wiek i adres poczty elektronicznej – możesz do tego wykorzystać e-mail, telefon, komunikator, media społecznościowe – lub zgłoś się osobiście. Wszystkie te formy są dopuszczalne, a nabór trwa do 22 września 2023 r. do godz. 13 – zachęcają wojskowi. — Najlepiej zgłoszenie do uczestnictwa w szkoleniu wysłać drogą mailową na

adres: 15bz.rzecznik@ron.mil.pl lub telefonicznie na numer: 723-251-615.

Projekt bezpłatnych szkoleń wojskowych w całej Polsce potrwa do końca października. Harmonogram szkoleń na stronie: <https://tiny.pl/ccg87>.

— Otwieramy się jeszcze szerzej i zapraszamy do udziału ochotników indywidualnych, ale przede wszystkim grupy. Mogą to być dowolne środowiska – urzędy, stowarzyszenia, związki, zakłady pracy, firmy, kluby, itd. Wszyscy będą mile widziani w naszych jednostkach wojskowych – zapewniają organizatorzy szkoleń. — Liczba uczestników zajęć w jednostce to 150 osób, decyduje kolejność zgłoszeń. Jest również możliwość wpisania się na listę rezerwową (bez gwarancji uczestnictwa).

Uczestnikami zajęć mogą być osoby w wieku 15-65 lat (poniżej 18 lat wymagana jest zgoda opiekuna prawnego), posiadające wyłącznie obywatelstwo polskie i niebędące obywatelami innego kraju, bez poważnych problemów zdrowotnych (co potwierdzają, składając własnoręcznie podpisane oświadczenie).

Uczestnik musi przybyć do jednostki nie później niż 15 minut przed rozpo-

częciem zajęć. Podczas weryfikacji uczestnicy muszą posiadać dokument tożsamości ze zdjęciem. Trzeba też pamiętać, aby dostosować odpowiednio ubiór do warunków atmosferycznych i wymogów szkolenia.

Projekt „trenuj z wojskiem” jest odpowiedzią na społeczne zapotrzebowanie oraz pytania kierowane do MON i jednostek wojskowych dotyczące jednodniowych szkoleń w zakresie obrony oraz radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

Podczas bezpłatnych szkoleń uczestnicy poznają podstawowe umiejętności wojskowe i obronne. Szkolą się z: podstaw posługiwania się bronią, walki wręcz, przetrwania w trudnych warunkach, reagowania na sygnały alarmowe, udzielania pomocy medycznej, itd. Szkolenia prowadzą najbardziej doświadczeni żołnierze, często weterani misji zagranicznych. Ponad 98% uczestników wyraża zadowolenie z uczestnictwa w szkoleniu i wskazuje, że spełniło ich oczekiwania.

— OTWIERAMY SIĘ JESZCZE SZERZEJ I ZAPRASZAMY DO UDZIAŁU OCHOTNIKÓW INDYWIDUALNYCH, ALE PRZED E WSZYSTKIM GRUPY. MOGĄ TO BYĆ DOWOLNE ŚRODOWISKA – URZĘDY, STOWARZYSZENIA, ZWIĄZKI, ZAKŁADY PRACY, FIRMY, KLUBY, ITD. WSZYSCY BĘDĄ MILE WIDZIANI W NASZYCH JEDNOSTKACH WOJSKOWYCH – ZAPEWNIĄJĄ ORGANIZATORZY SZKOLEŃ.

REKLAMA

Dołącz do LIDLealnych! To się opłaca!

Dostępni lekarze, wsparcie prawnika lub doradcy finansowego. Są także premie, bony, wyprawki dla dzieci, a nawet nauka języków obcych. Lista benefitów dla pracowników Lidl Polska jest atrakcyjna i bardzo długa. Też możesz z nich korzystać. Dołącz do LIDLealnych.

To konkretne wsparcie, kiedy szybko możesz umówić się do lekarza lub specjalisty.

Tym bardziej, gdy pomocy lekarskiej potrzebuje twoje dziecko. Można też skorzystać z dodatkowych akcji dla pracowników, takich jak bezpłatne szczepienie przeciw grypie czy zrobić bezpłatne USG i mammografię. Dla dzieci pracowników są wyprawki – dla maluszka i pierwszoklasisty, atrakcyjne paczki na święta i bony. To nie wszystko. Pracownikom magazynów oferowane są bezpłatne obiady (sprawdziliśmy: naprawdę smaczne) i opieka fizjoterapeuty w miejscu pracy. Dobrze wiemy, jak potrzebna bywa porada dobrego prawnika, doradcy finansowego, czy psychologa. Wsparcie, z którego można skorzystać także anonimowo, zostało przygotowane z myślą o pomocy dla pracowników Lidla.

Jesteś LIDLealny? Dla nas na tak!

Jeżeli szukasz pracy u stabilnego pracodawcy, który dba o pracowników to właśnie teraz jest idealny moment. Lidl rekrutuje LIDLealnych na stanowiska: pracownik sklepu i pracownik magazynu. Hasło „Jesteś LIDLealny? Dla nas tak” odzwierciedla wartości firmy, dla których najważniejszy jest pracownik. W kampanii nie występują aktorzy, tylko pracownicy Lidla. Zapytaliśmy ich, dlaczego wybrali pracę w Lidlu? – Daje mi poczucie bezpie-

czeństwa. W ciągu 20 lat były różne sytuacje, bezrobocie, kryzysy. Ja jednak zawsze miałam pracę – mówi Agnieszka. – Czuję w pracy szacunek przełożonych i współpracowników. Pracuję już długo, znam pracę i cieszę się, że moje pomysły oraz odpowiedzi są słyszane i wdrażane w życie. Czuję, że jestem szanowanym pracownikiem sklepu – dodaje Arek. Dla Pauliny to była pierwsza praca, zaczęła ją zaraz po szkole. – Lubię moją pracę, angażuję się. Nie wyobrażam sobie innego miejsca. Każdemu polecam pracę w Lidlu – zapewnia.

Bez okresu próbnego i z gwarantowanym wynagrodzeniem

Lidl od lat oferuje jedno z najwyższych wynagrodzeń w branży. Pracownicy sklepów zarabiają tu na początek od 4 200 do 5 150 zł brutto. Po roku pracy od 4 400 do 5 350 zł brutto, a po dwóch latach od 4 600 do 5 600 zł brutto. Załoga magazynów z kolei zarabia na początku od 4 800 do 6 050 zł brutto po 3 latach pracy. Co bardzo ważne od razu osoba zatrudniona otrzymuje umowę o pracę na co najmniej 12 miesięcy oraz gwarantowany wzrost wynagrodzenia. W Lidlu nie ma różnicowania płac według płci. Wszyscy też mają równe szanse, aby awansować. Sieć ma atrakcyjny program szkoleń i programów rozwojowych. Wielu pracowni-

ków wybrało taką drogę i awansowało tak, jak np. Artur – Osobisty awans oczywiście dodaje pozytywnej energii, jest wyzwaniem, ale jeszcze bardziej motywuje mnie rozwój „moich” podopiecznych. Cieszę się, gdy widzę jak wiele osób rozwinęło skrzydła w Lidlu. Zaczynali w wynajmowanym pokoiku, awansowali i zakładali rodziny, z czasem wprowadzali się do swojego pierwszego mieszkania, domu. To wspaniale móc obserwować jak, m.in. dzięki tobie, ludzie się rozwijają. Z każdym rokiem umacnia się też we mnie przekonanie, że świetnie wybrałem. Pracuję w firmie, która dba o Pracowników, w której „wszystko zaczyna się od ludzi” i dzięki nim, ich pracy, przeszła taką ewolucyjną zmianę – kończy.

Minęło już ponad 20 lat, od kiedy w Polsce pojawił się pierwszy sklep Lidla. Obecnie w naszym kraju działa blisko 900 obiektów oraz 13 centrów dystrybucji. W sumie pracuje w nich przeszło 27 tys. osób. Aby być jeszcze bliżej klientów, sieć stale otwiera nowe sklepy i magazyny.

Lidl jest w Polsce od ponad 20 lat! W firmie pracuje już ponad 27 tys. osób. Teraz trwa rekrutacja na stanowiska: pracownik sklepu oraz pracownik magazynu. Aplikować można na stronie www.kariera.lidl.pl!

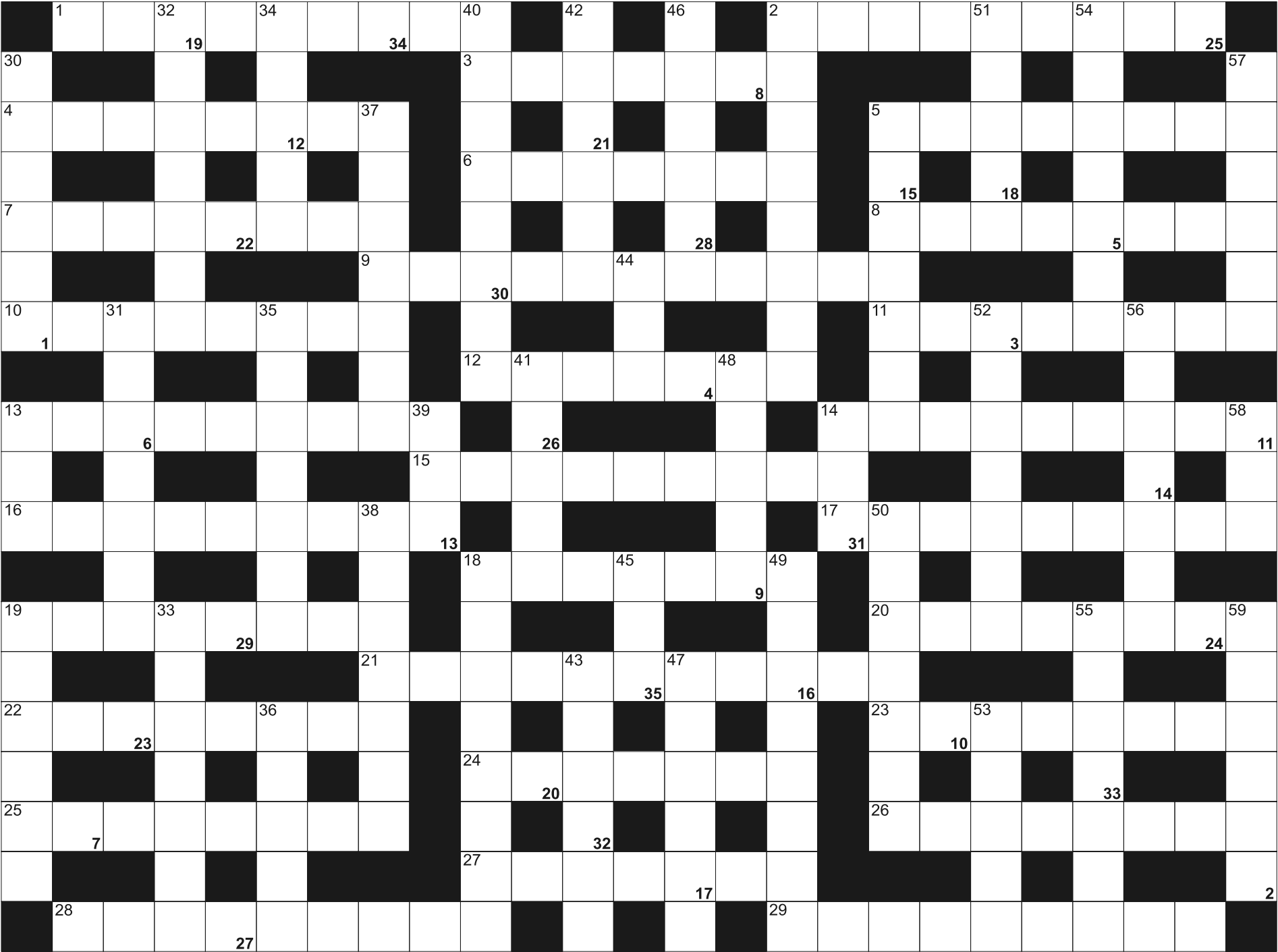

PRZEGLĄD KAPEL I ZESPOŁÓW LUDOWYCH W DUCHU CITTASŁÓW

Muzyka, taniec, śpiew, kultura i zrównoważony rozwój, tak w skrócie można opisać Przegląd Kapel i Zespołów Ludowych w Duchu Cittasłów, który odbył się w minioną sobotę w Biskupcu. Kilkanaście zespołów z miast należących do sieci miast Cittasłów postanowiło zaprezentować swój talent i dorobek muzyczny, lecz tym razem na biskupieckiej scenie. Wydarzenie rozpoczęło się od barwnego przemarszu połączonego ze wspólnym śpiewem z samego centrum miasta aż do Domu Kultury. W samo południe rozpoczął się przegląd, lecz w formie bezkonkursowej. Tego dnia wszyscy byli równi, wygrani i najlepsi. Ideą wydarzenia była bowiem zabawa, integracja i promocja miasteczek Cittasłów. I tak też było! Oprócz ludowości, pięknych strojów i radosnych nastrojów była oczywiście najlepsza dawka muzyki. Swoją twórczość zaprezentowali: Warmia Braniewo, Sterławiacy z Rynu, Barczewianie, Rzgowianie, Lelija z Dobrego Miasta, Promień z Górowa Iławeckiego, KGW Dłutowo – Lidzbark, Nowomiejskie Róże z Nowego Miasta Lubawskiego, Ornecianie z Ornety i oczywiście reprezentacja z Biskupca: Warmińska Kuźnia, Kapela z Przytupem, Grupa Ryszarda i Węgojska Strużka. To była druga edycja przeglądu, zeszłoroczna odbyła się w Rzgowie, lecz jak mówią uczestnicy, mają nadzieję, że nie ostatnia. – Dziękuję, że piękną muzyką wzbogaciliście i przyczyniliście się do promocji naszego miasta jako miejsca, gdzie kultura i zrównoważony rozwój idą w parze. Wasza obecność była niezwykle cenna, a twórczość niezapomniana – komentował burmistrz Biskupca Kamil Kozłowski.

Krzyżówka klasyczna z hasłem

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 35, utworzą rozwiązanie - przysłowie:

1	2	3	4	5	6		7	8	9	10	11		12	13		14	15	16	17		18	19	20	21
22	23		24	25		26	27	28	29	30		31	32	33	34	35								

POZIOMO: 1) sporządza mapy; 2) służy w czołgu; 3) Chart afrykański w oryginale; 4) załoga sklepu; 5) skręcone śledziki na zakąskę; 6) złośliwa ironia, szyderstwo; 7) rzemieślnik od skór; 8) alternatywa dla chipsów; 9) największy port Egiptu; 10) Siergiej, autor poematu "Pugaczow"; 11) suszone winogrona; 12) kulka pieprzu; 13) krótka oficjalna informacja; 14) zdanie brzmiące tak samo od tyłu; 15) i anoda, i katoda; 16) larwa motyla; 17) buty z drewnianą podeszwą; 18) kuracja, leczenie; 19) stolica Bośni i Hercegowiny; 20) główna rzeka południowej Estremadury; 21) nauka badająca drzewa i krzewy; 22) armeńczyk; 23) dawna chata z gliny i słomy; 24)

autor "Szatańskich wersetów"; 25) król przed Kazimierzem III Wielkim; 26) cierpi na dnę, skazę moczanową; 27) włoski samochód sportowy; 28) dzielnica, region kraju; 29) nazywany Ojcem Krótkich Historii Japońskich. **PIONOWO:** 2) Violeta Barrios de, była prezydent Nikaragui; 5) maszyna na budowie; 13) beczka ze stali nierdzewnej na piwo; 14) najdłuższa rzeka Włoch; 18) największa z Wysp Kanaryjskich; 19) na grzbiecie konia; 30) wewnętrzna harmonia; 31) szkolne półrocze; 32) wykonywane na plastycie; 33) następca cesarza Hirohito; 34) zimne nie parzą; 35) dzieciennie, łatwowiernie; 36) cienki makaron; 37) miasto z siedzibą MKOl;

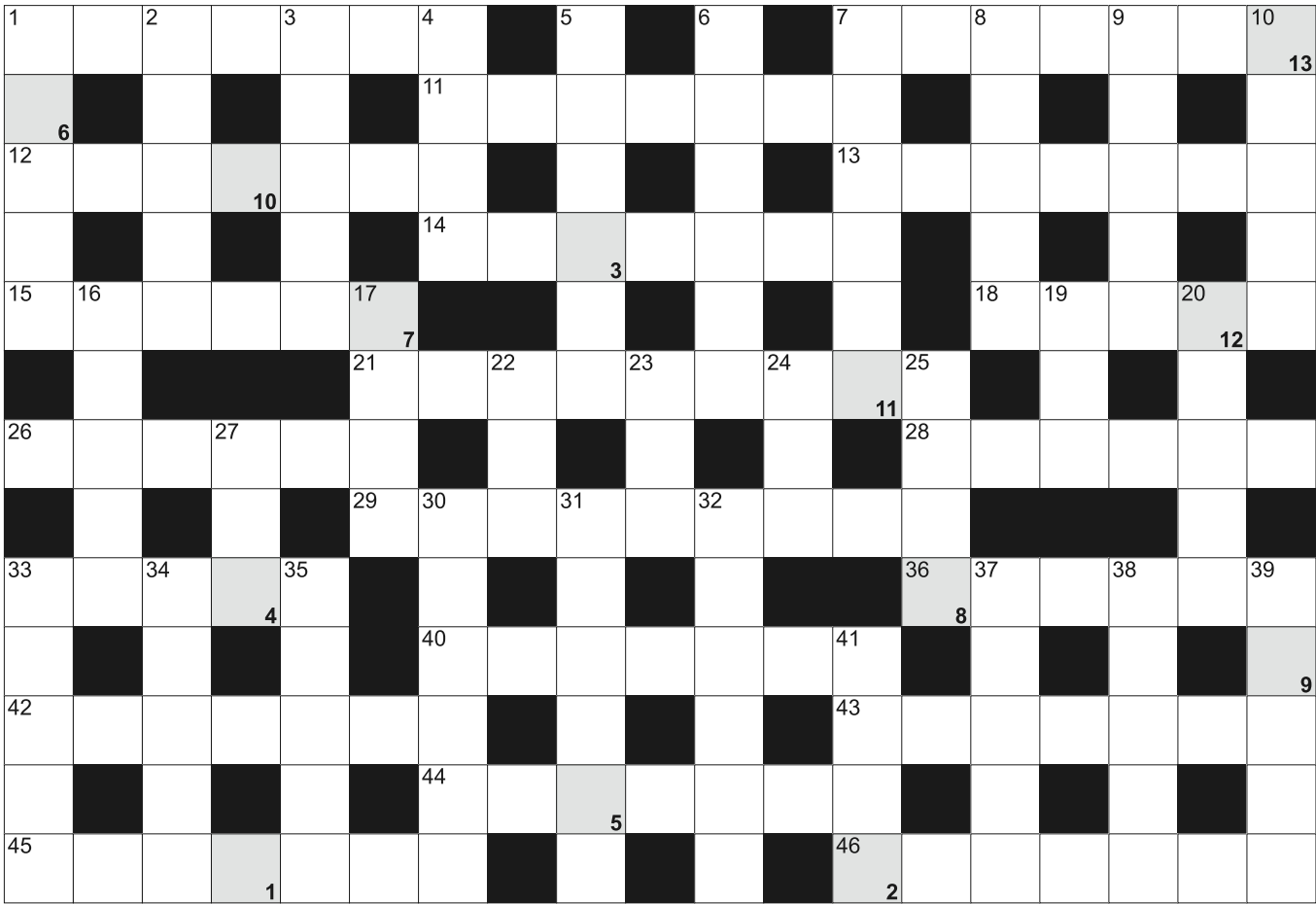
38) dawniej trotuar; 39) herbata dla anglika; 40) podrabia banknoty; 41) przepływa przez Grenoble; 42) irańskie góry z Zard Kuh; 43) podporządkowany ministrowi; 44) ponad dwa razy w hektarze; 45) czeskie "tak"; 46) staroegipski władca; 47) Sara, napisała "Bagienne maliny"; 48) kurze mamy; 49) między Marokiem a Tunezją; 50) insygnia monarsze; 51) siostra Kaja w "Królowej śniegu"; 52) zarobek za dzień pracy; 53) figura akrobacji lotniczej; 54) wierzchołki pasm górskich; 55) księżna Czartoryska; 56) rzeka dzieląca Indie na Północne i Południowe; 57) "dzieci kwiaty"; 58) ...-Ndombe, jezioro w Republice Konga; 59) książę Jowisza, dawniej Jowisz XII.

SUDOKU

	5	4		9	6		7	
	7		4	8	2	9		
			7			8	1	4
			8		9	7	4	
7						3		
		2					5	
		9	5		8	6		2
				4				7
	2	7						

			6				8	
			8					5
		8	5	9		7	6	
		3			5	6		
2	8		1	7	6		5	4
	6		9	3	4	8		7
	9			2			7	8
3	7						9	
			7			4		6

	1	8	7		6		9	
4	2					8		
						3		7
	3				8	9		5
2					9		7	
5	7		4		1	2	6	
		2						9
6		1			3		5	
	5	3	9	6		4		1

Krzyżówka klasyczna z hasłem

POZIOMO: 1) odchudzająca lub odmładzająca; 7) typowany na zwycięzcę; 11) przeszklone pomieszczenie latarni morskiej; 12) chusta podtrzymująca rękę; 13) zdrowe warzywo z ząbkami; 14) powieść historyczna Waltera Scotta; 15) śmierć pozorna; 18) gra na lodzie lub na trawie; 21) dyplomatyczne negocjacje; 26) olimpijska osada; 28) stolica Angoli; 29) domena Matejki i Picassa; 33) weselny dla młodej pary; 36) i Topor, i Garros; 40) emerytalny i powierniczy; 42) dialog; 43) pierwsza opłata za kurs; 44) z okienkiem na dachu; 45) nawóz z odpadów roślinnych; 46) rzeka w Karpaczu.

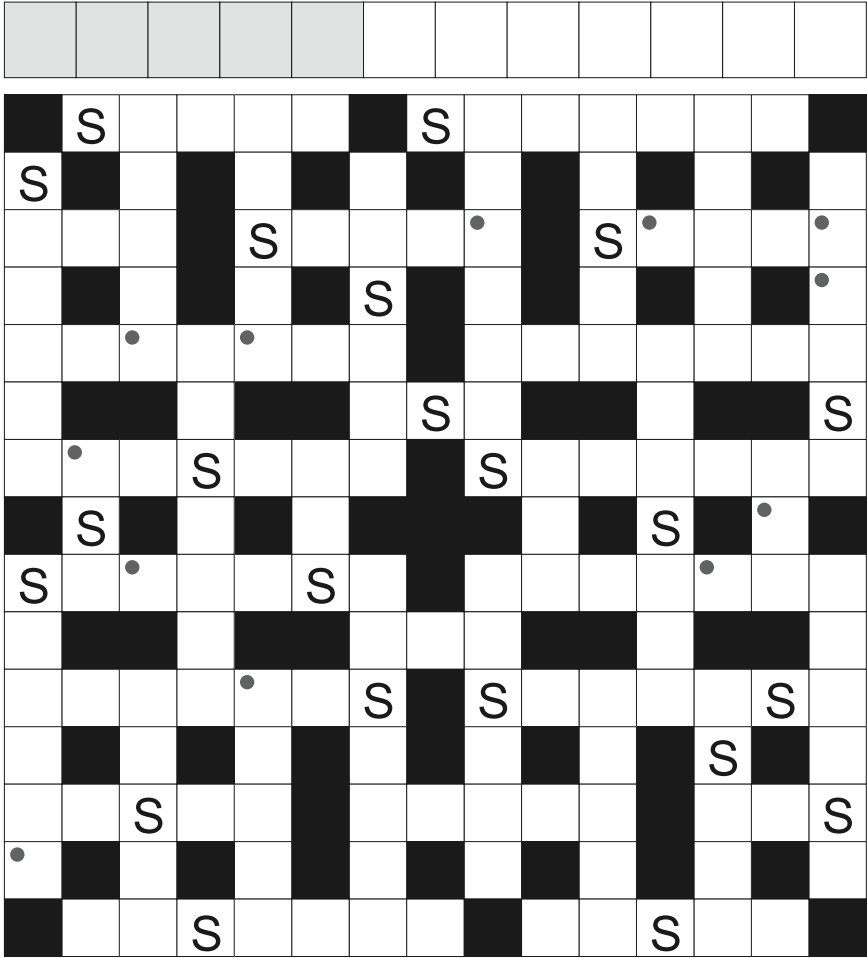
PIONOWO: 1) fartuch lekarza; 2) polska marka rowerów; 3) Cl w chemii; 4) zwyczajne, ptaki morskie; 5) rzeka w Kolumbii, płynie przez Quibdó; 6) w orszaku panny młodej; 7) mężczyźni; 8) rzymianin i turyńczyk; 9) początek dnia; 10) deserowe wino węgierskie; 16) Steinbach, niemiecka polityk; 17) jednostka masy; 19) Siwo, kurylski prąd oceaniczny; 20) Rodzinne miasto Wolfganga Petersena; 22) Katolicki Uniwersytet Lubelski krócej; 23) na plecach Świętego Mikołaja; 24) King Cole, słynny jazzman; 25) dawniej o Wyspach Ombai; 27) długi skok; 30) nawierzchnia jezdni; 31) kopalnik górski inaczej; 32) Maria, była królowa Szkotów; 33) niskie ogrodzenie; 34) nie osobno; 35) metal na medale; 37) narkotyk z makówek; 38) sos prowansalski; 39) szósta litera alfabetu greckiego; 41) stos, hałda.

Litery z pól od 1 do 13 utworzą hasło:

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	

JOLKA z HASŁEM

Na diagramie poniżej ujawniliśmy spółgłoskę “S”. Miejsce wpisu haseł do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło, które utworzą litery z pól z kropką czytane rzędami.

Wał pod torami; płochliwy ssak leśny; sadzonka, flanca; torebka lub narząd; zatyczka do długopisu; zamkowa wieża; jątka, krwawa rzeź; świt, poranek; deformacja tektoniczna tworząca przepaść; przewidziane miejsce na głowie; mądry po niej Polak; mniejszy od motoru; rzeczny zator; nieraz, co pewien czas; odgłos łamanej gałęzi; Sari, gwiazda opery; najjaśniejszy po Słońcu i Księżycu; pogardliwie o biurokracie; kawałek do spróbowania, na ząb; cienka, sucha kielbaska; dochody; delektuje się potrawami; chorobowy lub opiekuńczy; foch, niezadowolenie; białe na czarnej sierści; Zellweger, znana aktorka; ciasto po obiedzie; mała Elżbieta; resztki zamczyska, zgłiszczka; niejeden w smalcu; o nią awantura w tytule powieści Kornela Makuszyńskiego; pierwiastek Os; odgadywane w krzyżówce; ciąg zdarzeń w filmie; twarde wysuszone pieczywo; smocza to smokowiec; szmaciane obuwie sportowe; ciepłe przykrycie, derka; rozstrzyga w sprawach administracyjnych; na niej pies; karciany hazard pradziadków; podwodny radar.

Sprawdź się w SUDOKU: Wypełnij diagram 9×9 w taki sposób, aby w każdym wierszu, w każdej kolumnie i w każdym z dziewięciu pogrubionych kwadratów 3×3 znalazło się po jednej cyfrze od 1 do 9. Życzymy udanej zabawy!

4	7							
5		6	3		4	9	2	
9	2	6	1	5				
6			7					
		1	6			5		
7	3			4	2	1		9
		3		2		9	4	8
		2	4		5	6		1
9						2	7	5

	7	3				8		
			7				4	
	5		4		9			6
		5			2			9
7			9			1		
2	1					5		8
			2		7		1	3
3				9	5	6	8	
		7	8					

SUDOKU

	7		5		4	1		6
				2	3			7
		9						4
	3			1	7	8	2	
7			8					
	1							
6				5			4	
								5
		5	9	6				

7				8				
4	9				7			8
	6					9		
		6	4		2		1	
5	4	7	1		3	2		
9					4			
	7			2	1			
6	5	2					3	7
1	8	4					5	

8	4	9	6			1		
6	1		3			5	4	
							2	6
		6		9				7
5	9		7			4		
				8		9		
		8	4		6	7		
		5	8			6	9	4
	6	7		1		3		

1226

1227

1228

KONSTAL PRODUCENT

**GARAŻE blaszane
BRAMY garażowe
KOJCE dla psów**

Najniższe **CENY**
Różne wymiary
Transport cały kraj
Montaż **GRATIS**
Dogodne **RATY**

89-650-30-43 85-733-60-26
29-642-34-61 55-621-23-38
512-853-323
www.konstal-garaze.pl

28230tr-a-G

ZWIERZĘTA

sprzedam

PSY rasowe z rodowodem owczarki niemieckiej długowłosej, 667-243-917

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

MIESZKANIE Olsztyn 279 000zł, 602-313-371

SPRZEDAM: ziemię 4 ha, Bo-brownik. Tel. 668-138-901

do wynajęcia

LOKAL użytkowy Olsztyn centrum, 602-313-371

MIESZKANIE, 602-313-371

POKÓJ, 509-473-523

PRACA

dam pracę

MURARZA, cieśla, 501-481-210

ZATRUDNIĘ na umowę o pracę brukarza, robotnika drogowego. Kontakt 515-232-637

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie, 501-172-462

AUTO-MOTO

kupię

SKUP AUT!!! **NAJWYŻSZA**
CENA TEL. 730 750 266

USŁUGI

budowa | remont

REMONTY mieszkań, hydraulika, elektryka, 783-543-814

inne

SZCIE kołder, 665-434-450

ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

KUPIĘ bydło od 250 kg do 600 kg i odsadki, 692-411-362

KURY młode nioski, od hodowcy, szczepione, dowóz, TANIO, 502-031-298

KURY młode nioski, od hodowcy, szczepione, dowóz, TANIO, 502-031-298

inne

JAŁÓWKI wysokocielne, 506-999-493.

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że 19 września 2023 r. odeszła od nas na zawsze Nasza Kochana Mama, Babcia i Prababcia

ś. † p. Helena Rogaczewska

Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się 23 września 2023 r. (sobota) o godz. 10.00 odmówieniem Różańca w kościele pw. Chrystusa Odkupiciela Człowieka przy ul. Wyszyńskiego, po czym o godz. 10.30 zostanie odprawiona Msza Święta Żałobna. Ceremonia pochowania odbędzie się na cmentarzu komunalnym przy ul. Poprzecznej. Pograżona w bólu i żałobie rodzina

180923opb1-a-M

Z głębokim smutkiem zawiadamiamy, że 20 września 2023 r. odeszła nasza Kochana Siostra i Ciocia

ś. † p. Irena Kujawa

Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się 23 września 2023 r. o godz. 14.15 modlitwą różańcową w kaplicy przy ul. Poprzecznej, po czym o godz. 14.45 nastąpi wyprowadzenie na Mszę Świętą do kościoła pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa przy ul. Kopernika. Ceremonia pochowania odbędzie się na cmentarzu komunalnym przy ul. Poprzecznej. Wdzięczna Bogu za Dar Jej Życia rodzina

EZ_21.09-M

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że 19 września 2023 r. odszedł od nas w wieku 80 lat nasz kochany Mąż, Tata i Dziadek

ś. † p. Jarosław Paweł Targowski

Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się 23 września 2023 r. o godz. 11.15 w kaplicy przy ul. Poprzecznej, skąd o godz. 11.45 nastąpi wyprowadzenie do kościoła pw. św. Józefa przy ul. Jagiellońskiej 41, a następnie na cmentarz komunalny przy ul. Poprzecznej.

Pograżona w żałobie rodzina

180423opb1-a -P

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że 18 września 2023 r. odszedł od nas nasz kochany Mąż i Dziadek

ś. † p. Wacław Mordas

Wolność i życie zgodnie z przekonaniami kosztowały go zesłanie na Syberię i utratę wszystkiego. Do końca niepokorny, potrafił okazać miłość i poczucie humoru rodzinie i bliskim. Będzie nam go brakowało. Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się 23 września 2023 r. o godz. 9.45 w kaplicy miejskiej przy ul. Mariańskiej, skąd o godz. 10.15 nastąpi wyprowadzenie do kościoła Najświętszego Serca Pana Jezusa przy ul. Kopernika na Mszę Świętą Żałobną. Pochowanie na cmentarzu komunalnym przy ul. Poprzecznej. Pograżona w smutku Rodzina

181423opb1-b-M

Panu Andrzejowi Łacie
z powodu śmierci

Taty

wyrazy głębokiego współczucia składają Dyrekcja oraz Pracownicy Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddziału w Olsztynie

181623opb1-a -P

NEKROLOGI (wymagany akt zgonu). Terminy przyjęć:

• na poniedziałek – do piątku do godz. 15.00
• na wtorek, środe, czwartek, piątek – dnia poprzedniego w godz. 7.00-15.00
*Dotyczy Biura Ogłoszeń w Olsztynie, plac Józefa Bema 5

KONDOLENCJE

(wymagany dowód osobisty osoby nadającej) ukazują się w ciągu trzech dni od chwili nadania

WWW.POZEGNANIA.NET

Biuro Ogłoszeń, **OLSZTYN**,
plac Józefa Bema 5, tel. 89-539-74-80,
czynne w godz. 7.00-15.00,
soboty – nieczynne
b.ogloszen@gazetaolsztynska.pl

Biuro Ogłoszeń, **ELBLĄG**,
ul. Rybacka 35,
tel. 55-236-18-02
pon.-pt. godz. 8.00-16.00.

28919opb1-C-380-M

ARKADIA

Olsztyn, ul. Jagiellońska 52/85

tel. 89 526 67 53, 665 175 125

całodobowe przewozy zmarłych

www.zuparkadia.olsztyn.pl

Gwarantujemy godną i kulturalną posługę

103923opb1-c-P

SACRUM

KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE

ANDRZEJ DĄBROWSKI

Olsztyn, ul. Limanowskiego 18/2

89 67 77 100, kom. 530 308 308

GODNIE - SOLIDNIE - Z SZACUNKIEM

Całodobowy przewóz zmarłych

320520opb1-d-M

USŁUGI POGRZEBOWE

ARKA

Elżbieta Michałowska Anna Michałowska

OLSZTYN (Zatorze), ul. M. Zientary-Malewskiej 2A

89 534 72 42, 605 635 908

OLSZTYN (Jaroty), ul. Herberta 16/24

(wejście od Wilczyńskiego, naprzeciw „Medyka”)

89 526 66 01, 605 665 909

www.arkaolsztyn.pl

Całodobowy przewóz zmarłych

614619opb1-f-M

Pani Urszuli Skomskiej
oraz Jej Najbliższym

składamy wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

Teściowej – Teresy Skomskiej

Dyrekcja szkoły, grono pedagogiczne oraz pracownicy SP nr 22 w Olsztynie

181123opb1-a -P

Wyrazy żalu i współczucia

mgr piel. **Elwirze**

Cichowicz-Stankiewicz

z powodu śmierci

Męża

składa Zespół Kliniki Pulmonologii

180023opb1-a -P

WYBIERZ PROFESJONALISTÓW
WYBIERZ NAS

GAZETA OLSZTYŃSKA

reklama@gazetaolsztynska.pl

tel. 89 **539 77 77**

LOR_GO_11.09-M

PARYŻ POD ZNAKIEM ZAPYTANIA

SIATKÓWKA\\\\ Niespodziewana porażka 2:3 z Tajlandią znacznie utrudniła Polkom wywalczenie olimpijskiej przepustki do Paryża, chociaż wciąż nie muszą uzależniać awansu od innych wyników. Wystarczy, że wygrają wszystkie trzy pozostałe mecze.

• **Polska – Tajlandia 2:3**
(18:25, 25:7, 22:25, 25:23, 12:15)

POLSKA: Wołosz (1), Stysiak (25), Korneluk (12), Jurczyk (13), Różański (1), Łukasik (8), Stenzel (libero) oraz Gątkowska, Wenerska, Czarniańska (18), Fedusio, Szczygłowska

Fot. PAP/Gregorz Michałowski

W meczu z Tajlandią Agnieszka Korneluk zdobyła 12 punktów

P przed turniejem założenie było proste – biało-czerwona reprezentacja wygrywa pierwszych pięć spotkań, po czym sprawa awansu rozstrzygnie się w dwóch ostatnich meczach ze Stanami Zjednoczonymi i Włochami. Jedno zwycięstwo w tych pojedynkach oznaczało pewny awans. Niestety, po porażce z Tajlandią sytuacja się zmieniła. I to na gorsze.

Polki przegrały, chociaż drugiego seta wygrały do 7! - W ostatnim czasie gramy falami - przyznała środkowa Agnieszka Korneluk. - Potrafimy grać bardzo dobrze, ale potrafimy także oddać przeciwnikowi prowadzenie i inicjatywę. Wtedy to my musimy szukać tego naszego stylu gry. Ciężko ocenić tak na szybko, czy to falowanie było głównym powodem porażki. Myślę jednak, że gdybyśmy grały naszą siatkówkę przez cały czas,

wtedy Tajki by się nie rozegrały tak, jak to zrobiły. Całe szczęście wciąż nie musimy uzależniać awansu od innych wyników. Wystarczy... wygrać wszystkie trzy pozostałe mecze. W ten sposób zakończymy turniej w Łodzi z jedną porażką, natomiast nie ma możliwości, żeby przynajmniej dwie z pozostałych trzech ekip nie miały na koncie dwóch przegranych, a to gwarantuje nam minimum drugie miejsce w grupie.

Jeśli jednak przegramy choć jeden z kolejnych meczów z Niemcami, USA lub Włochami, wtedy sytuacja się skomplikuje i nasz awans będzie zależał od innych rozstrzygnięć. Jeśli Niemki przegrają do końca wszystko, a my wygramy z USA lub Włochami, to w meczu USA – Włochy przegrać musi zespół, który przegrał z nami. Wtedy będziemy liczyć punkty.

Natomiast dwie przegrane w trzech ostatnich meczach definitywnie zamkną nam drogę do zajęcia jednego z dwóch czołowych miejsc w grupie. Wtedy jedynym ratunkiem będzie... ranking FIVB, z którego do Paryża awansuje pięć najwyższej sklasyfikowanych drużyn, które wcześniej nie zapewniły sobie awansu. Jest jednak jeden poważny problem, bo tak naprawdę będą tylko trzy miejsca. Wynika to z tego, że każdy kontynent musi mieć swojego reprezentanta na igrzyskach. Jeżeli więc żadna ekipa z Australii i Afryki nie awansuje z turniejów kwalifikacyjnych (a nie awansuje, bo żadna w nich nie gra), wtedy dwie najwyższej sklasyfikowane drużyny z tych kontynentów pojadą do Paryża, chociaż w rankingu są za Polską.

Jeśli jednak z grupy chińskiej awansują Chiny i Serbia, z grupy polskiej Włochy i USA, a z grupy japońskiej Turcja i Brazylia, wtedy mamy komfortową sytuację. Jesteśmy pierwsi na liście i w fazie grupowej przyszłorocznej Ligi Narodów (po której ranking będzie brany pod uwagę przy podziale miejsc na igrzyska) możemy sobie pozwolić na to, żeby wyprzedziły nas dwie reprezentacje.

Jest też gorszy scenariusz - z naszej grupy awansują Niemcy, z grupy japońskiej Japonia, a z grupy chińskiej Holandia. Wtedy w rankingu będziemy niżej niż trzy reprezentacje, które nie awansowały, dlatego w fazie grupowej Ligi Narodów musimylibyśmy którąś wyprzedzić.

• W drugim śródownym meczu polskiej grupy Niemki pokonały Słowenię 3:2 (-17, 21, -19, 16, 12).

• **Pozostałe mecze grupy C, piątek:** Kolumbia - Korea (11.30), Tajlandia - Słowenia (14.30), **Polska - Niemcy (17.30)**, Włochy - USA (20.45); **sobota:** Kolumbia - Słowenia (11.30), Tajlandia - Korea (14.30), **Polska - USA (17.30)**, Włochy - Niemcy (20.45); **niedziela:** Korea - Słowenia (11.30), Tajlandia - Kolumbia (14.30), USA - Niemcy (17.30), **Polska - Włochy (20.30)**. **RED**

GRUPA A

1. Serbia	12	12:1
2. Chiny	10	11:3
3. Holandia	10	11:3
4. Dominikana	9	11:5
5. Kanada	5	8:10

6. Czechy	2	4:11
7. Ukraina	0	0:12
8. Meksyk	0	0:12

GRUPA B

1. Japonia	12	12:0
2. Turcja	12	12:2
3. Brazylia	11	12:2
4. Belgia	6	7:6
5. Argentyna	3	4:9
6. Portoryko	3	3:10
7. Bułgaria	1	2:12
8. Peru	0	1:12

GRUPA C

1. Włochy	12	12:1
2. USA	12	12:2
3. Niemcy	10	12:5
4. Polska	10	11:4
5. Tajlandia	2	4:11
6. Korea Płd.	1	4:12
7. Słowenia	1	3:12
8. Kolumbia	0	1:12
* mecz mniej		

REKLAMA

OBWIESZCZENIE BURMISTRZA MIASTA I GMINY PRABUTY

o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obrębów geodezyjnych Grodziec, Trumiejki, Pilichowo i Pólko w gminie Prabuty

Na podstawie art. 17 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 977 z późn. zm.) oraz art. 6a, 6b, 6c oraz 6e ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 724 z późn. zm.) zawiadamiam o podjęciu przez Radę Miejską w Prabutach uchwały nr LXIX/452/2023 z dnia 30 sierpnia 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obrębów geodezyjnych Grodziec, Trumiejki, Pilichowo i Pólko w gminie Prabuty.

W świetle powyższej uchwały Burmistrz Miasta i Gminy Prabuty informuje o terminach dyskusji publicznych, które odbędą się w formie:

- spotkania bezpośredniego w dniu 26 września 2023 r. o godz. 16.00 w świetlicy wiejskiej w Grodźcu,
- spotkania online w dniu 27 września 2023 r. o godz. 16.00 (link do spotkania zostanie udostępniony na stronie www.prabuty.pl, w zakładce Aktualności).

Jednocześnie na podstawie art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.) zawiadamiam o przystąpieniu do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko do wyżej wymienionego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Obszar objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego oznaczony został na załączniku nr 1 do uchwały nr LXIX/452/2023 z dnia 30 sierpnia 2023 r., która dostępna jest na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Prabuty.

Uwagi i wnioski do wyżej wymienionego planu miejscowego oraz prognozy oddziaływania na środowisko można wносить w formie papierowej, ustnie do protokołu, za pomocą środków komunikacji elektronicznej, bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, w Urzędzie i na adres Urzędu Miasta i Gminy Prabuty, ul. Kwidzyńska 2, 82-550 Prabuty, lub na adres e-mail: biuro@prabuty.pl w **nieprzekraczalnym terminie do dnia 6 października 2023 r.**

Wniosek powinien zawierać nazwisko, imię, nazwę i adres wnioskodawcy, przedmiot wniosku oraz oznaczenie nieruchomości, której dotyczy.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Burmistrz Miasta i Gminy Prabuty.

Niniejsze obwieszczenie zostaje podane do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie w prasie miejscowej, w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Prabuty, na stronie podmiotowej urzędu oraz w sposób zwyczajowo przyjęty.

Burmistrz Miasta i Gminy Prabuty
Marek Szulc

Informacja o przetwarzaniu danych osobowych

Na podstawie art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych, w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4 maja 2016 r.) informuję, że administratorem danych osobowych jest Urząd Miasta i Gminy Prabuty, ul. Kwidzyńska 2, 82-550 Prabuty, reprezentowany przez Burmistrza Miasta i Gminy Prabuty.

SPRINTEM

LEKKA ATLETYKA\\\\ Mistrz olimpijski na 1500 metrów Jakob Ingebrigtsen, który w sobotę w finale Diamentowej Ligi w Eugene wygrał bieg na dystansie mili angielskiej (1609,3 metrów) ustanawiając nowy rekord Europy, po powrocie do domu na zakończenie sezonu wystartował w konkurencji "mila piwna". Jest to dystans mili angielskiej, popularny bieg jest rozgrywany od 1997 roku na całym świecie i polega na tym, że już na starcie zawodnicy muszą wypić butelkę piwa duszkiem i to samo zrobić przed każdym następnym okrążeniem. 23-letni Norweg w sobotę weźmie ślub z rówieśniczką Elisabeth Asserson, z którą zna się z liceum i są w związku

od siedmiu lat. „Piwną milą”, którą w rodzinnym Sandnes we wtorek, w dniu swoich urodzin wygrał, rozpoczął swój wieczór kawalerski, który według norweskich tradycji może trwać nawet kilka dni. Jego rekord Europy z Eugene wynosi 3.57.32, natomiast w „beer mile” uzyskał czas 5.22.42, lecz ustanowił rekord Norwegii. Rekord świata w tej konkurencji wynosi 4.28.1 minuty i należy do 29-letniego Kanaadyjczyka Coreya Ballemora, specjalizującego się w biegu na 1500 metrów. Biegacz wyjaśnił kanałowi norweskiej telewizji NRK że „jest to bardzo trudna i wymagająca konkurencja nawet dla doświadczonych biegaczy,

ponieważ biegnie się z żółtym piwem pełnym piwa, które się przelewa i odbija przez cały bieg i jest coraz gorzej z każdym okrążeniem”. Ingebrigtsen poza złotym medalem olimpijskim w Tokio na 1500 metrów zdobył srebrny na 1500 metrów i złoty na 5000 metrów podczas sierpniowych mistrzostw świata w Budapeszcie. W ubiegłorocznych MŚ w Eugene wywalczył złoty medal na 5000 metrów i srebrny na 1500 metrów. Posiada też cztery złote medale mistrzostw Europy, po dwa na 1500 i 5000 metrów. W halowych ME zdobył pięć złotych medali, w tym trzy na 3000 metrów i dwa na 1500 oraz jeden srebrny na 1500 metrów.

PAP

OD WSPÓLNYCH TRENINGÓW DO... ŚLUBU

KAJAKARSTWO Podczas kończących sezon mistrzostw Polski mastersów tradycyjnie ważne role odegrali kajakarze z Olsztyna - w Wałczu reprezentanci Olsztyńskiego Klubu Sportów Wodnych zdobyli 25 medali, a Kayak Sport Club wywalczył 12 krążków.

Olsztyńscy mastersi wrócili z Wałcza w znakomitych humorach

Najwięcej razy na najwyższym stopniu podium stanęli - tradycyjnie już - Irena Serowik (nasza redakcyjna koleżanka) oraz Jarosław Gulak. Dwójka kajakarzy OKSW zgodnie zdobyła po pięć złotych medali.

Pan Jarosław powtórzył tym samym wynik z poprzedniego sezonu, tyle że teraz dołożył jeszcze jedno srebro. - Poziom udało mi się więc utrzymać - przyznaje z dumą Jarosław Gu-

lak. - Mam też dodatkowe powody do satysfakcji, bowiem pokonałem Waldemara Jurczaka z Sieradza, który podczas Igrzysk Europejskich Mastersów w Tampere na 200 metrów był drugi, a ja trzeci. Tym razem to ja byłem na tym dystansie najszybszy, poza tym - tak jak w Tampere - lepszy od Jurczaka byłem też na 500 m - dodaje utytułowany olsztyński masters, który rywalizował w kategorii wiekowej 65-69.

Impreza w Wałczu zakończyła sezon, więc pan Jarosław teraz przesiadł się na rower. W ubiegłym roku wzdłuż wybrzeża Bałtyku przejechał około 240 kilometrów, co - jak sam przyznał - było jednak zbyt męczącym wyzwaniem.

Dlatego teraz postanowił objechać Zalew Wiśłany. Wczoraj złapaliśmy go w Stegnie, dzisiaj jedzie do Elbląga, skąd pociągiem wieczorem wróci do Olsztyna. - Postanowiłem pojechać zdecydowanie

spokojniej, a przed wszystkim mądrzej, bo dziennie przejeżdżam tylko około 30 kilometrów, dzięki czemu w sumie zmieszczę się w stówie - kończy pięciokrotny mistrz Polski mastersów z Wałcza.

A skoro o Wałczu mowa, to koniecznie kilka słów warto poświęcić Joannie i Marcinowi, którzy podczas mistrzostw zakończyli swój długi miesiąc... miodowy.

Kiedys oboje razem trenowali kajakarstwo - Joanna była m.in. medalistką mistrzostw Polski juniorów w maratonie kajakowym, Marcin też zdobywał medale w tej kategorii wiekowej, jednak w pewnym momencie oboje zakończyli przygodę z kajakami. Po latach przypadko-

wo spotkali się i wspólnie uznali, że warto wrócić do kajakarstwa. Na początku były więc wspólne treningi, które niedawno skończyły się ślubem.

- Co prawda pobraliśmy się w czerwcu, ale miesiąc miodowy trochę się nam wydłużył - przyznaje ze śmiechem Joanna Granica, która wypływała sześć medali, w tym cztery srebrne. - Rok temu wzięłam w tej imprezie udział po raz pierwszy (jako Joanna Mielczarska - red.) i zdobyłam też sześć krążków, z tym że aż cztery były złote. Niestety, tym razem miałam problemy z kręgosłupem, przez co musiałam mniej trenować. A że zdecydowanie wolę złoto od srebra i złota, więc muszę się wziąć za siebie na ostro,

dlatego już zapisałam się na rehabilitację - kończy pani Joanna. **AD**

MEDALIŚCI Z OLSZTYNA

>>> Olsztyński Klub Sportów Wodnych (25 medali - 11 złotych, 12 srebrnych, 2 brązowe)

- Irena Serowik - 8 (5-2-1)
- Jarosław Gulak - 6 (5-1-0)
- Joanna Granica - 6 (1-4-1)
- Rafał Lewandowski - 6 (1-4-1)
- Marcin Granica - 5 (2-1-2)
- Bogdan Gulak - 3 (0-2-1)
- Adam Wyszowski - 1 (0-1-0)

>>> Kayak Sport Club (12 medali - 3 złote, 4 srebrne, 5 brązowych)

- Piotr Kuchmach - 5 (1-2-2)
- Tomasz Rajkowski - 3 (2-0-1)
- Przemysław Szul - 3 (1-1-1)
- Piotr Onichimowski - 2 (0-2-0)
- Tomasz Pietruczenik - 1 (0-1-0)
- Jerzy Dunajski - 1 (0-0-1)

GLOBALNY ŻUŻEL NA POLSKIM GARNUSZKU. I CO Z TEGO MAMY?

Dzisiaj kilka gorzkich słów prawdy. Oto bowiem my, Polacy kochamy żużel, ale nie możemy być frajerami. Sytuacja, w której miasto Gorican w Chorwacji płaci organizatorom Speedway Grand Prix (SGP), czyli Amerykanom z Warner Bros Discovery za możliwość organizacji jednego z turniejów w cyklu Indywidualnych Mistrzostw Świata mniej więcej 200 tysięcy złotych (w przeliczeniu) a polskie miasta takie jak Gorzów czy Toruń płacą i mają płacić ponad 2,5 miliona złotych - jest nie do zaakceptowania. Tyle że cały czas się to dzieje. Gospodarze miast chcą, czę-

sto pod presją miejscowych kibiców i mediów, organizować Grand Prix - światowa federacja motorowa, czyli FIM oraz Amerykanie z Discovery o tym wiedzą, więc każą płacić za organizację tych zawodów SGP/IMS jak za zboże. Polacy narzekają, mówią, że trzeba coś z tym zrobić, że dajemy się rozgrywać, ale potem jak przychodzi co do czego, to potulnie płacą, bo jakżeby to było, gdyby w mieście, w którym „od zawsze” jest Grand Prix, teraz go nie było - przecież kibice (i opozycja wobec prezydenta miasta) by tego nie wybaczyli. Sytuacja ta trwa od ćwierć wieku. Wiele krajów organizuje Grand Prix, jak choćby Szwecja, Dania, Czechy, Łotwa, Niemcy, Wielka Brytania (Walia), ale tylko Polska płaci organizatorom SGP tak horrendalne pieniądze. Polacy utrzymują żużel. Mamy najlepszą - i najlepiej

płacącą zawodnikom! - ligę świata. Zagraniczni jeźdźcy zarabiają w Polsce fortuny, z których potem często żyją przez lata, jeśli nie do emerytury. Paradoksalnie lub nie Polska, która jest największym na świecie rynkiem żużlowym w pełnym tego słowa znaczeniu - jest, o zgrozo, klientem wobec zagranicznych organizatorów, a nie odwrotnie. Zresztą o partnerskiej współpracy trudno marzyć. Czas skończyć z sytuacją, w której Polacy, w tym polski podatnik, bo przecież po części są to pieniądze ze Skarbu Państwa - nabijają kabzę zagranicznym podmiotom. Czas wreszcie zapalić dla tego procederu czerwone światło. Czy polskiemu środowisku żużlowemu starczy w tej dobrej sprawie solidarności i wytrwałości?

RYSZARD CZARNECKI

REKLAMA

OBWIESZCZENIE BURMISTRZA MIASTA I GMINY PRABUTY

o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obrębów geodezyjnych Grodziec, Trumiejki, Pilichowo i Pólko w gminie Prabuty

Na podstawie art. 17 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 977 z późn. zm.) oraz art. 6a, 6b, 6c oraz 6e ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 724 z późn. zm.) zawiadamiam o podjęciu przez Radę Miejską w Prabusach uchwały nr LXIX/452/2023 z dnia 30 sierpnia 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obrębów geodezyjnych Grodziec, Trumiejki, Pilichowo i Pólko w gminie Prabuty.

W świetle powyższej uchwały Burmistrz Miasta i Gminy Prabuty informuje o terminach dyskusji publicznych, które odbędą się w formie:

- spotkania bezpośredniego w dniu 26 września 2023 r. o godz. 16.00 w świetlicy wiejskiej w Grodźcu,
- spotkania online w dniu 27 września 2023 r. o godz. 16.00 (link do spotkania zostanie udostępniony na stronie www.prabuty.pl, w zakładce Aktualności).

Jednocześnie na podstawie art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.) zawiadamiam o przystąpieniu do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko do wyżej wymienionego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Obszar objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego oznaczony został na załączniku nr 1 do uchwały nr LXIX/452/2023 z dnia 30 sierpnia 2023 r., która dostępna jest na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Prabuty.

Uwagi i wnioski do wyżej wymienionego planu miejscowego oraz prognozy oddziaływania na środowisko można wnosić w formie papierowej, ustnie do protokołu, za pomocą środków komunikacji elektronicznej, bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, w Urzędzie i na adres Urzędu Miasta i Gminy Prabuty, ul. Kwidzyńska 2, 82-550 Prabuty, lub na adres e-mail: biuro@prabuty.pl w **nieprzekraczalnym terminie do dnia 6 października 2023 r.**

Wniosek powinien zawierać nazwisko, imię, nazwę i adres wnioskodawcy, przedmiot wniosku oraz oznaczenie nieruchomości, której dotyczy.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Burmistrz Miasta i Gminy Prabuty.

Niniejsze obwieszczenie zostaje podane do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie w prasie miejscowej, w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Prabuty, na stronie podmiotowej urzędu oraz w sposób zwyczajowo przyjęty.

Burmistrz Miasta i Gminy Prabuty
Marek Szulc

Informacja o przetwarzaniu danych osobowych

Na podstawie art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych, w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4 maja 2016 r.) informuję, że administratorem danych osobowych jest Urząd Miasta i Gminy Prabuty, ul. Kwidzyńska 2, 82-550 Prabuty, reprezentowany przez Burmistrza Miasta i Gminy Prabuty.

STOMIL KONTRA SPADKOWICZ

PIŁKA NOŻNA \\ W sobotnim meczu 10. kolejki II Stomil podejmie Sandecję. W poprzednim sezonie olsztynianie bez powodzenia walczyli o awans do I ligi, natomiast zespół z Nowego Sącza równie nieudanie bronił się przed spadkiem z I ligi.

Olsztynianie mieli i w tym sezonie walczyć o awans, tyle że na razie z tej walki niewiele dobrego wynika, bo Stomilowi zdecydowanie bliżej jest do strefy spadkowej niż do barażowej.

Tydzień temu olsztynianie przegrali 1:2 w Krakowie z Hutnikiem. Dawna stolica ewidentnie Stomilowi nie służy - dość powiedzieć, że w tym roku grał tam już trzeci raz i ani razu nie wygrał - wcześniej wiosną dwukrotnie zremisował 1:1 z Garbarnią i Hutnikiem.

- TRZEBA TEN MECZ PODZIELIĆ NA FAZY, W KTÓRYCH GRALIŚMY W PIŁKĘ I BYLIŚMY ODWAŻNI, I NA FAZY, W KTÓRYCH BALIŚMY SIĘ GRAĆ I ODDAWALIŚMY TĘ PIŁKĘ ZA DARMO - OCENIŁ TRENER JANUSZ BUCHOLC.

- Chcę zespół odważny, który ma się dłużej utrzymywać się przy piłce, ma być konsekwentny w obro-

Fot. Emil Marecki

nie oraz przestrzegać zasad, które mamy w obronie i które funkcjonują dobrze. Po przerwie byliśmy bardzo blisko strzelenia bramki, wydawało się, że przejmemy inicjatywę, jednak tak się nie stało i Hutnik dopiął swego - zakończył

olsztyński szkoleniowiec. W sobotnim spotkaniu żaden z piłkarzy Stomilu nie będzie musiał pauzować za żółte kartki. Do dyspozycji trenera będzie też Igor Kośmicki, który do Krakowa nie pojechał z powodu nadmiaru kartek.

Najbliżsi rywale olsztyńskiego klubu zajmują ostatnie miejsce w tabeli. Sandecja w zeszłym sezonie spadła z I ligi i teraz pracuje na to, żeby spaść do III ligi. Do tej pory goście zgromadzili tylko pięć punktów. Jedyne zwycięstwo zaliczyli w ostat-

Jeśli w sobotę Stomil nie wygra, wtedy prawdopodobnie znajdzie się w strefie spadkowej

niej kolejce w Krakowie na stadionie Garbarni, gdzie występująca w roli gospodarza Sandecja wygrała 2:0 ze Stalą Stalowa Wola.

Początek sobotniego meczu - godz. 18.

• **Inne mecze 10. kolejki, piątek:** Wisła Puławy - Lech

II Poznań (17), Chojniczanka Chojnice - Radunia Stężyca (19:30), KKS 1925 Kalisz - Hutnik Kraków (20); **sobota:** Zagłębie II Lubin - Skra Częstochowa (15), Pogoń Siedlce - Kotwica Kołobrzeg (16); **niedziela:** Stal Stalowa Wola - Polonia Bytom (15), ŁKS II Łódź - Olimpia Elbląg (17:45); **poniedziałek:** GKS Jastrzębie - Olimpia Grudziądz (20:15).

EM, AD

PO 9 KOLEJKACH

1. Radunia	17	13:6
2. Zagłębie II	17	15:9
-----		
3. Kalisz	16	10:16
4. ŁKS II	16	15:12
5. Hutnik	15	14:8
6. Kotwica	14	15:9
-----		
7. Wisła	14	11:9
8. Pogoń*	13	12:5
9. Olimpia E.*	13	11:11
10. Skra	13	6:7
11. Olimpia G.	11	9:13
12. Lech II	11	10:16
13. Stomil	10	8:12
14. Chojniczanka	9	9:13
-----		
15. Polonia	9	7:12
16. Jastrzębie	8	8:13
Stal	8	8:13
18. Sandecja	5	6:13
* mecz mniej		

O PIŁCE

RANKING FIFA \\ Reprezentacja Polski po wrześniowych meczach eliminacji mistrzostw Europy spadła z 26. na 30. miejsce w najnowszym rankingu Międzynarodowej Federacji Piłki Nożnej (FIFA). W czołówce nie doszło do żadnych zmian - wciąż prowadzi Argentyna, przed Francją i Brazylią. Z grupowych rywali biało-czerwonych w kwalifikacjach Euro 2024 najwyżej, po polskiej reprezentacji, notowane są Czechy, które zajmują 37. pozycję.

• **Ranking FIFA (w nawiasach miejsce w poprzednim notowaniu):** 1. (1) Argentyna - 1851,41 pkt; 2. (2) Francja - 1840,76; 3. (3) Brazylia - 1837,61; 4. (4) Anglia - 1794,34; 5. (5) Belgia - 1792,64; 6. (6) Chorwacja - 1747,83; 7. (7) Holandia - 1743,15; 8. (9) Portugalia - 1728,58; 9. (8) Włochy - 1727,37; 10. (10) Hiszpania - 1710,72 (...)

30. (26) Polska - 1524,61; 37. (37) Czechy - 1500,44; 62. (65) Albania - 1377,47; 131. (129) Wyspy Owcze - 1106,52; 159. (164) Mołdawia - 1010,10.

LIGA MISTRZÓW \\ Bayern Monachium pokonał Manchester United 4:3 w środkowym meczu 1. kolejki LM. Spotkanie w Monachium było zapowiadane jako wydarzenie kolejki i takie było, ale głównie za sprawą gospodarzy. Piłkarze z Manchesteru nie byli w stanie nawiązać równorzędnej walki z grającymi swobodnie i z polotem podopiecznymi trenera Thomasa Tuchela, chociaż wynik na to nie wskazuje. Być może podcięła im skrzydła niefortanna interwencja bramkarza Andre Onany, który w 28. minucie przepuścił piłkę po niezbyt mocnym strzale Leroya Sane. Później do bramki gości trafiali Serge Gnabry, z rzutu karnego Harry Kane, zdoby-

Fot. PAP/EPA

Harry Kane (Bayern Monachium)

wając swojego pierwszego gola w Lidze Mistrzów w barwach bawarskiej drużyny, oraz Mathys Tel. Gole dla United uzyskali Rasmus Hojlund na początku drugiej połowy i w końcówce dwukrotnie Casemiro. Nie brakowało emocji w drugim meczu grupy A w Stambule, gdzie Galatasaray w końcówce odrobił dwubramkową stratę i zremisowa-

ł 2:2 z FC Kopenhaga. Goście, którzy w ostatniej rundzie eliminacji LM okazali się lepsi od Rakowa Częstochowa, w 58. minucie prowadzili 2:0, jednak kwadrans później grali już w osłabieniu po drugiej żółtej kartce Eliasa Jelerta. Galatasaray zdołało to wykorzystać i w ciągu trzech minut Kamila Grabarę pokonali Sacha Boye i Tete. Niewiele brakowało, by Real Madryt, triumfator Ligi Mistrzów przed dwóch sezonów oraz 14-krotny zdobywca Pucharu Europy, walkę o kolejne trofeum rozpoczął od potknięcia. Hiszpański zespół dopiero w doliczonym czasie zapewnił sobie zwycięstwo 1:0 nad Unionem Berlin, dzięki bramce nowego nabytku klubu Jude'a Bellinghama. 65 tysięcy kibiców na stadionie Santiago Bernabeu przeżywało ciężkie chwile, bo ich zespół marnował sytuację za

sytuacją. O przewadze Realu najlepiej świadczą meczowe statystyki - 72 proc. czasu posiadania piłki i siedem celnych strzałów na bramkę, przy żadnym rywali. Gospodarze zainkasowali jednak komplet punktów, odnosząc szóste kolejne zwycięstwo w tym sezonie (pięć w lidze). W innym meczu grupy C Napoli Piotra Zielińskiego na wyjeździe wygrało 2:1 z Bragą. Polak miał udział przy rozstrzygającym голу w 88. minucie, gdy po jego dośrodkowaniu Sikou Niakate skierował piłkę do własnej bramki. Chwilę później został zmieniony. W grupie B Arsenal w Londynie rozgromił 4:0 PSV Eindhoven. Cały mecz na ławce gospodarzy spędził Jakub Kiwior. W drugim pojedynku tej grupy Sevilla zremisowała 1:1 z Lens, w barwach którego z kolei całe spotkanie rozegrał Przemysław Frankowski.

Do niespodzianki doszło w Lizbonie, gdzie Benfica przegrała 0:2 z Salzburgiem. Goście mieli jednak uławnione zadanie, bowiem od 13. minuty grali z przewagą jednego zawodnika. W końcówce na boisku pojawił się obrońca austriackiej drużyny Kamil Piątkowski. W drugim meczu grupy D Real Sociedad San Sebastian zremisował 1:1 z Interem Mediolan. Połowa meczów pierwszej kolejki odbyła się we wtorek. Najbardziej okazałe zwycięstwo odnieśli piłkarze Barcelony. „Duma Katalonii” w spotkaniu grupy H u siebie rozbiła 5:0 Antwerpię, a jedną z bramek zdobył Robert Lewandowski. To było 92. trafienie polskiego piłkarza w tych rozgrywkach, co daje mu trzecie miejsce w klasyfikacji wszech czasów. Natomiast we wszystkich europejskich rozgrywkach zanotował już 100 goli.

PAP

ZAMORDYZM KADRZE NIE JEST POTRZEBNY

PIŁKA NOŻNA\\ Nowy trener reprezentacji Polski Michał Probiez zapowiedział, że zarówno on osobiście, jak i cała drużyna będzie bardziej otwarta na ludzi i media. - Postaramy się, aby reprezentacja była bardziej lubiana przez społeczeństwo.

Probiez, były szkoleniowiec klubów ligowych, a ostatnio opiekun reprezentacji młodzieżowej, w środę został ogłoszony następcą Fernando Santosa jako trener drużyny narodowej. W najbliższych dniach spotka się ze współpracownikami, żeby ustalić listę piłkarzy powołanych na październikowe mecze eliminacji mistrzostw Europy z Wyspami Owczymi i Mołdawią.

- Przed nikim nie zamykam drogi do kadry. Spotkam się dziś ze współpracownikami i będziemy oceniać zawodników, rozmawiać o ich przydatności. Do momentu wyboru na selekcjonera myślałem o młodzieżówce - powiedział Probiez na antenie Polskiego Radia 24. Potwierdził przy tym, że powołania, o ile będzie zdrowy, może się spodziewać Robert Lewandowski. - To najlepszy polski piłkarz i trudno go nie powoływać. Co do funkcji kapitana, to nie wiem jeszcze, jakie będą relacje, trudno o tym mówić, gdy się nawet jeszcze nie spotkaliśmy.

MAM NADZIEJĘ JEDNAK, ŻE UDA SIĘ SCALIĆ REPREZENTACJĘ TAKŻE PRZEZ TO, ŻE OTOCZKA WOKÓŁ DRUŻYNY BĘDZIE LEPSZA - PODKREŚLIŁ PROBIERZ, WRACAJĄC JESZCZE

Michał Probiez: - Zawodnicy doceniają trenerów wymagających, ale sprawiedliwych

KRÓTKO DO GŁOŚNEGO WYWIADU GRACZA BARCELONY, W KTÓRYM LEWANDOWSKI MÓWIŁ O BRAKU OSOBOWOŚCI W KADRZE: - NIE WIERZĘ, ŻE ROBERT CHCIAŁ ZASZKODZIĆ. MOŻE CHCIAŁ WSTRZĄSNAĆ DRUŻYNĄ.

Nowy selekcjoner nie ukrywał, że poprawa atmosfery wokół reprezentacji będzie jednym z pierwszych jego wyzwań. - Zależy nam na poprawieniu otoczenia, samego odbioru reprezentacji. Rozmawiałem już z kilkoma zawodnikami, wiem, że kadra jest dla nich bardzo waż-

na, mam nadzieję, że to się przełoży na atmosferę, a później na boisko - zaznaczył selekcjoner. - Będę bardziej otwarty do ludzi, do mediów, ale w ogóle będziemy bardziej otwarci na wszystko. Postaramy się, aby reprezentacja była bardziej lubiana, bardziej kochana przez społeczeństwo.

Zbyt surowych zasad Probiez nie zamierza także wprowadzać w szatni. - Nie uważam, że zamordyzm jest potrzebny tej drużynie. Mówi się często, że przyjdzie Probiez i postawi zawodników do pionu. A ja uważam, że każdy zawodnik lubi trenerów, którzy jasno formułują za-

sady, respektują je i wiedzą czego chcą. Zawodnicy doceniają trenerów wymagających, ale sprawiedliwych - tłumaczył Probiez, dodając, że nie boi się, iż piłkarze „wejdą mu na głowę”, bo jeszcze nigdy się tak nie zdarzyło.

Zapowiedział, że stawia na rozmowę i będzie szukał porozumienia ze wszystkimi kadrowiczami.

- WBREW TEMU, CO O MNIE MÓWIĄ, LUBIĘ ROZMAWIAĆ Z LUDŹMI I ZE WSZYSTKIMI PIŁKARZAMI BĘDĘ PRÓBOWAŁ ZNALEZĆ NIĆ POROZUMIENIA - WSPOMNIAŁ TRENER

- W teorii chciałoby się, żeby tak było, ale wszystko zweryfikuje boisko. Jedno jest pewne i to zawsze, nieco humorystycznie, mówię piłkarzom: wolno grać w piłkę. Nikt im nie zabrania grać, walczyć, biegać, a trener jest od tego, by im pomóc. Mam nadzieję, że to uda się wpoić naszym zawodnikom i będą mieć radość z tego, co robią - powiedział Probiez, który nie boi się, że w razie niepowodzenia na starcie znajdzie się pod prężeniem opinii publicznej. - To żadna nowość dla mnie. Sytuacja jest trudna, ale nie boję się i wierzę, że wyjdę z tego, bo z wielu kryzysów wychodziłem - zakończył selekcjoner polskiej reprezentacji. **PAP**

KADRY, KTÓRY CHCIAŁBY, BY POD JEGO WODZĄ ZESPÓŁ NARODOWY GRAŁ BARDZIEJ EFEKTOWNIE NIŻ OSTATNIO.

Gazeta Olsztyńska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: kupgazeta.pl

Rys. Zbigniew Piszczako

SPRINTEM

SIATKÓWKA\\ Indykpol AZS w piątek i sobotę w Węgorzowie rozegra pierwsze spotkania sparingowe. Rywal olsztynian będzie Ślepski Małow Suwałki. Początek piątkowego starcia o godz. 17, a sobotniego o godz. 11. Niestety, są dwie złe wiadomości - na dzisiejszy sparing już nie ma biletów, a sobotni zostanie rozegrany przy pustych trybunach. Siatkarze Indykpolu AZS od pięciu tygodni przygotowują się do nowego sezonu PlusLigi. Oprócz zajęć czysto siatkarskich, zawodnicy

W turnieju PreZero Grand Prix PLS olsztynianie zdobyli brązowe medale

z Kortowa ćwiczyli m.in. w siłowni, na basenie i boi-

skach do siatkówki plażowej, biorąc udział w turnieju

PreZero Grand Prix PLS (gdzie zdobyli brązowe medale).

- Cieszę się, że będziemy mieli okazję zmierzyć się w hali z ligowym przeciwnikiem, bo gra na piasku to mimo wszystko coś innego - przyznaje Mateusz Janikowski, przyjmujący akademików z Kortowa. - Jeśli chodzi o treningi, to konsekwentnie idziemy do przodu. Pracujemy ciężko na siłowni, aby zbudować formę fizyczną. Liczba powtórzeń w hali także robi swoje. Uważam, że cały czas robimy postępy.

W Węgorzowie nie zobaczymy czterech zagranicznych siatkarzy Indykpolu AZS Olsztyn, którzy przygotowują się ze swoimi reprezentacjami do turnieju kwalifikacyjnego do igrzysk w Paryżu. Są to: Alan Souza (Brazylia), Joshua Tusaniga (USA), Moritz Karlitzek (Niemcy) i Manuel Armoa (Argentyna). Nad jakimi elementami obecnie skupia się olsztynski zespół? - Jesteśmy w takim okresie, że musimy pracować przekrojowo, nad wszystkimi rzeczami. Myślę, że dopiero w czasie sezonu będziemy

skupiać się na konkretnych detalach, które nie do końca funkcjonują tak, jakbyśmy tego chcieli - zauważa Janikowski. Ekipa Ślepska Małow Suwałki ma już za sobą pierwsze spotkania sparingowe. Zawodnicy prowadzeni przez Dominika Kwapisiewicza zwyciężyli w Międzynarodowym Turnieju Solbet Cup, który w miniony weekend został rozegrany w Solcu Kujawskim. Siatkarze Ślepska pokonali Enea Czarnych Radom i BKS Visłę Proline Bydgoszcz (oba mecze po 3:0). **RED**

NIE LEWITUJ I NIE TRACĆ KONTAKTU Z RZECZYWISTOŚCIĄ

KUP „GAZETĘ OLSZTYŃSKĄ” W WERSJI ELEKTRONICZNEJ

89 539 76 65

GAZETA
OLSZTYŃSKA

kupgazete.pl